Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Paludan-Müller, Frederik.; af Fr. Paludan-Müller.
Titel | Title:	Adam Homo : et Digt
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : C.A. Reitzel, 1842-1849
Fysiske størrelse | Physical extent:	3 bd.

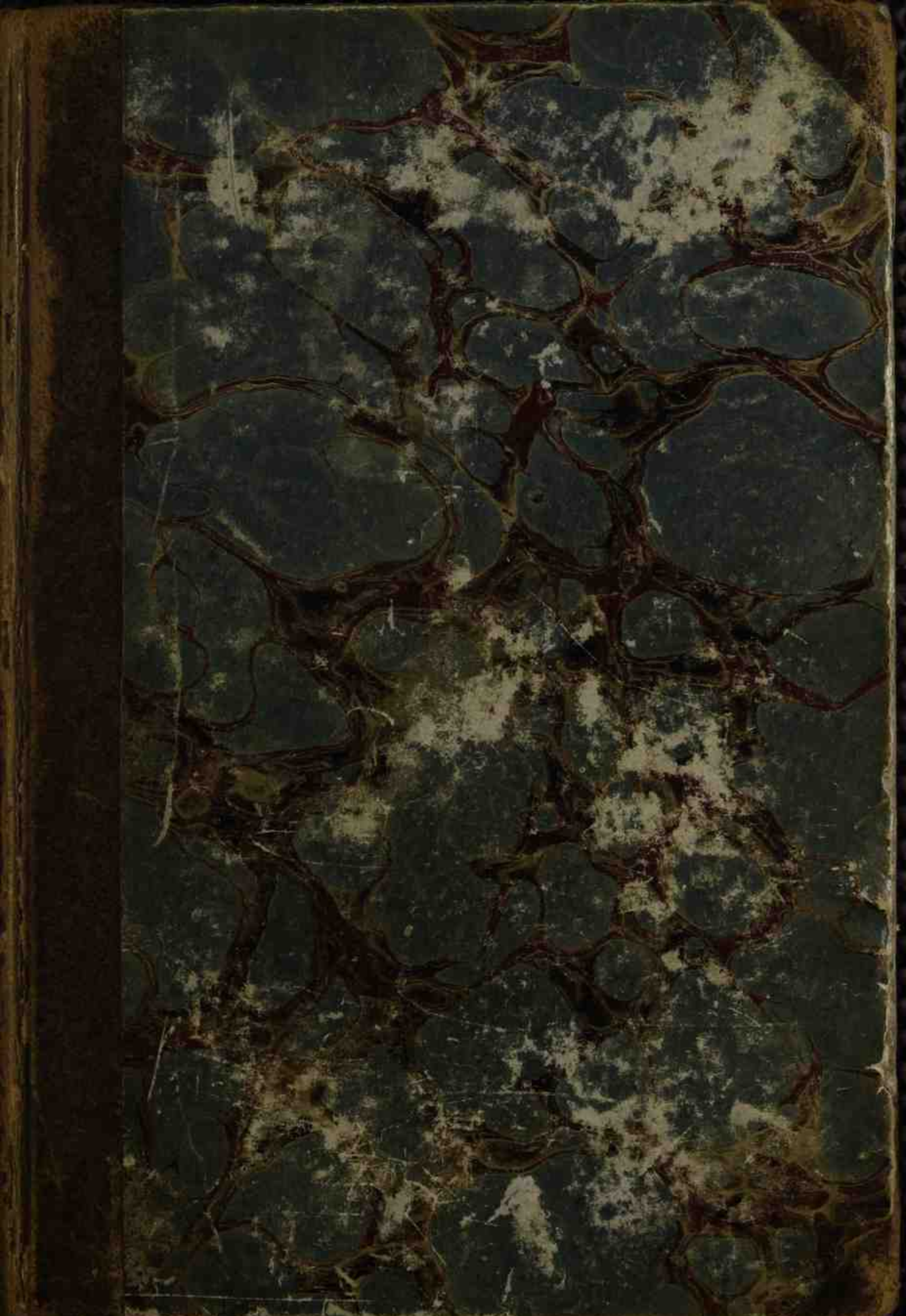
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

53, - 386. Ekst

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

1 1 53 0 8 0801 4 6

† Rex

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Adam Homo,

Et Digt

af

Fr. Paludan-Müller.

Første Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Reitzel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1842.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Indhold.

Prolog..... 1.

Første Sang..... 8.

Anden Sang..... 41.

Tredie Sang..... 92.

Fierde Sang..... 153.

Femte Sang..... 202.

Sjette Sang..... 262.

Adam Homo.

Første Deel.

Prolog.

De gamle Tider ere længſt forſvundne,
Da Bardens Harpe lød til Skjoldeklang,
Da han begeiſtred Helte ved ſin Sang
Og troſtede med den de Overvundne.
De gamle Kæmpers Aander ligge bundne,
Og vækkes ikke op for anden Gang:
Den, ſom i Sang om Kæmper nu fortæller,
Ny Viin paa gamle Læderflaſker helder.

Saa er og ſvundne nu de gyldne Tider,
Da Digteren i Ridderborgen ſad,
Hvor han, mens Diet rundt blandt Damer glider,
Om Ridder Lancelot og Roland qvad.
Hvor fulgtes dengang Helt og Digter ad!
Hvor gjorde da de lyſt til alle Sider!
Men Riddertiden — ak! den var poetiſk.
Vor Tid er idethyieſte æſthetiſk.

Enhver sig selv er nærmest, Ordet lyder,
Et Ord som godt paa Tider passe kan;
De Toner staae os allerbedst dog an,
Hvis Efterklang vort eget Hjerte tyder.
Derfor sig andre Baner Musen bryder
I Poesiens grændseløse Land,
Derfor i Former, som til Tiden svare,
Vil nu sin Verden hun os aabenbare.

Og da paa Sligt nu hver Poet er viis,
Lang Tid holdt fangen af det Illusoriske,
Saa seer man meer og meer det blot Historiske
At synke qua poetisk Stof i Priis.
Af Digtekonstens lyse Paradiis
De nøgne Facta, om endog notoriske,
De blotte Helte med de bare Struber,
Forjages af de kritiske Cheruber.

Fra Scylla i Charybdis dog man falder —
Fra Dynen ned i Halmen, man i Nord
Elig Falden i Charybdis ogsaa kalder;
En gammel Sandhed har et gammelt Ord.
Den, som ei før det troede, vist det troer
Ved Synet af en reent prosaisk Alder,
Sat nøgen ind i Genremalerier,
Som daglig for Noveller ud man gi'er.

Men Billederne glæde; Hoben aner,
At den paa Prent gaaer her sig selv forbi;
Og Faa kun føle det Forkeerte i
At faae for Junos Paafugl simple Haner,
For Amors Lund kun et Orangeri,
Og tænk — kun Gæs for Venus' hvide Svaner!
Hvad gjør man da? og hvilke Bud og Pligter
Kan stilles op som Love for en Digter?

Ti Bud fik Jøderne — det var for mange;
Thi har ei heller Jøderne dem holdt.
Vi Christne fik kun to, som blot forlange,
At Hjertet i vort Bryst ei bliver koldt.
Men dette Antal selv har gjort os bange,
Og har Alverden Bryderi forvoldt;
Thi reduceerte man fra fordums Dage
De ti og to til eet: søg at behage!

I dette Bud Alverden sammenstemmer;
Det staaer med gylden Skrift paa Hvermands Port;
Den vise Fader til sit Barn det gjemmer,
At Barnet blive kan til noget Stort.
Behag, min Søn! saa er din Lykke gjort —
Og Sønnen ei letsindig Ordet glemmer:
Han voxer op og la'er sig Skægget rage,
Gaaer saa i Verden ud, for at behage.

Og som han gaaer, han seer, at Barndomslæren
Var ikke loiet Viisdom eller Tant:
Som Ringen af en kostbar Diamant,
Saa laaner deraf Lys den hele Væren.
Behage vil Tartuffen som Hetæren,
Som Narren Helten, der en Krone vandt,
Som Sangerinden, der paa Scenen galer,
Saa Præsten, naar med Salvelse han taler.

Behage vil som Andre Egoisten,
Med Forskjel: han sig selv behage vil.
Objectet, han som Subject sigter til,
Medmenneskет, han som en ægte Christen
Omslutter med sit hele Hjertes Ild,
Det er ham selv — see, deri stikker Listen!
Hans Konst er stor, thi han behager og
For Hovedet han derhos støder dog.

Behage vil de Gamle som de Unge,
Behage hvordan Pokker saa det gaaer,
Thi dertil intet Middel man forsmaaer:
A vil behage ved sin skarpe Tunge,
B ved sit bløde Hjertes aabne Saar,
C (hvo vil troe det?) ved sin syge Lunge,
Naar smægtende han staaer med blegnet Kind,
Og hoster sig i Damehjerter ind.

I dette Ord: behag! er altsaa Svaret
Paa hvad der gjorde nys mig Hovedbrud;
Thi hvad for hele Verden er et Bud,
For det er Digteren ei heller sparet.
Men hvem behage? det blev ikke klaret:
Sig selv, sin Næste, eller og sin Gud?
Det store Spørgsmaal jeg at løse vover,
Idet jeg ikke hugger Knuden over.

Jeg vælger mig et Stof af Hverdagssnit;
Thi Farven spiller i det Nationale,
Og Helten, dansk i Sind og Skind og Tale,
Skal sig i Hverdagslivet røre frit.
Han holdes borte fra det Ideale,
Han uromantisk gaaer i Prosaskridt,
Han prøver Alt, men vælger ei det Bedste:
En saadan Helt behage maa min Næste.

Dog, mens sin egen Sø jeg la'er ham seile,
Og la'er ham blive gammel, blive graa,
Skal dog tilsidst et Tankebilled speile
Sig i hans Liv, og frem af Digtet gaae.
Maa jeg kun dette Maal ei her forfeile,
Saa Digtets Sandhed kan sin Prøve staae:
Da haaber jeg — om ei at tækkes Himlen —
Ved Tankens Sandhed at behage Himlen.

Mit eget Bifald ſtaaer endnu tilbage,
Som man bør troe, erlanges ei ſaa nemt.
For det at opnaae, og mig ſelv behage
I Stoffet, af Naturen ubeqvemt:
Saa vil paa Breden jeg det tieſt tage,
I Haab, at derved Længden bliver glemt;
Og alt ſom Pennen fort med Helten glider,
En Smule ſee mig om til alle Sider. —

Og her Prologen nu jeg ſlutte kunde,
Thi Planens Armod troer jeg ligger klar,
Saa Ingen ſige ſkal, der lovet var,
Hvad Værket ſelv dog holder ingenlunde.
Hvis man for denne Fattigdom vil Grunde,
I Tiden og i Autor man dem har;
Men hvis til Autor man ſig ene holder,
Saa ſvarer han igjen: min Tid det volder!

Jeg kunde ſlutte; men naar man begynder,
Saa falder det, at ende, ei ſaa let.
Tænk paa den Unge, ſom endnu ei træt
Sig frem paa Livets lange Bane ſkynder,
Og ſee, om ſtrax af Livet han blev mæt.
Tænk ſelv (hvis her det paſſer) paa en Synder,
Til hvem Samvittighden raaber: ſtop!
Og ſee, om ſtrax med Synd han holder op.

Enhver Begyndelse, hvor rig og fuld,
Som havde Herligheden ingen Ende!
Betragt blot Morgenrødens Hav af Guld,
Som vilde Himlen al sin Rigdom sende;
See Vaaren, naar den vaagner stærk og huld,
See Barnet, naar det mægter at erkjende,
See Kjærlighedens første Diekast,
Der til Secundet binder Evigheden fast —

Og anderledes ei det gaaer en Sanger,
Naar Digtets Spire vaagner i hans Bryst:
Han hører forud hver en Fremtidsrøst,
Der gjennem ham at yttre sig forlanger.
Haab, Elskov, Fryd og Veemod, Spot og Anger,
Den bittre Sorg med samt den søde Lyst,
Alt griber forud i hans Hjertes Strænge,
Saa disse tone stærkt og zittre længe.

Forſte Sang.

Paa Jyllands Kyſt, ei langt fra Byen Veile,
(Der for det jydſke Paradiis har Ord)
Paa Bredden af den ſmukke Veilefjord,
Hvori ſig Kyſtens Bakker evig ſpeile,
Mens Skib og Baad forbi paa Bølgen ſeile,
Og give kun e flygtigt Billeds Spor:
Der, hvor paa Kortet man ſeer tvende Prikker,
En Landsby med ſin hvide Kirke ligger.

Det er ved Vintertide: kold er Jorden,
Og rundtomkring, ſaalangt ſom man kan ſee,
Er Mark og Skov ſom overſaaet med Snee,
Og næſten heelt belagt med Jis er Fjorden.
De lette Spurve, graae og troe ſom Norden,
Hvem ei de ſvigte i dens Vintervee,
Sig ſætte nu i Flok paa Bondens Tage
Og tigge Smuler af hans Julekage.

Thi det er Juleaften; prægtigt skinner
De vinterklare Stjerners friske Krands,
Der kaster over Sneen hen en Glands,
Lig den, der stundom gjennem Haabet finder
Vei til den Dødendes de hvide Kinder,
Naar Himlen aabnes for en klaret Sands:
Alt er saa stille — knap en Vind sig rører;
Ikkun fra Fjorden hist man Fodtrin hører.

Hr. Peter Homo er det, Landsbypræsten,
Der over Isen nu til Landet gaaer;
Lidt kort og korpulent han er, forresten
En rørig Mand i sine bedste Aar.
Hans Klædedragt: Kavaien, Frakken, Vesten,
Er graa og hjemmegjort, af egne Faar.
Han nys har eftersee sin Fiskeruse,
Og traver nu med raske Skridt tilhuse.

Og alt som over Marken hen han skrider,
Idet han følger Stiens svage Spor,
Hans Blik sig hæver op, hvor Lyset boer.
Men snart igjen fra Himmelkuplens Sider
Det ned mod Præstegaardens Vindve glider,
Hvorfra paany det søger Stjerners Chor.
Man seer, at deelt imellem Jord og Himmel,
Hans Tanke færdig er at blive svimmel.

Og intet Under; Julestjernens Skin
Ham om den knap begyndte Præken minder,
Som ved sin Hjemkomst paa sin Pult han finder,
Og hvortil ret han samle vil sit Sind.
Lig Hyrderne han derfor skuer ind
Saa langt han kan i Himlen, til ham blinder
(Saa syntes det) en englelig Gestalt —
Da for hans Blik et Slør medeet der faldt.

Og intet Under; Lysets milde Skjær,
Som glimter gjennem Præstegaardens Ruder,
Og som det hyggelige Hjem bebuder,
Hvis Tag han kommer meer og mere nær:
Hans Sind nu drager ned til andre Guder,
Til Julegrøden og en Hustru kjær;
I Præstegaardens lune Dagligstue
Han i Forening snart skal begge skue.

Derhos han tænker paa sin lille Søn,
For kort Tid siden født, og som til Daaben
Imorgen bæres skal i Christenkaaben,
Og med en Hue, guldbrodeert og grøn.
I Aanden alt han hører Drengens Raaben
Ved Dobeacten og den lange Bøn —
Da seer han op: og atter Tanken mødes
Med Christusbarnet, som inat jo fødes. —

Mens deelt i Sind henover Markens Snee
Saa Præsten vandrer — til hans Dagligstue
Jeg fører Læseren, og der vi see:
Et stort Chatol med Opsats i en Bue,
En Kakkelovn, hvori en munter Lue,
Sex Stole, samt en gammel Canapee;
Ved Stueuhret Vuggen staaer paa Gænger,
Og over den i Buret Fuglen hænger.

Og foran Vuggen sidder fremad bøiet
Den unge Præstekone, fiin og lille,
Der med et Udtryk, yndigt og fornøiet,
Sin førstefødte Søn betragter stille.
Snart smile hendes Træk, de klare, milde,
Snart svæver der en Alvorsky for Øiet,
Snart hendes glade Blik paany frembryde
Ved Tanker, som i Ord jeg saa vil tyde:

Du lille Barn, som jeg i Verden satte,
Hvor er du sød og yndig for mit Blik!
Om Een mig bød Alverdens Guld og Skatte,
Din mindste Finger ei af mig han fik.
O, hvad du er for mig, kan Ingen fatte,
Du lille Engel, og du store Strik!
Du, som med dine Smiil og dine Løier
Ei Præsten blot men Provsten selv fornøier.

Hvor sødt du sover her med Rosenkind!
De runde Hænder fast om Puden klemme;
Dit lette Aandedrag jeg kan fornemme,
Just som en varm og liflig Foraarsvind.
Alting jeg høre kan i denne Stemme,
Der ene fattes af en Moders Sind:
Din Fremtids Jubel og din Fremtids Sukke —
Men op du vaagner . . . tys! jeg vil dig vugge.

Paa eengang Stueuhrets Klokke slaaer.
Af hendes Drømme Slaget hende vækker,
Og op hun reiser sig og Bordet dækker,
Mens Katten, der fra Ovnen langsomt gaaer,
Med sagte Knurren Kroppen doven strækker.
I Gangen nu hun Trin at høre faaer,
Og efter Maden ud saa let hun springer,
Just som ad Døren ind Pastoren svinger.

Og snart paa Bordet staaer den varme Grød.
Da den fortæret er, sig Homo hviler
En Stund ved Piben, mens tilfreds han smiler
Til Sønnen hist i Vuggen, luun og blød.
Derpaa han til Studerekamret iler,
Hvor med sin Præken overtvært han brød;
Thi Talen alt før Klokken Ti var færdig,
Aldeles Manden og hans Genius værdig.

Men medens han ved Skin af Lampe=Luen
Sin Julepræken faaer tilendebragt,
Saa sidder taus som før i Dagligstuen
Hans Hustru foran Vuggen som paa Vagt.
Sit Arbeid har hun endt; paa Barnehuen
Den sidste Haand med Omhu nu er lagt;
Paa Sonnen ned sig hendes Øie sænker,
Og paa hans gyldne Fremtid nu hun tænker.

Hvad tænker ei en Moder! Men Prophet
Formaaer dog ingen Moder ret at spille.
Det Indhold, som hun lægger i den Lille,
Er hendes eget, noiere beseet.
Den Glands, hvori sig Barnet frem maa stille
Som en Adonis, som en Helt, Poet,
Ja, som en Sol, der af Alverden hyldes:
Den Glands til hendes Phantasi kun skyldes.

Den Glædestaare hun ved Vuggen græder,
(Og som i Barnet Fremtids=Helten gjaldt)
Den rinder maaskee for en lille Skræder,
Og for en Klodrian i Øet og Alt.
Det Smiil, hvormed hun forud alt sig glæder
Til det i Vuggen gjemte Jordens Salt,
Til dette Lys, hvis Straaler Ingen tælier:
Det Smiil et Mørkets Barn maaskee kun gjelder.

Saa dybt sig rørte Præstekonens Indre.
Sin Søn med Bøn befaled hun til Gud;
Saa skued hun igjennem Vindvet ud,
Og saae paa Himlen Nattens Lamper tindre.
Da faldt en Stjerne ned, og paa det mindre
Der fulgte strax et større Stjerneskud.
Paa dette Tegn saa fast hun monne bygge;
Thi samme Stund hun bad for Barnets Lykke.

Og her jeg Dækket nu vil lade falde,
For Juleaften, at med meer Behag
Min Læser møde kan paa Juledag,
Naar Solens Straaler skal til Liv den kalde.
Eet Spørgsmaal har jeg dog at gjøre Alle:
Om Noget er saa dansk i Aand og Smag,
Saa ret fornøieligt, af Harm ublandet,
Som Julen tidt hos Præstefolk paa Landet?

Da seer man jo de langtfra komne Venner
I saadan Mængde under Gaardens Tag,
At Hjerterum maa tages i Beslag,
Naar Huusrum mangler — som da ofte hænder.
Sex i et Kammer, dermed tidt det ender;
To i en Seng, nu er en afgjort Sag;
Alt — tænker Præstekonen — er det Samme,
Naar Sengene kun ei gjør mig tilskamme.

Og iblandt Gjesterne som da man venter,
Er gjerne Husets egen Søn, med hvem
Fra Hovedstaden af fem, sex Studenter
For Morskabs Skyld i Julen følge hjem.
Med spændt Forventning, som i Alt sig prenter,
De unge Præstedøttre vente dem;
Og hvergang blot en Vogn de faae at høre,
Strax Purpur deres Kinder sig isøre.

Men naar saa endelig er' samled Alle,
Hvem nobel Gjestfrihed til Huset trak,
Da giver Huset Gjenlyd af en Snak,
Som næsten babyloniſk man kan kalde.
Igjennem dunkle Skyer af Tobak
Vel stundom Vittighedens Lynglimt falde;
Men oftest, naar en Tordenlatter ruller,
Er det kun Overgivenhedens Bulder.

Thi Hver faaer Rost, som blot har Talens Gaver,
Og bli'er i Glædens Løb fra bly til kry;
Hvert Indfald, man har hørt, igjen man haver,
Hver gammel Nyhed bringes frem paany.
Paa Politikens Vallak rundt man traver,
I Konsternes Paulun man søger Ly;
Man stiger op selv til Metaphysiken,
Og lader for en Spøg saa Alt istikken.

Saa gaaer det til, naar i en samlet Flok
Sin Aand ved Theevandsbordet man befrier;
Om Dagen man sig deler i Partier,
Naar man ved Frokost har sig styrket nok.
Til Vandring gribe Nogle Hat og Stok,
Til lærd Diskurs en anden Part sig vier;
En tredie, der med Smiil sig lister bort,
Gaaer op paa Kammeret, at spille Kort.

I Dagligstuen bli'er endnu tilbage
Et Par Studenter, som med Velbehag
Nu bringe deres Folelser for Dag,
For Husets unge Damer at behage.
Hvert Smigerord, som fremmer denne Sag,
Til Hjerte sig de unge Piger tage,
Saavel som deres Mo'er, der med et Smiil
Forlader Stuen og gaaer bort med Jil.

Mens Alt forinden saa er vel forvaret,
Foruden gaaer det ikke mindre godt:
Hund, Heste, Piger, Karle leve flot,
Thi ei paa Levemaade bli'er der sparet.
Til alle Tider har man det erfaret,
At Menneskct af Brød ei lever blot;
Men at i samme Forhold Glæden hyldes,
Som Glasset og Tallerkenerne fyldes.

Og derfor hvilket Liv i Kjøkken, Kjelder,
Og hvilken Tappen af og Skjenken i,
Og hvilken Rutten nu med Krydderi,
Og hvilken Mængde Fjærkræ nu man fælder!
At bruge sig for Pigerne det gjelder,
Og ærlig dem staaer Præstekonen bi;
Og over hver en Gjest en Flod der regner
Af Pebernødder, Julebrød og Kleiner.

Paa saadan Viis oplives Aand og Sandser,
Mens hver en Dag henrinder som en Fest;
Om Aftnen man i Havestuen dandser,
Hvis ei, man samles hos en Nabopræst.
Thi med Besøg i Egnen ei det standser,
For man har gjestet rundt, i Øst og Vest,
Hver geistlig Mand, der Fedekalven slagter,
Hver dannet Møller, hver gentil Forpagter.

Besøg med Gjenbesøg besvaret bli'er;
Først efter Nytaar Herligheden ender;
Og midt i Fyldens Tid sig tidt da hænder,
At en Student til Præstens Datter frier.
Vel er det alt i alt kun tvende Hænder
Og tvende Hjerter man hinanden gi'er;
Men her i Overflod, hvor kan de Gode
Fremtidig Mangel vel paa Brød formode?

En slig Begivenhed forhøier Glæden,
Og naar tilsidst nu Afskedstimen slaaer,
Ei blot med Haandtryk man i Vognen staaer,
Hos To et andet Sprog er traadt isteden.
I tvende aabne Vogne, fulgt' af Slæden,
Igjennem Gaarden derpaa Toget gaaer,
Og Husets Folk paa Veien ud det følge,
At Porten ei for snart skal Synet dølge.

Endnu engang Farvel man der maa sige,
Og Tak for Alt hvad godt man nød og fik;
Endnu engang de tvende Lykkelige
Maae vexle deres Hjerter i et Blik —
Da svinges Hatten efter gammel Skik,
Og alle Gjester høit et Vale skrige,
Mens Raabet følger dem ad Veien hen:
Farvel! Farvel! Farvel! Kom snart igjen!

Det var en Episode; thi saa stille
Forresten Dagene paa Landet gaae:
Den Sol gjør ingen Larm, hvis Straaler milde
Belyse Livet i den ringe Vraa;
Og Maanen taus er, som i Aftnen silde
Igjennem Vindvet skinner ind paaskraa;
Og Skov og Have, Mark og grønne Enge
Vel røre dybe, men ei stærke Strænge.

Eensformig glider Livets Bølge hen,
Og al dens vilde Brusen her forstummer;
Men steg den end, den brødes snart igjen
Paa Dagens Arbeid og paa Nattens Slummer.
Haab og Betragtning dog er Landets Ven,
Og Phantasi det snevre Rum dog rummer;
Det er, som gled saa sagte Tidens Elv,
At ret man skal fordybes i sig selv.

Dog saa forskjellig Drift er lagt i Støvet,
At den, der lever tryg i Hyttens Skjul,
Maa stræbe udad som en modig Fugl,
At faae i Livets Storme Vingen øvet;
Imedens den, der Stormens Slag har prøvet,
Og smagt paa Verdens Frugt, saa beesk og huul,
Maa Foden længselfuld mod Landet flytte,
Og hige hjemad til den stille Hytte. —

Men nu til Texten! — Homo's Dagligstue,
Belyst af Morgensolens gyldne Skjær,
Paa Juledagen atter aabnes her.
Om Bordet vi en heel Forsamling skue:
Først, Provst Matthias Holm med samt hans Frue,
Der her til Gjest hos Svigersønnen er;
Han, orthodox og streng i Ord og Tone,
Hun, stille, blid, et Mønster paa en Kone.

Dernæst Hr. Pastor Jeremias Top
Med samt Amalie, hans Ægtefælle,
Der beggeto for hellige vil gjelde,
Endskjøndt man Aanden skulde troe slugt op
Af deres kjødelige, store Krop.
Som Curiosum er om Top at melde,
At mens den Helligaand han i sig troer,
Han dog ei sjelden ved den Onde svoer.

Dernæst Hr. Pastor Henrik Flint med Søster,
En Pige lidt tilaars, men kydsk og stolt;
Som hun, saa Broderen har Hjertet koldt,
Men af Forstandens skarpe Lys jeg bryster.
Han længst har vendt sig mod de nye Røster,
Og høit i Ære Doctor Strauß han holdt,
Med hvem han superklog og skeptisk lytter
Til Skriftens Udsagn som til Sagn og Myther.

Foruden disse nu kun er at nævne
Hr. Peter Homo selv, Rationalisten,
Der vel beklipper Ordet efter Evne,
Men dog bevarer Troen som en Christen.
Ved dette Middel haabed Egoisten
(Thi det var Homo) Udvei sig at levne,
Idet han Alting efter sin Methode
Snart bortfortolkede, snart atter troede.

Saa sad forsamled nu i Kreds de kjære
Og gode Venner, der var kjørte hid
I Slæde over Vintermarken hvid,
For Faddere til Præstens Søn at være.
Den friske Julekage de fortære,
Mens Kaffen bydes om fra Tid til Tid:
Da hørtes begge Kirkens Klokker klinge,
For sammen Menighedens Hjord at ringe.

Og Døren den gik op i samme Stund;
Og fra det kolde Kammer ind i Varmen,
I sneehvid Dragt, med Sløifer over Barmen,
Med blege Roser paa sin Kind og Mund,
Med Daabens lille Candidat paa Armen,
Fulgt af „Pasop" den store Hønsehund,
Den unge Præstekone let nu træder,
Og Alle med sit milde Aasyn glæder.

Ned i sin Moders Arm hun derpaa lægger
Den lille Søn, hvis skjønne Døbedragt,
Istand ved hendes egne Hænder bragt,
Almindelig Beundring sig tiltrækker.
Fru Holm for Dattersønnen kjærligt dægger,
Og gjør det Løfte: ret at give Agt,
Om Barnet bli'er en Sanger — hvad man siger
Jo for et Ord, naar det ved Daaben skriger.

Men Provſten Holm oplæſter nu ſin Røſt:
Op, og til Kirke! Timen den er ſlaaet;
Op! nu vi har lidt Varmt i Livet faaet,
At ſynge Pſalmer af et chriſtent Bryſt.
Op mine Venner! Præſten alt er gaaet,
Og i hans Fodſpor træde vi med Lyſt;
Sin Hat han ta'er — til Kirken Alle drage,
Kun Barnets Moder ene bli'er tilbage.

Men i den lille Kirke, denneſinde
Forgyldt af Juledagens blanke Sol,
Sad alt i Rader Bonden og hans Qvinde,
Samt Byens unge Folk i Koſt og Kjol:
Da aabner ſig med Larm Baronens Stol,
Og ſnart man ſeer ham ſelv med Gemalinde;
Men Fadderne til Præſtens Søn, der blunder,
Fik Plads i Stoleſtaden nedenunder.

Gudstjeneſten begynder. Degnen bringer
Sin Tale frem midt i det aabne Chor,
Imedens at hans ene Tommelfinger
Sig i en Cirkel om den anden ſnoer.
Hans halvtillukte Blik ved Bønnens Ord,
Der i hans Mund kun ſom en Remſe klinger,
Gjør, at den gode Degn det Anſtrøg fik,
Som talte han mens han ſjøvne gik.

Medeet han vaagner og med Amen ender;
Hvorpaa tilbage han i Choret gaaer,
Og atter sig mod Menigheden vender,
Idet han Tonen an til Psalmen slaaer.
Skjøndt her ham hændte nu, hvad tidt ham hænder,
At lidt paatværs han den i Halsen faaer:
Fuldkommen dog hans Menighed forstod ham,
Thi Tonen greb de, just som den forlod ham.

Tre Psalmer synges; mellem hver man hører
En Messe, hvoraf Intet man forstaaer;
Thi vel man seer, at Præstens Mund sig rører,
Mens underlige Toner fra den gaaer;
Vel seer man, at ham Degnen snart ifører
En Messehag'l og snart den af ham slaaer;
Vel seer man snart hans Ryg og snart hans Mave;
Men Meningen — ja hvo tør Mening have?

Men tys! Af Degnen fulgt, i Glands af Solen,
Og under Menighedens Psalmesang,
Med begge Hænder dybt i Præstekjolen,
Nu Pastor Peter Homo gaaer sin Gang
Fra Sacristiet hen til Prækestolen.
Nu gaaer han op ad Trappen, smal og trang;
Nu staaer han ved sit Maal: slaaer Kors og sukker;
Nu — for Baronens Stol han dybt sig bukker.

Hans Hoved synker — Alt han synes glemme;
Og som han talte for sig selv i Løn,
Han mumler til Indledning først en Bøn.
Derpaa han løfter kraftelig sin Stemme,
Og læser Evangeliet om Guds Søn,
Saa man i hver en Krog det kan fornemme.
Tilsidst til Hverdagsrøst han daler ned,
Alt som han over i sin Præken gled.

Med denne Vending Texten han forlod:
At Dagens Fest høist vigtig var for Alle;
At dette Thema her han dog lod falde;
At et beslægtet Stof han derimod
Frem for Betragtningen nu vilde kalde,
Idet hans Tale skulde slaae sin Rod:
I den Art Frygt, der her med Haabet mødes,
Hvergang et Støvets Barn til Verden fødes.

Et Barn er født! saa udbrød han med Glæde,
Idet hans Haand paa Prækestolen faldt:
O, hvo kan fatte, hvad til Liv er kaldt
Med Livet, som begynder i den Spæde?
Først Graad, thi det begynder med at græde;
Saa Latter, thi af Fryd det smiler alt;
Saa Verdens mange Haab og mange Sorger;
Thi Barnet — mærk det vel! er Verdensborger.

En Verdensborger — hvad vil det nu sige?
Min christne Broder! mon du ret det veed?
En Aand betyder det, der stiger ned
Fra Himlen af, for her paa Jorderige
At tage Skikkelse, og hjem at hige,
For om at skabes til sin Herlighed.
En Aand, der til sin Deel kun Støv annammer,
Skjøndt dybt den føler, at fra Lys den stammer.

Men fra en modsat Kant — saa tænke Flere —
En Verdensborger og medrette hed
Hiin Skabning, gjort af Jord, der nød og leed;
Der fødtes i den Form, hvoraf vi ere,
Der tog en Viv, for Slægten at formere,
Der aad sit Brød udi sit Ansigts Sved;
Der endelig, naar Gud det vilde have,
Sig mod sin Villie lod tilsidst begrave.

Da Ordet følgelig har tvende Sider,
Og Manges Liv kun een tilskue bar,
Jeg sikkert Ret i denne Paastand har:
At naar et Væsen frem til Livet skrider,
En Følelse af Frygt med Haabet strider
I dem, der Grund til Sammes Fødsel var;
I dem, der saa at sige skal forsvare
Ved Barnet selv, at de Forældre vare.

Thi hvordan eengang Barnet sig betragter:
Om det som Sværmer blot en Aand sig troer,
Og Livet og dets Syssel her foragter;
Om det forglemmer alle høie Magter,
Og roder som en Myre kun paa Jord;
Om det sin hele Gjeld, med andre Ord,
Til Gud som og til Cæsar her vil klare:
Hvo kan mig disse Spørgsmaal vel besvare?

O, kun med Blik paa hvad i Verden skeer
Apostlen siger: „i hvert Huus maa være
Ei Kar til Ære blot, men til Vanære,
Ei Sølvkar blot, men Kar af Træ og Leer.“ —
Hvo maa for Skjændselskar nu Frygt ei bære,
Skjøndt som et Sølvkar Haabet Barnet seer:
Et Haab, med Glæde Skriftens Ord omfattende
I Sanct. Matthæi Nittende og Attende.

Med Skriftsprog Homo nu blev ved en Stund,
Og tidt hans Hænder nu med Vælde begge
Slog ned i Prækestolen, hvormed kun
Hans Hensigt var, til Andagt Folk at vække.
Derpaa sin Daase frem man saae ham trække;
Og op en Priis han hented fra dens Bund,
Imens i Prækenen han Pause gjorde,
Hvorpaa han atter tog paany tilorde:

Om Haab og Frygt abſtract er hidtil talt;
Til det concrete Liv jeg nu mig vender,
Til det, der ta'er paa os med haarde Hænder,
Og intet mindre er end idealt;
Til Livet, ſom i Danmark man det kjender,
Til Livet, der gaaer ſkjævt og der gaaer galt,
Og her min chriſtne Ven jeg nu gad ſpørge:
Skal man ved Barnets Fødſel glædes eller ſørge?

Thi ſee omkring dig, du, ſom Øine har!
Og brug dit Øre, du, ſom eier Øre!
Og ſiig mig ſaa, om Landet forhen var
I ſlig en Gjæring og i ſaadant Røre?
Tro, Stat og Videnſkab man om vil gjøre,
Folk, Fæ og Jord paa anden Viis man ta'er:
Enhver kan rive ned — men hvo kan bygge?
See, deri Brødre! ſtikker vor Ulykke.

Og hvilken Tanke nu: mit Barn jeg kaſter
I denne rivende og ſtærke Flod;
Hvor ſkal den lille Jolle ſtaae imod,
Naar Skibet kantrer med de ſtore Maſter?
Hvordan bevares Tro og Haab og Mod
Midt i en Verden, ſammenſat af Laſter?
Hvor finder Barnets Dyd en Varetægt
Her blandt den ſvage og forvendte Slægt?

Det var Moralens Røst; hør nu Forstanden,
Hvis Udsagn ikke mindre ængste kan:
Vort Danmark er et lille fattigt Land,
Hvori den Ene tynger paa den Anden.
Men som et Kar kun fyldes kan til Randen,
Saa gaaer det og hver enkelt Stat og Stand:
Naar ingen Stand kan flere Folk forsørge,
Hvor skal man da om Brød til Barnet spørge?

Lad Drengen blive Landmand! du vil sige.
Vel! dertil hører Mark og Eng og Gaard,
Men jeg gad vide, hvordan Jord man faaer,
Naar Alt er pløiet op i Kongens Rige.
Saa lad ham blive Kjøbmand! — Ei saa lige
Min christne Vens Beregning jeg forstaaer:
For Een, der kjøber, Ti jo nu vil sælge,
Hvor skal vor Kjøbmand da sig Kunder vælge?

Hos Embedsklassen ingen Trøst jeg henter.
Ved Bøn om Levebrød faaer jeg til Svar:
A nyder det; **B** efter **A** det venter,
Og **C** paa samme dernæst Løfte har.
Hvis en Student paa Raad jeg ikkun ta'er,
Strax hedder det: der vrimler af Studenter!
Og saadan taler mindre eller meer
Hver Konstner, Haandværksmand og Officeer.

Hvad er at gjøre? Barnet dog skal leve.
Naar saa jeg spørger, og man svarer ei,
Da i min Bibel atter læser jeg
De gamle Ord, som fordum talte bleve:
See Fuglene, der under Himlen svæve!
See Lilierne, der voxe paa din Vei!
Gud føder hine, og han klæder disse;
Meer værd end dem er Mennesket tilvisse!

Men sandt det er, Forjættelsen kun gjelder,
Naar Mennesket vil bruge Kraft og Tid;
Naar rastløs er hans Virksomhed og Flid
Fra Dagen stiger til den atter helder.
O, skjønne Haab! Naar Natten saa sig melder,
Saa faaer han Hvile, og hans Søvn er blid;
Og op han vaagner til den næste Morgen,
Foruden mindste Frygt for Næringssorgen.

Her i sit Es sig Homo ret fornemmer;
Thi Frygt for Mangel er den Plageaand,
Der holder Dag og Nat hans Sjæl i Baand,
Og under Navn af gammel Gjeld ham klemmer.
Hver Næringssorg han derfor sønderlemmer,
Hver Nød han blotter med en øvet Haand;
Først seent han til sit Stof sig atter vendte,
Hvorpaa med disse Ord han Talen endte:

Om Barn, som Genus, før jeg har mig dreiet;
Nu ved min egen Søn jeg stander stil',
Thi ham jeg egentlig dog sigted til,
Mens jeg har Livet og dets Skjæbner veiet.
Og er mit Haab, at Talen om mit Eget
Ei noget Hjerte her forarge vil;
Thi, sandelig! som Præst jeg Regnskab skylder,
Hvordan min Faderpligt jeg selv opfylder.

Saa viid da nu, min kjære Menighed!
At her idag min Søn jeg lader døbe,
For Ret til Naaden tidlig ham at kjøbe
Ved Tro paa den, der for os Alle leed.
Hans Navn, hvis Klang vil ham hans Udspring røbe,
Er ældst af Navne; thi vi Alle veed,
Med Jordens Skabelse det sammen falder:
Adam min førstefødte Søn jeg kalder!

At gudeligt jeg Drengen vil opdrage,
Jeg knap fornødent at forsikkre troer,
Imidlertid om Tingen et Par Ord:
Han hærdes skal fra sine første Dage
Paa Sjæl og Legem, og bestandig smage
Et Tugtens Riis, indtil han bliver stor;
Hvergang han med en Løgn blot vil begynde,
Strax skal han føle, hvad det er at synde.

Altid den Sandhed skal mig staae for Øie,
Som næsten nu forglemmes af Enhver,
Og som Forældre huske bør især:
Mens Grenen den er ung, man skal den bøie.
Men ei med Bøining blot jeg vil mig nøie;
Som Qvisten podes ind i unge Træer,
Saa i min Søn jeg tidlig vil indprente
Ethvert Princip, jeg selv for godt erkjendte.

Thi, christne Venner! Sligt fornødent gjøres
I denne Tid, hvor Alting styrter om,
Hvor ikkun Faa til Livets Fasthed kom,
Men fast Enhver forfører og forføres;
Hvor næsten aldrig Viisdoms Tale høres,
Hvor ei Respect man har for Alderdom,
Hvor man har Selvtillid i Overflødighed,
Men ingen Ærefrygt, men ei Ærbødighed;

Hvor uden Bævelse og uden Anger
Man plukker Kundskabstræets Frugt og Bær,
Hvor man forsømmer hvad der Jordens er,
Mens Paradisets Fugl man dog ei fanger;
Hvor Engles Fribed man for Støv forlanger,
Og Djævles Lighed mellem Mennesker;
Hvor hver afmægtig Aand vil prophetere,
Og med sit Ord Alverden reformere.

Derfor ved Daad min Søn skal søge Ære,
Og staae, naar Livets Prøve fanger an,
Som den, der nyde og undvære kan.
At finde sig i Modgang skal han lære,
Men og den Konst, at kunne Medgang bære,
Idet han bruger Verden med Forstand;
Bestandig skal han have, midt i Vrimlen,
Sin Fod paa Jorden og sit Blik i Himlen.

Ei overdreven Tillid skal han nære
Til Mennesker, men heller ei paa Vagt
Bestandig staae og tage sig i Agt,
Som var der altid noget Ondt i Gjære.
Fast, consequent og sikker skal han være,
Og aldrig storme frem med Vold og Magt;
Men altid ved det Gamle trofast hænge,
Indtil det Ny han seer igjennem trænge.

See der, min christne Ven! den Vei, jeg trækker
For Drengens spæde, uerfarne Fod;
Vel kjender Faren jeg for Kjød og Blod
Paa Livets Vandring, men den ei mig skrækker.
Naar jeg min Indsigt til hans Iver lægger,
Og min Erfaring til hans unge Mod,
Da — naar jeg atter Haab mod Frygten veier —
Da i mit Hjerte vinder Haabet Seier.

Men hvordan i det Ydre det skal gaae ham:
Om Skjæbnens Kampe godt han kommer fra,
Om hvilken Retning vel hans Liv vil ta'e,
Om Verdens onde Børn de vil forsmaae ham,
Om maaskee Lykken med sin Krands skal naae ham,
Og om i Høihed op han stiger da —
See, derom bør ei tales in extenso,
Thi Alting er endnu jo in suspenso.

Derfor jeg nu kun vil ham anbefale
Til Menighedens Gunst, og til Enhver,
Der Præstens Søn i Præsten haver kjær,
Hvorpaa jeg slutter denne Juletale.
Paa Christi Fest jeg har forsøgt at male,
Hvad der en christen Fader ligger nær;
Og nu — befalende os Allesammen
Til Herrens Varetægt — jeg siger Amen.

Her af sin Pande Homo tørred Sveden;
Hvorpaa han mumlede sin Slutningsbøn,
Mens Menigheden skotted til hans Søn,
For at see Spor af Fremtids-Herligheden.
Men skjøndt nu denne skjulte sig beskeden,
Hvor fandt de Talen dog saa sand og kjøn!
Ud fra den lige Vei den aldrig svaied:
Om Præsten og hans Søn sig Alt jo dreied!

Men samme Bifald Taleren ei høsted
Hos Pastor Flint, der paa sin vante Viis
I Selskab med sin Søster sig forlysted
Ved Alt at tugte med Satirens Riis.
Selv gamle Holm tidt paa sit Hoved rysted,
Og sad ved Prækenen saa kold som Jis.
Tre Gange halv for sig han hørtes sige:
Nei, fra sin Text en Præst bør aldrig vige!

Om hvad der meer i Kirken foregik
Paa denne Dag, kan kort jeg nu mig satte.
Paa Alteret sit Offer Homo fik,
Der idethele ei var store Skatte:
Snart fire Skilling, snart en Mark man satte
For Sjælehyrden frem med venligt Nik;
Ved Syn af fire Skilling Homo sukked,
Ved Synet af en Mark han mild sig bukked.

Da Daabens Act gik for sig, man fortæller,
At i sin Iver Manden gik for vidt;
Thi, om det nu var Faderomsorg eller
Et geistligt Lune, der sig yttred frit:
Nok, da Fru Holm mod Daaben Barnet helder,
Med Vand han overøste det saa tidt,
At Barnet, som ei længer Badet taalte,
Høit om Barmhjertighed til Himlen skraalte.

Og Himlen var barmhjertig; ogsaa jeg
Vil mod den kjære Læser her det være,
Idet jeg med et længer Ophold ei
Ham i den kolde Kirke vil besvære.
Til Præstegaarden hjem jeg vil ham bære
Hen over Jordens sneebelagte Vei;
Mens som paa Tidens egne snare Vinger
Fem Timer frem i Tiden jeg ham bringer.

Altsaa — i Præstegaarden nys fra Bordet,
Da Barnets Skaal var drukken, man stod op
Med styrket Sjæl og med en qvæget Krop.
I Glasset hver Bekymring dybt var jordet;
Med Piben tændt, og ved en Kaffekop,
Man satte nu sig ned og vexled Ordet:
De gode Damer hviskende og strikkende,
De gode Præster Pibespidsen slikkende.

Mens saadan nu de sad og nød den svale
Og stærke Kaffe, og, i Skyer svøbt',
Saae ud som Guder i Olympens Sale:
Kom blandt den lærde Geistlighed paa Tale
Et Bibelsprog, hvis danske Form er stolt
Saalunde: Hvo som troer og bliver døbt,
Ham Saligheden eengang skal indrømmes,
Men hvo som ikke troer, han skal fordømmes.

Om dette Sprog var Meningerne deelt'.
Hr. Jeremias Top holdt for, at Alle,
Paa hvem ei Daabens Bud blev opfyldt heelt,
I Kloen paa den Onde maatte falde;
Thi, sagde han — mens derhos han saa skeelt
Til Pastor Flint, der vakte tidt hans Galde —
Thi naar selv døbte Folk til Helved fare,
Hvor tør den Ikke-døbte da vi spare?

Den Slutning, smilte Flint, forstaaer jeg ikke,
Og altfor høi for mig er slig Logik.
Men, selv om ei den Lære holder Stik,
Som tydske Philosopher nu os skikke:
At død er død, og at ei værd en Slik
Er Sjælens Liv, naar vi crepeerte ligge —
Saa — hvad forresten angaaer samme Sprog —
Saa, kjære Top! har jeg min Mening og.

Jeg holder nemlig for — og saa gjør Flere —
At Fablen om en vis Mand gjelder ei,
Og at vi Alle gaae den samme Vei,
Naar først i Jorden vel vi putted ere.
Jeg over samme Kam vil Alle skære:
De, gode Pastor Top, saavel som jeg,
Min Søster ligerviis som Fru Amalie —
Vi Alle, tænker jeg, skal blive salige.

Men saa troer ikke jeg! gjennælte Top,
Imens hans Kone høit slog med sin Nakke:
For slig en Himmel vil jeg mig betakke,
Hvor Crethi og hvor Plethi tages op.
Foruden Daab bli'er Ingen salig! — Stop!
(Nu raabte Flint) lad med Raison os snakke:
Troer David De fordømt? Ja, eller Nei?
Nei! (sukked Top) men salig er han ei!

Paa denne Viis blev begge ved en Stund,
Imedens Holm og Homo paa dem hørte;
Derpaa den hede Kamp man overførte
Fra Daabens Vand paa Troens faste Grund.
Her tog nu Top for Alvor fuld sin Mund;
Han talte saa hans Indvold stærkt sig rørte,
Han talte som af hellig Ild antændt —
Men mod en Flint hvad hjalp hvert Argument?

Min Mening, sagde Flint, er den, at Viden
Til Tro, selv til en Top-maalt, slaaer Sparto;
Thi, ærlig talt, jeg er i Tro kun liden,
Da Christentro paa Myther skal beroe.
I Viden løses Alt — det spaaer os Tiden;
Men lutter Knuder gjør mig kun min Tro.
I Viden har jeg Liv; men fyldt med Troen
Paa Græsset, mens det groede, døde Koen.

Her faldt nu Homo ind: med anden Alen
Jeg be'er Dem maale Troen, kjære Flint!
I Deres Slutning er De for gesvindt;
Lad med en Lignelse mig klare Talen.
Som Korn paa Mollen knuses maa ved Malen,
At det som Meel kan blive blødt og lindt,
Og brugeligt til Brød for en Befolkning,
Saa Christendom maa luttres ved Fortolkning.

Men naar dens Indhold godt man sigtet har,
Og ved tilbørlig skarp og kritisk Tvætning
Har klaret hver en tvivlsom Bibelsætning,
Hvis Tal desværre meer og meer tilta'er:
Da bliver Troen renset, puur og klar,
En Ledestjerne for hver Livets Retning;
En Tro, som med Honneur kan holdes paa,
Og det er den, hvorefter jeg vil gaae.

Men her sig reiste Provsten Holm, den gamle,
At vove med dem Alle nu en Dyst;
Thi op med alle Tre han kunde hamle
Ved sundt Begreb, ved Iver og ved Nøst.
Den Vredesky, der, som en Storm i Høst,
Sig paa hans Pande længe saaes at samle,
Brød i en Tale, fuld af Fynd og Klem,
Saalunde mod de trende Præster frem:

Alt længe til med Harme hører jeg!
Er det at tale som sig Præster sømmer?
Som eders Provst ved Provsteret jeg dømmer,
At Christendom i Talen findes ei.
Hr. Top, der alt fuldkommen selv sig drømmer,
Som Pharisæeren jo ta'er paavei,
Naar Himmerig han for sig selv beholder;
Men i Hr. Flint jeg dog ei seer en Tolder.

Mig synes fast han taler som en Synder,
Saavel som J, min kjære Svigerson!
Thi ligelidt jeg trøsket Klogskab ynder,
Som den Art Viisdom, der endnu er grøn.
Jeg holder for, I beggeto begynder
At finde verdslig Kundskab altfor kjøn;
Thi — bliv ei vred — men reentud sagt, jeg spytter
Ad jer Fortolkningskonst og jeres Mythyer.

Jeg er en orthodox og gammel Præst:
Jeg ta'er ei fra, ei heller til jeg lægger;
Og aldrig over den moderne Læst
Min gamle Bibel og min Tro jeg strækker.
Jeg gaaer i Kamp naar man min Iver vækker,
Men tænker dog, at Freden den er bedst;
Hvorfor jeg ogsaa her nu Striden ender,
I Haabet, at jer Uret I erkjender.

Saa talte Provſten Holm, ſom nu er meldt,
Og med hans Ord jeg Dagens Feſt vil ende.
Jeg har holdt for, min Læſer burde kjende
De trende Faddere til Digtets Helt;
Man nemlig har den Tro ved lille Belt,
(Fra hvilken Tro min Bog nok ſkal omvende)
At hvert et Drengebarn — tænk hvilken Sladder!
Ei ligner blot ſin Fader, men ſin Fadder.

Anden Sang.

O, fjerne Barndomstid! som os forlod,
Som vi forlod, og som i Mindet sover:
Hvor er den Fryd, der udsprang af din Rod,
Som Tidens tunge Muld nu ligger over?
Et Haab du er, som Paradiis os lover;
Thi altid lokked fremad du vor Fod
Med Løftet, der til Vandring maa anspore:
„Alt kommer nok naar først I blive store!"

Vi vore op, og frem vi gaae iblinde,
Bestandig stolende paa Haabets Ord;
Lidt efter lidt forvandles dog til Minde
Den Herlighed, der lovtes os paa Jord.
Medeet vi standse da og os besinde,
Og see vort Haabs tilbagevendte Spor;
Og Røsten bag os toner nu saa stille:
„Dit Paradiis var kun da du var lille!"

End er vi Vandringsmænd — endnu vi gaae,
Og Veien stiger nedad allerede,
Og Blomsterne paa den er kun saa faa.
Men under Dagens Byrde, Dagens Hede,
Dog efter vor forlorne Skat vi lede,
For, før vi Alting tabe, den at naae.
Rundt søge vi — og hist er Natten, Døden;
Men hvor er Barndomstiden, Morgenrøden?

Og som et Skud af Barndomstiden bringer
Jeg for min Læser Adam Homo frem,
Der alt af Aar tilbagelagt har fem.
Et gyldent Haar hans friske Kind omringer,
I Trøie og i Buxer let han svinger
Sig som en lille Fugl om i sit Hjem;
Og medens sine Børneskoe han træder,
Han spiser, drikker, synger, leer og græder.

Han alt har lært at elske og at frygte —
Hiint af sin Mo'er og dette af sin Fa'er.
Thi alt fra Vuggen af Hr. Præsten ta'er
Sin Søn med Strenghed, for tilgavns at røgte
Det Lærerkald, han sig paataget har.
Kun sjelden derfor han med Drengen spøgte;
Kun saare, saare sjelden hans Profil
I Adams Paasyn viste frem et Smiil.

Men ganske anderledes sød hans Moder
Sig aabenbared for den lille Dreng:
Hver Morgen sang hun bort hans smaae Unoder,
Hver Aften hun med Kys ham bar i Seng;
I Havens Blomsterbed hun med ham roder,
Og leger med ham paa den grønne Eng;
Alt deler hun: hans Glæde, hans Beklagelse,
Og tænker dog ved Alt paa hans Opdragelse.

Det var en yndig Sommer-Morgenstund,
Da paa sin Skammel med sin Bog den Lille
I Haven sad hos hende, medens stille
Han stavende bevægede sin Mund;
I Bogen yppigt ned hans Taarer trille,
Thi vel han læser, men han fatter kun
Det Mindste af det Hjelpeverbum være,
Ak, som hans Fader gav ham for at lære.

Thi ei blot Remsen op, men fuld Forklaring
Hr. Pastor Homo af sin Adam vil,
Da selv han veed, af dyrekjøbt Erfaring,
At klart Begreb i Alt der hører til.
Thi ta'er han Lectien ei som Børnespil,
Men fordrer af sin Søn bestemt Besvaring
Om hvert et Bud af Sproglogikens Coder,
Og mangler Drengen Svar — da vee hans Poder!

O Moder — sukker Adam — Moder, kjære!
(Ved hvilke Ord med Øine store, blaae,
Han fra sin Skammel op til hende saae)
O Moder! siig mig, hvad er det, at være?
Slet Intet jeg af Ordet kan forstaae,
Og dog vil Fa'er, jeg det tilgavns skal lære.
Min Lectie vel jeg kan til Punct og Prikke,
Men hvad det er at være, veed jeg ikke.

At være? gjentog sagte Provstens Datter,
Med stille Smiil og eftertænksomt Sind,
Idet hun med sin Haand strøg Barnets Kind:
Saa dette Ord, min Adam! ei du fatter?
Nu, lad mig see, at ei du græder atter!
Husk paa, tilsidst man græde kan sig blind.
Tør dine Øine! Jeg dig nok skal lære,
At kjende Meningen af Ordet være.

Saa talte hun og reiste sig fra Bænken,
Mens Drengen begge Hænder sammen slog,
Og fuld af Glæde kasted hen sin Bog,
Thi ham den tynged, som en Slave Lænken.
Kom, sagde derpaa efter kort Betænken
Hans Moder, mens ved Haanden hun ham tog:
Kom, Adam! du og jeg vi vil spadsere,
Saa kan vi om din Lectie tale mere.

Og gjennem Haven ned nu begge gik;
Og fuld af Ild, og med en Skjelm i Øiet,
I Busken ind tidt Adam sprang fornøiet,
Og raabte til sin Mo'er fra Skjulet: Kik
Som gjennem Sidegangen saa de bøied,
Just som de Mark og Eng at skue fik:
Da fløi en Fugl forbi paa lette Vinger,
Og høit i Luftens Blaa den op sig svinger.

See Fuglen! talte Moderen til Drengen,
Der stirred efter den mod Himlens Skyer:
See, hvor den lille Fugl nu hurtig fly'er
Til Reden op, i Træet hist paa Engen.
See bare! Med sit Næb den reder Sengen
For sine Unger, for de bitte Dyr.
At synge, flyve, deres Unger nære,
Det, Adam! kalde Fuglene at være.

Og seer du hist den store Snegl, der skyder
Sig sagte hen ad Gangen fort og tyk?
Den, som de lange Horn dig altid byder,
Og som du altid siger er saa styg;
Naar den sig glæder, mens den Føde nyder
Og Solen skinner paa dens krumme Ryg,
Da siger den, men du kan ei det høre:
At være er i Solskin sig at røre!

Og hvis blot Træerne de havde Munde,
Som nu de Blade og de Blomster har,
Saa at de Alting dig fortælle kunde,
Da, naar du spurgte dem, fik du til Svar:
At være er at staae i grønne Lunde,
Og skyde Blomsterknopper Par ved Par,
Og slynge Grene ud som lange Arme,
Og have nok af Regn og nok af Varme.

Mens saa fra hendes Hjertes friske Kilde
Ustandset flød den lette Tales Strøm,
Stod Adam stirrende, som i en Drøm,
Og skued hende an alvorlig stille.
Dengang hun taug, urolig blev den Lille,
Og med en Stemme, bedende og øm,
Paany han sagde: Mo'er! du maa mig lære
Endnu engang, hvad det da er at være.

Ved jeg det selv, hun hvisked halvt i Løn,
Hvorpaa, bevæget mildt af Modervarmen,
Hun løftede fra Jorden op sin Søn
Og trykked ham med disse Ord til Barmen:
Naar dig, min lille Dreng, jeg har paa Armen,
Og beder idetsamme saa en Bøn
For dig, og for mig selv og mine Kjære,
Da bedst jeg føler, hvad det er at være.

Men til din Fader hen vi nu vil gaae,
At han det svære Ord os kan forklare;
Maaskee vi hos den Store kan erfare,
Hvad ubegribeligt er for os Smaae.
Idag Hr. Peter skal Hr. Adam svare;
Os beggeto han skal til Regnskab staae;
Og beggeto et Kys vi ham forære,
Hvis han os siger, hvad det er at være.

Hvad dem Hr. Præsten svared, vides ei;
Men vist det er, han lod Logiken ligge
Fra samme Dag, og fordred selv nu ikke
Forklaret slige Ord som du og jeg.
Alt det Abstracte bort man saae ham skikke,
Og paa den practisk-klare Lærevei
At føre Adam ind; thi Grammatiken
Han lod ham bytte om med Gymnastiken.

Men selv paa denne trykte han sit Stempel
Af Iver, Strenghed og Bestandighed,
Thi halve Dage Adam stod og red
Paa Træhest nu, midt i Naturens Tempel.
Selv foregik han Drengen med Exempel,
Ved Springen, Klattren i sit Ansigts Sved;
Saa Fa'er og Søn omkap drev Konsten begge,
Til Gavn for deres respective Lægge.

Paa begges Iver og paa den Methode,
Som Homo brugte, kun en Prøve her:
Han og hans Søn for Havegrøften stode,
Saa dyb og muddret som et Gadekjær.
En Springestok i Haanden holdt Enhver;
Og beggeto, med hævet Fod og Ho'de,
Nu vented blot Signalet: Een, To, Tre,
Fra Kudsken Lars, saa skulde Springet skee.

Een! raabte Lars: da saaes de frem at rende.
To! raabte han: og ned i Jorden stak
Med Lynets Fart de Stokkens ene Ende,
Og Overkroppen lidt tilbage trak.
Tre! skreg nu Lars: og uden længer Snak
Man saae dem lige op i Luften vende
De fire Been, idet med dristigt Sving
Ved Stokkens Hjelp de gjorde Mesterspring.

Men enten det nu Mangel var paa Die,
Saa at det rette Maal ei her de fik;
Hvad heller — som jeg troer med mere Frie —
At deres Kraft i Springet ei holdt Stik:
Nok, som to Icarus'er det dem gik;
Og begge faldt fra Flugten mod det Høie
I Grøften ned til Halsen, saa at Lars
Forskrækket raabte: Jesses! Gu' bevar's!

Paa denne Viis saa hengled Adams Tid
Med Hop og Spring, og hvad der blev tilbage
Fra Gymnastiken, med utrættet Flid
Man saae hans Moder i Beslag at tage.
I fuld Betydning Sønnen op at drage
Mod Himlen, stræbte hun i al sin Id:
Og lig sin Mand, saa fulgte hun, den Gode,
En egen Plan og en bestemt Methode.

Saa, til Exempel, for paa Ydmyghed
Og stadigt Sind at give Smag den Lille,
Hver Dag hun op af Gulvet lod ham pille
De Treyle og de Traade, som faldt ned.
Alt tidlig gav hun ham et eget Sted,
For alt sit Tøi i Orden op at stille;
Og som en daglig Pligt hun Drengen bød,
At give Fuglen Vand og Hunden Brød.

Saa lærte hun ham og nu smukke Sange
Til en og anden simpel Melodi;
Thi selv poetisk var hun ikke bange
For ham at skade ved lidt Poesi.
Og smukt det var at høre mange Gange,
Naar hun og Barnet begge stemmed i,
Og sang en Vexelsang, med Toner skære,
Til Fædrelandets Priis, til Danmarks Ære.

Hver Morgen læste hun for ham en Spalte
Af Bibelen, og tyded ham dens Ord;
Hver Aften hun til Vindvet hen ham kaldte,
Og viste ham det klare Stjernechor.
Da om Vorherres Storhed hun fortalte,
Og om hans Skabning paa den vide Jord;
Og Mo'er og Søn, der til med Andagt hørte,
Til Slutning bleve begge lige rørte.

Hun aned hvad Opdragelse vil sige;
En Konst, som sjelden vorne Folk forstaae,
Der frem sig stille som i Aanden rige,
At Barnet ret sig fattigt føle maa;
Da dog Opdrageren just ned bør stige,
Og, skjøndt sin Viisdom, blive lig de Smaae:
En ny Methode, som først Gud anvendte
Da os sin Søn som Menneske han sendte.

Og ved Methoden ret med Fryd, som sagt,
Den unge Præstekone syntes dvæle:
Hun med sin Adam var som tvende Sjæle,
Der gav i Fællesskab paa Livet Agt.
Mens hendes Sjæl nu Tanke var og Mæle,
Stod hans opmærksomt lyttende paa Vagt;
Og Mælet lød saa barnligt for hans Øre,
At han sin egen Tanke troede høre.

Saa voxte Adam op, en blød og blandet
Men derhos velbegavet smuk Natur,
Om end som Guldet ei saa riig og puur.
En Jord han var, af tvende Kilder vandet:
Thi hans Forstand blev efter Homo's dannet,
Hvorved den fik en Smule skjæv Figur;
Imedens Sind, og Sands for Lyst og Smerte,
Tog Præget af hans Moders fulde Hjerte.

Og hendes Billede han ogsaa bar.
Dog havde han sin Faders røde Hænder,
Hans stærke Haarvæxt og hans skarpe Tænder,
Der Been saa let som Kjød igjennem skar.
Men videre til Gavn ham ei det var;
Thi ud det Laadne sjelden Adam vender,
Og saare sjelden Drengen fra sig bed:
Langt heller græd han, naar lidt Ondt han led.

Men ham af Hjertesorg kun mødte lidt.
Den hele Præstegaard paa Hænder bar ham;
Thi Kudsken Lars, hvergang han gjør et Ridt,
Foran paa Hestedæknet gjerne ta'er ham;
Og Karlen Peer en lille Rive skar ham;
Og Tærskeren sin Pleil ham laante tidt,
Naar ned han kom i Loen sidst i Ugen,
Og vilde prygle Byggen eller Rugen.

Med Pigerne man saae ham Smør at kjærne
Og malke Præstegaardens Køer og Faar,
Ved hvilken Leilighed en lille Taar
Han for sin egen Bøtte fisked gjerne.
Tidt løb han ogsaa med, naar de gik Ær'n'e
Til Skyttens eller Sognefogdens Gaard;
Og da han var — imod det var ham ikke —
Som Præstens Søn et Maal for Alles Blikke.

Saa tidlig altsaa Ambitionen rørte
(En lille Slange lig) sig i hans Bryst;
Og intet Under, da han hver Dag hørte
Det Udsagn af den faderlige Røst:
At Æren, Æren det var Livets Lyst,
At Æren op til Lykkens Tempel førte;
Og at han noget Dygtigt maatte blive,
Saa han til noget Stort det kunde drive.

Men ved det Smaa endnu han dog sig holdt;
Og af Bedrifter her kun er at nævne,
Hvordan om Sommeren han spilled Bold
Med Byens Ungdom efter bedste Evne;
Hvordan han tilgav, og ei vilde hevne
Hvad Uret, der i Leg ham blev forvoldt;
Hvordan han med sin Mo'er tidt blev befunden
At plukke Blomster eller Bær i Lunden.

Hvordan han dernæst, naar det Høsttid var,
Saae til, naar Karlene de reiste Hæsset
Og bort de lange Neg med Leen skar;
Hvordan han kjørte Kornet eller Græsset
Med dem fra Marken ind, mens høit paa Læsset
Han Følelsen af Frygt og Hoihed har;
Hvordan han derpaa hjalp at kaste Rugen
Fra Vognen ind paa Loftet gjennem Lugen.

Hvordan han endelig gik mellem Alle,
Her i sit hjemmegjorte Klædebon,
En lille Huusalf og en Fredens Aand;
Thi hvergang man istykker slog en Balle,
Og hvergang en Tallerken monne falde
I Gulvet ned fra Kokkepigens Haand,
Og hvergang Lars brød Vogn itu ved Agen,
Strax maatte lille Adam jævne Sagen.

Men af hans Reiser her fra disse Aar
Den mærkeligste kun jeg vil anføre:
Hveranden Søndag nemlig saaes han kjøre
Hen til sin Bedstefaders Provstegaard.
Hvor sødt det er, at kunne Alting gjøre,
Det Barnebarnet Adam her forstaaer;
Hvor rart det er, at være Pot og Pande,
Det maatte her den Lykkelige sande.

Men efter slig en Dag da fordetmeste
Man Drengen doven og uartig saae,
Det gik ham nemlig som det gaaer de Fleste,
Ja, som en Adam er Exemplet paa:
At den, hvem Paradisets Sol omkredste,
Ei helmer, før dens Straaler reent forgaae;
Thi det er Nemesis, at Paradiset
Som Nimet efter sig forlanger Riset.

Saa voxte Adam op, og rundt i Egnen
Der fandtes ei saa klog en Dreng som han;
Men for end meer at skærpes paa Forstand,
Og for at lære Skriven, Tegnen, Regnen,
Een Dag om Ugen gik han hen til Degnen,
Der længst — hvorfor han og var Dann'brogsmand —
Indbyrdes Underviisning havde grebet,
Og mangt et Bondebarn ved Samme slebet.

Og for Methoden Gunst man maatte faae,
Naar her nu Præstens Søn og Degnens Hanne,
En lille Pige med en kløgtig Pande,
Indbyrdes undervise sig man saae.
Hvordan to Væsner kan hinanden danne,
Det vilde man af disse Børn forstaae,
Hvis her man havde hørt dem, som to Degne,
I Munden paa hinanden hvit at regne.

To Gange To? — saa hørtes Adam lire,
Og neppe kunde dette Spørgsmaal skee,
Saa raabte Hanne: to Gang' To er Fire;
Men siig, hvormange da er tre Gang' Tre?
Ei fik hun Lov til her at spørge tiere,
Thi som en Ulv, naar Lam den faaer at see,
Paa Byttet styrter strax med Raseri:
Saa skreg nu Adam: tre Gang' Tre er Ni.

Og som med Regnen saa det gik med Tegnen,
Saavel som og med begges Skriveri;
Men naar han var tilfreds med dem, gav Degnen
Dem tidt en Timestid af Dagen fri.
Da gjerne Havens Gang de vandred i,
Hvorfra de havde Udsigt over Egnen;
Og ivrigt da i Snak, med fyrigt Blik,
Med Armen om hinandens Hals de gik.

See, taled eengang Adam til sin Hanne:
Det Hvide hist er Horsens Landevei;
Om tre Aar henad denne kjører jeg,
For mig i Aarhuus til Student at danne.
Da siger jeg Farvel til Veile-Vande,
Men dig, det kan du troe! jeg glemmer ei:
Som Præst jeg kommer her tilbage — Ja men,
Saa afbrød hun: da gifte vi os sammen!

Ja, svared her den syvaars-gamle Dreng:
Da i vor Præstegaard vi hen vil flytte
Og kjøbe os en deilig Himmelseng.
Glem — raabte Hanne — ei en Melkebøtte!
Tror du jeg Køerne kan lade skjøtte
Sig hele Dagen selv i Mark og Eng?
Nei, der maa malkes! at ei Smørret, Osten,
Skal mangle paa vort Bord til Vesperkosten.

Sørg du for Maden kun! nu Adam svared:
Imens jeg vore Børn opdrage vil,
At noget Dygtigt de kan blive til.
Ja, ei paa Tøsene skal blive sparet
Det, som jeg selv har lært og har erfaret,
Saa afbrød atter Hanne, fuld af Ild:
Jeg skal dem lære læse, regne, strikke,
Og meer af Degnebørn forlanges ikke.

Men Degn vil ei jeg være! raabte vred
Nu Drengen, mens hans Kinder bleve hede:
En Præstesøn jeg er nu allerede,
Og Bedstefa'er er Provst, som vel du veed.
Den lille Skøse Pigen i sig bed,
Og svarede sin Adam uden Vrede:
Nu, Præst og Degn det er jo lige fedt.
Fa'er tidt har sagt, det kommer ud paa eet.

Nei, gjentog Adam: Præsten Bisp kan blive,
Men Degnen han maa evig blive Degn;
Vel kan han, som din Fa'er, faae Dann'brogstegn,
Men høiere han aldrig det kan drive.
Da sagde Hanne blot: Vorherre give,
At mange Folk der fandtes i vor Egn,
Der ligned Fa'er i Dygtighed og Levnet:
Det Herredsfogden tidt har sagt paa Stævnet.

Dermed for denne Gang adskiltes de;
Og paa en anden Vane vil jeg bringe
Min Helt nu frem, hvem jeg la'er overspringe
Det Tal af Aar, han angav nys til tre.
I disse kun Forandringen var ringe,
Der i hans ydre Levnet monne skee;
Men i det indre meer og meer Erfaring
Gav ham paa Livet og ham selv Forklaring.

Ti Aar han altsaa gammel er; endnu
Dog i den lærde Skole ei han sattes,
Skjøndt hverken Hoved eller Lyst ham fattes;
Men Sagen var — o Læser, hører du?
At det Hr. Pastor Homo randt ihu,
At ei Latinen meer i Verden skattes,
Og at i hver en Krog kun nu var Tale
Om Realisterne og det Reale.

Hvad gjorde Homo? Som den kloge Mand
Han skød til Vognen da han saae den heldte;
Han greb sit Spyd og gjordede sit Bælte,
Og drog imod de Romere paastand.
Ind paa det Ideale sig at vælte
Man saae ham med et lidet Skrift, som han
Gav denne fromme Titel: Bør en Christen
Ei gjøre fælles Sag med Realisten?

I dette Skrift ei lagdes Haand i Skjødet:
Paa Konst og Videnskab. der sattes Klik,
Ja Poesi, Logik og Grammatik,
Med samt Latin og Græsk fik Naadestødet.
Tilbunds midt i Debatten Aanden gik,
Men ovenpaa man saae at svømme Brødet,
Som Quintessensen af, og Kjærnen i
Al Huusflid, Haandværk, Handel, Industri.

Men som Orakel Bogen Alle gjeldte;
I Landet om den blev uhyre Rift.
De litterære Tidender anmeldte
Den som et ypperligt og herligt Skrift.
En David blev den, som en Goliath fældte;
Thi hele Publicum, med voldsom Drift,
Tog de reale Skoler i Betænkning,
Og fordred i Latinen en Indskrænkning.

Mens nu paa disse Skoler Homo vented,
Gik Drengen Adam ledig og drev om,
Og blev ved Slentren meer og mere tom,
Og meer end classisk Smag for Otium hented;
Alt Dovenskab sit Mærke paa ham prented,
Da Skjæbnens Haand medeet imellem kom,
Og kasted Homo hen paa Sygesengen,
Til største Lykke og til Held for Drengen.

Thi Adams Moder, hvem det længst fortrød,
At saa den gyldne Tid han skulde spilde,
Nu Sagen overtværs paa eengang brød.
For Vognen lod hun spænde ganske stille,
Og mens Pastoren sov, en Aften silde,
Sin Søn at pakke hurtig ind hun bød.
I Vognen begge steg, og bort de kjørte
Ad Veien, som til Aarhuus Skole førte.

Den næste Dag de Skolens Rector fandt,
Som veied Adam og hans Kundskabs Masse,
Og dømte ham til Fux i sidste Klasse,
Ved hvilken Dom hvert Ønskehaab forsvandt.
I Kost han sattes saa hos Skræder Brant,
Der loved Drengen som sin Søn at passe;
Og efter Middag Mo'er og Søn adskiltes
Med mange Kys, mens mange Taarer spildtes.

Og hjem drog Madam Homo, for at døie
(Det vidſte hun) et Uveir af ſin Mand;
Og Adam blev tilbage med et Øie,
Af, ſom den hele Dag ſtod fuldt af Vand.
I Husets Øvist, ad Trappen op, den høie,
Med Skræd'ren imod Aften fulgte han;
Og der han saae ſin Seng, ſit lille Kammer,
Og der han lodes ene med ſin Jammer.

Til Vinduet han gik, og ud han saae,
Og Tiden, nys saa lang, hvor hurtig rändt den!
Han ledte nemlig efter Veile-Kanten,
Thi der hans Hjem, og der hans Hjerte laae.
Men da nu endelig tilſidſt han fandt den
Bag Skovens Rand, ſom Taagen hviilte paa:
Da paa ſin Seng den ſtakkels Dreng tog Sæde,
Og gav ſig bitterligen til at græde.

Af, ſukked han: ti lange Miil nu ere
Imellem mig og Veiles blanke Fjord;
Maaſkee i denne Verden aldrig mere
Jeg faaer at ſee min gode Fa'er og Mo'er.
I Skolen Hanne mig at finde troer,
Men ei af Regneſtykker gjør vi flere —
Og mine Duer — hvordan ſkal det gaae dem?
Maaſkee for ſidſte Gang igaar jeg saae dem.

Bort fra mit Hjem jeg reves jo saa brat!
Og Bedstefa'er og Bedstemo'er ei vidste
I Søndags Aftes, at det var den sidste,
Den sidste Gang jeg ønsked dem Godnat.
De har jo Allesammen mig forladt!
Og eensom nu mit Liv jeg her skal friste
Paa dette mørke Kammer, som vi fandt
Hos denne fæle, stygge Skræder Brant. —

Hvad gjør de hjemme nu i Præstegaarden?
O, var et Øieblik jeg ikkun der!
Nu stabler Peer vist Brændet op i Orden,
Og Lars han vander Qvæg i Byens Kjær;
Og Grethe gaaer i Marken ud til Hjorden,
Og Maren alt nu Smørrebrødet skær,
Og Christen staaer i Loen, for at fei'en,
Og Mo'er — ak, det er sandt! hun er paa Veien.

Der kommer Maanen — see, hvor rød og stor!
Nei, anderledes kjøn den dog var hjemme.
Ja Veile-Maane vil jeg aldrig glemme,
Det er den smukkeste paa denne Jord.
Der staaer den store Bjørn — og der er Nord!
Og der — her sank paa eengang Drengens Stemme:
Der Syden er og Søen; der man seile
Kan langs med Jyllands Kyst, og hjem til Veile.

Saa trøsted Adam nu sig selv med Klagen,
Til dybt han faldt i Søvn midt i sin Nød;
Og op han vaagnede først næste Dagen,
Da Skræderdrengen med et Slag paa Bagen
Ham vakte, og fra Mesteren ham bød,
At komme ned og faae sit Øllebrød;
Thi Klokken alt var Syv nu efter Solen,
Og Klokken Otte skulde han paa Skolen.

Men dengang tre Qvarteer saa Uhret slog,
Da saaes han sine Bøger sammen sanke;
Hvorpaa, mens Hjertet heftigt monne banke,
Til den latinske Skole hen han drog.
O, hvilke slemme Drenge! var hans Tanke,
Da strax i Døren ham et Skrig modtog,
Imens imøde hvit ham raabte Duxen:
Op, Kammerater, lad os hilse Furen!

Og strax omstimlede ham Classens Drenge
Og banked ham til Velkomst dygtigt af,
Hvorpaa en Dreng et Øgenavn ham gav,
Som han fra den Dag maatte bære længe;
Thi da i Taarer Adam dybt lod hænge
Sit Hoved, og paa Medynk gjorde Krav,
Da raabte Søren Jensen: Ecce Homo!
O monstrum hominis in scholæ domo!

Og Sørens Monstrum her ei kunde falde
I bedre Jord; thi fra den Stund man saae
Dem Adam Homo Monstrum Homo kalde,
Et Navn, som var ham tungt at bære paa.
Men mod de Store hvad formaae de Smaae?
Og hvad formaaer den Ene vel mod Alle?
Saalænge gav man Adam Puf og Stød,
Til som en Hund han Navnet Monstrum lød. —

Min Læser! Hvis du nogensinde var
En Skoledreng, især een af de mindre:
Hiin første Læretid du vil erindre,
Som du med Smerte gjennemgaaet har,
En Smerte, som kun Tiden kunde lindre;
Thi ak, fra Hjemmets Skjød, som blødt dig bar,
Hvis Sødhed vel kan føles men ei fattes,
Hen paa den haarde Skolebænk du sattes.

Dig Livets Alvor traadte da imøde
I Form af den latinske Grammatik,
Og lagde dine gyldne Drømme øde.
De Prygl, som du af Kammerater fik,
Forhærdede din Sjæl, den barnlig-bløde.
Din bittre Angst, og Taaren i dit Blik
Hvergang din Lærer op lod Roret hente,
Til Skjæbnens haarde Slag dit Hjerte vendte.

Medeet blev du erfaren nu og klog;
Og du, som idethøieste kun jusked,
Naar for din Portion Viisdom ind du tog:
Du, lille Synder, allerede fusked!
Det Halve af din Lectie kun du husked,
Det Halve læste op du af din Bog,
Som under Bordet skjult du holdt i Næven,
Med Frygt, med indre Angst og Hjertebæven.

O sig, om du fra den Tid du var liden,
Til nu, da du formodentlig er stor,
Saa mægtig en Forandring følte siden
Ved Livets Vexel her paa denne Jord?
Du gik vel uden Tvivl dog frem med Tiden:
Maaskee fra Lieut'nant af du blev Major;
Etatsraad fra Justitsraad; dog din Vandring
Den frembød aldrig meer saa stor Forandring!

Saa tænk dig nu i Adam Homo's Sted,
Hvorved Fortællingen du vil mig lette;
Thi Drengens Arbeid, Fremgang og Fortred
Da ganske kortelig jeg frem kan sætte.
Og ei behøver da jeg følge med,
Hvergang han gjør det Gale og det Rette;
Hvergang hans Flid man roser, hvergang ind
Hans Feil ham prentes i det bløde Skind.

Og da fornødent det ei heller gjøres,
At følge ham i daglig Skolegang,
Hvor som et muntert Føl, der steg og sprang,
Han frem paa Videnskabens Bane føres;
Hvor snart han kjedes og hvor snart han røres
Ved danske og latinske Skjaldes Sang;
Hvor han begeistres af Historiens Epos,
Og hvor han sværmer for Cornelius Nepos.

Og da kan ogsaa godt jeg overspringe
(Thi for min Læser Sligt jo er bekjendt)
Hvordan i Leg han ofte fik en Vinge,
Og hvordan tidt ham blev en Krage vendt;
Hvordan han aldrig, hvad der end var hændt,
Sit høie Drengeværd dog agted ringe,
Og syndede mod Ærens første Punkt
Ved Sladdren til sin Rector og Adjunkt.

Ja da maaskee tør selv jeg forbigaae,
Hvordan han gjorde gjeldende sit Ego
Ved overlegent Vid iblandt de Smaae,
Saa han som Dux snart kunde sige rego;
Hvordan man tidt ham hørte hviske nego,
Ja stundom og en Latter op at slaae,
Naar Adjunkt Stær, en theologisk Stakkel,
Forklarede paa sin Viis et Mirakel.

Men hvad nødvendigviis jeg maa omtale
Ifølge Autor=Lov og Autor=Pligt,
Skjøndt Læseren vist og erfared Sligt:
Det er, at snart fra Hoved indtil Hale
Ved saadant Levnet, paa Bedrifter rigt,
Den gode Adam om man saae at sadle;
Saa han, der før beskeden var og bly,
Befandtes, tolv Aar gammel, stolt og kry.

Det kjendtes allerbedst, naar han var hjemme
I Ferien; thi da han løfted høit
Blandt vorne Folk en kjæk Discipel Stemme,
Og lod dem mangen Sandhed føle dreit.
Men ei med slig Triumf var Adam nøi't;
Til Bønderdrengene han monne gjemme
Sin hele Viisdom og sit Livs Historie,
Og da han stod iblandt dem med en Glorie.

Thi medens gabende de ham beskued,
Og høit beundred ham som en Prophet,
Da talte han, imens hans Øine lued,
Om hvert Mirakel, som med ham var skeet;
Da Ord han brugte, hvorved fast de grued:
Som Rhombe, Parador, Intensitet —
Da lærte han, at Jorden er en Kugle,
Og at vort Danmark egentlig hed Thule.

Da viste han dem Stjernernes Bevægelse
Forklaret meget let ved Tyngdens Lov;
Men sagde man imod, saa blev han grov,
Og talede om Bønderknoldes Spægelse,
Om Aanderne, der ind paa Landet sov,
Om Sjælens Tørst og rene Vederqvægelse
Ved Videnskaben, som man i sig fik,
Naar man den lærde Skole gjennemgik.

Man seer at Adam holdt sig selv i Ære,
Og at paa gode Veie her han var
Til ei at blive blot en lille Nar,
Men at en Egoist og var i Gjære.
Hvordan det nu gaaer til, o Læser, kjære,
At Drengens Aand en anden Retning ta'er,
Saa at hans Hjerte faaer igjen en Stemme,
Det skal du her nu høre og fornemme.

Dengang just fjorten Aar var lagt tilbage
Af Heltens Liv, det nemlig sig tildrog,
At Skrædermester Brant i samme Dage
Sin anden Hustru, Stine Hansen, tog.
Hr. Brant var alt da graa paa Kind og Hage,
Men Stine neppe tyve Somre vog,
Og gik med sin uskyldig-søde Mine
I Byen under Navn af „smukke Stine."

Hvad havde denne Skjønhed vel bevæget
Til at formæle sig med gamle Brant,
Hvis stride Haar alt Tiden havde bleget,
Og som saa lidt var yndig, som galant?
Var af hans Godhed hendes Hjerte qvæget?
Var det Taknemlighed, som hende bandt?
Var Æren af at blive Mesterinde
Til Pigens Handling Grunden dennesinde?

O nei! Sit Jomfrunavn kun Stine skifted,
Fordi man eengang jo det skifte skal;
Og med den gamle Brant hun kun sig gifted,
Fordi jo Giftermaal er Pigers Kald.
Ei Længsels Pust til Amors Lue vifted,
Dengang hun stod med Brant i Kirkens Hal,
Og ei begeistret til sit Hjerte drog hun ham;
Hun skulde giftes jo — see, derfor tog hun ham.

Ei Stines Handling sikkert her jeg roser,
Og dog jeg holder for, hun synded ei,
Som den, der vakler mellem Ja og Nei
Til veiet først er Friermandens Poser,
Hans Herregaard, med Enge Skov og Moser,
Hans faste Trin paa Embedsstigens Vei;
Hans Plads i Rangforordningens Capitel,
Hans muligt snare Død, samt Enkens Titel.

Nei, Stines Handling sikkert ei jeg priser,
Og dog jeg troer hun gjorde vel saa godt
Som den, der gaaer til Brudesengen blot,
Fordi det sidste Haab hun snart forliser;
Som den, der Kjærlighed til Gjengjeld viser,
Fordi hun ser Par Børnesko har traadt;
Som den, der i sit tred'vte Aar benytter
Den Kaal, hvori med atten Aar hun spytter.

Til Stine Brant blev altsaa Stine Hansen,
Og fik Madame=Pligt, Madame=Ret,
Og gik som Jomfru hurtig bag ad Dandsen,
Men dandsed dog som Kone ganske net.
Hver Dag nu Adam hende saae i Glandsen
Af Ungdom og af Skjønhed, som saa let
Bedaarer gamle Mænd og unge Drenge,
Og la'er til beggeto det svie længe.

Ja, Skjønheds Magt vor Adam fik at føle
I saa vidunderlig og stærk en Grad,
At Intet snart hans Flamme kunde køle.
Ved Bordet tidt som i en Drøm han sad,
Og i Minutter saae man ham at nøle
Med Skeen i det fyldte Suppefad;
Men traf tilfældigviis ham Stines Blikke,
Da meer at spise Drengen mægted ikke.

Hen af en Magt hans unge Bryst blev draget,
Som af den stærke Sol en svag Planet;
Thi Dag og Nat hans Hjerte var betaget
Af det Fortryllende han havde seet.
Først i en Slummer havde han opdaget
Det Underfulde, som med ham var skeet;
Thi lig en Engel, der hans Mund berørte,
En Drøm forbi ham Stines Billed førte.

I Skolen selv — hvo skulde vel det troe —
Paa samme Billede han ofte stødte
Ved Læsning af den gamle Cicero.
Og i Virgil med Dido tidt han blødte,
Og tidt i sin Ovid et Sted han mødte,
Hvorved han atter, neppe bragt til Ro,
Sig maatte væbne som en anden Hector,
For ei at røbe Sorgerne for Rector.

Men ak, hans unge Læbe tidt var bleg nu,
Og mangengang, foruden mindste Grund,
Et Purpurhav i Kinderne ham steg nu,
Og sank saa pludselig i samme Stund.
Og Munterheden ganske fra ham veg nu,
Og taus han Ensomheden søgte kun,
Og stirred ofte ud paa Scens Vove
Fra Randen af de løvbeklædte Skove.

Men som enhver fortvivlet Elsker søgte
Vor Helt nu her i Digtekonsten Trøst,
Og vandrede ved Maanens blege Lygte
Og qvad om sine Smerter og sin Lyst.
Naar Engens Skygger hen han saae at flygte,
Naar Nattergalen gav hans Længsel Røst,
Da kunde Adam ei sig længer styre;
Han qvad — tag her en Prøve af hans Lyre:

Seer jeg i den dunkle Skov
Hunden gaae paa Spor og Roy,
Hører Bøssen jeg som knalder,
Hører Hornet jeg som gjalder,
Ak, imens det trufne Dyr
Gisper under Himlens Skyer
Ud sit Liv i Dødens Pine —
Tænker jeg paa Stine.

Staaer jeg ved det dybe Hav,
Ak, saamangen Sømands Grav,
Om hvis Død end Bølgen hvisker:
Og jeg seer den gamle Fisker
Over Vovens blanke Top
I sin Krog at drage op
Fisk med bleg og blodig Mine —
Tænker jeg paa Stine.

Vandrer eensom og forladt
I den ravnesorte Nat
Jeg omkring ved Kirkegaarden,
Ønskende mig dybt i Jorden:

Da, naar fra de Dødes Hjem
Glemte Sukke stige frem,
Medens Nattens Vinde hvine —
Tænker jeg paa Stine.

Ingen kjender til min Qval!
Selv i Skolens Høresal
Gav min Elskov ei jeg Tunge;
Men naar Nattergale sjunge
I Naturens Helligdom
Sødt og smeltende derom,
Ak, med Toner klare, fine —
Tænker jeg paa Stine.

Saa hørtes Adam sørgeligt at klage,
Og dunkle som en Skygge, saa hensvandt
I Hjertesorg hans fagre Ungdomsdage.
Men — siger Læseren — men Stine Brant,
Hvor finder man til hendes Blindhed Mage,
Da Nøglen til hans Sorg hun aldrig fandt?
Jeg siger ei, at hun fandt Nøglen ikke;
Jeg siger kun, hun vidste sig at skikke.

Thi naar vel stundom hendes Sind og Tanke
Med Iverighed sig antog Adams Qval,
Da tænkte hun medeet: men er jeg gal?
Begynder og som Drengen jeg at pjanke?
Og naar imellem frem et Suk sig stjal
I hendes Hjerte, som hun følte banke,
Da — medens hendes Kind blev mere rød —
Da hvisked hun: aa, det har ingen Nød!

Hvad Nod det var, som Stine her nu frygted,
Det har jeg aldrig faaet Svaret paa,
Og vil formodentlig ei heller faae.
Men vist det er, at hun for Drengen flygted
Og han for hende, medens begge røgted
I Huus og Skole deres Kald som saa.
Saa gik en Tid — da Noget der sig hændte,
Hvorved for beggeto Romanen endte.

En Sommeraften, just som Skræder Brant
Stod i Passiar med Klædekræmmer Fine
Bag Byens Haver, nærved Søens Kant:
Da lagde sig, paa Grund af Hovedpine,
Lidt paa sin Sopha ned den smukke Stine,
Hvor snart i Hvilen hun en Lindring fandt.
Til Haven ud var Vindverne oplukked,
Saa der man kunde høre naar hun sukked.

Mens saa forinden Stine laae for Anker,
Foruden, i Naturens Ensomhed,
I Gangen, langs det store Jordbærbed
I dyb Betragtning Drengen Adam vanker.
Ei jeg fortæller, hvad min Læser veed,
Hvis Billede det var han bar i Tanker:
Han gik og stod og gik, og just han stod,
Da Stines Suk medeet sig høre lod.

Forundret nærmer Adam sig til Muren,
Og, bøiende sig gjennem Vindvet ind,
Han skuer Mesterværket af Naturen
Belyst ved Aftensolens røde Skin.
Saa yndig henstrakt seer han her Figuren
Af den, der evig fyldte op hans Sind,
At ei han meer kan modstaae — Alt han vover,
Og Vindveskarmen sagte steg han over.

Og lævende vor Helt nu stod i Stuen,
Hvor sødt i Søvn — han tvivled ei derpaa —
Den smukke Stine paa sin Sopha laae.
Og som fortabt han dvæled i Beskuen
Af dette Aasyn, mildt og blidt som Duen,
Af denne Liliekind med Roser paa;
Af denne Svanebarm, der høit blev vugget,
Af disse Læber, aabned' nys af Sukket.

Hvad stred ei nu i Adams unge Bryst!
Hvor monne stærkt sig i hans Hjerte røre,
Paa samme Tid som Lidenskabens Røst,
Frygt, for at Stine skulde her ham høre;
Skræk for den Gjerning, som han vilde gjøre,
Hvortil saa inderlig han følte Lyst;
Kamp mod den Tanke, som hans Sjæl nu frister —
Ak! som paa eengang Seiren fra ham vristes.

Paa Taa han nærmer sig den Skjønne — tys!
Selv Aandedraget nu han dæmpe stræber;
Sit Hoved ned han bøier, og et Kys
Han aander skjælvende paa Stines Læber.
Men knap lidt Nectar ved hans Mund der klæber,
Knap har om Paradiis han faaet nys,
Før han i Stuen flygter sky tilbage,
Med Purpur paa sin Pande, Kind og Hage.

Han seer omkring — endnu er Alt saa stille,
Endnu er Stines Øine lukked til,
Og hendes Træk saa rolige som milde.
Endnu han føler dog sit Hjertes Ild,
Endnu han seer for sig den Nectarkilde,
Ak, hvoraf eengang end han qvæges vil.
Igjen han nærmer sig — hans Mund den rører:
Da pludselig et Tordenslag han hører.

Thi Vinduet fløi i, skjøndt ingen Vind
Han i den stille Aften kan fornemme;
Og paa den samme Tid en Skræderstemme
Gjenlød som Torden dybest i hans Sind.
Og, o Mirakel! rød blev Stines Kind
I samme Stund; og Søvnen reent at glemme,
Og rask fra Canapeen op at staae,
Den sønderknuste Adam hende saae.

Explicationerne jeg gaaer forbi,
Ved hvilke Drengens sidste Haab blev knuset;
Thi Følgen blev, at han kom ud af Huset
Og maatte søge sig et nyt Logis.
Saa styrtede da første Gang i Gruset
Vor Helt paa Kjærlighedens bratte Sti,
Hvorved han practisk maatte Budet lære:
Du skal din Næstes Hustru ei begjere!

O speiler Eder her, I kloge Fædre,
I kloge Mødre! som jert kjære Barn
Tidt giver hen i en Sirenes Garn,
Hvem I som agtbar Dannequinde hædre;
Thi sæt, ei Stine havde været bedre,
Og derhos mindre bly og meer erfar'n:
Hvordan var Drengen Adam da det gaaet?
Maaskee alt sin Bekomst han havde faaet.

Og speiler Eder og, I smukke Qvinder!
Som tænke, at en Dreng paa fjorten Aar,
Der tidt for eders Øine Naade finder,
Paa Elskov sig aldeles ei forstaaer.
Husk paa, et fjortenaarigt Hjerte slaaer
Saalænge, til at sexten Aar det vinder.
Handl derfor med de fjorten Aar lidt varlig,
Thi viid, en Dreng paa sexten Aar er farlig.

Og speiler endelig Jer ogsaa her,
I Skoledrenge! som paa Livets Bane
Snart faae isigte Amors røde Fane,
Og alt i Skolen har Couleuren kjær.
Husk paa, at Amor har den slemme Vane,
At eders Suk til Rector hen han bær,
Som da i Classen la'er Jer sidde længe,
Ak, som forelskede og dovne Drenge.

Thi saadan Helten Adam her det gik.
Paa Grund af sine Sorgers tunge Masse,
Kun maadeligt han Skolen kunde passe,
Saa ei ved Aarseramen han holdt Stik.
Han kom ei denne Gang i fjerde Classe,
Og Roes og Flidsbelønning ei han fik;
Thi det, som man ved Prøven stærk ham fandt i,
Var ene og alene ars amandi.

Gud veed hvormeget der af Drengens Flid,
Ved slig Omtaagelse af Elskovsduften,
End kunde være gaaet op i Luften,
Og gjort ham reent til Skoleindvalid:
Hvis ei, til Lykke, efter nogen Tid
Han heelt igjen var kommen til Fornuften
Ved to Begivenheder, der ham slog,
Saa Pokker ved hans Elskov hurtig tog.

Den ene var: at syg hans Moder skrev,
Paa samme Dag som han blev confirmeret,
Om Pligtens Bud til ham et kraftigt Brev,
Saa mellem dobbelt Ild han blev placeret;
Den anden var: at vaer en Dag han blev
Sin Stine, som paa Gaden promenered,
Hvor hun, der før hensvæved rank, ungdommelig,
Nu gik og rokkede som hvit frugtsommelig.

Ved dette Syn som Blod blev Adam rød,
Og medens Blik og Hoved bort han vendte,
Han hastig om ad Sidegaden skød,
Hvorfra han hurtig ud i Skoven rendte.
Her Drengens sidste, tunge Taarer flød,
Med hvilke og hans lange Qval sig endte;
Thi da til Byen atter han gik ind,
Da som befriet følte han sit Sind.

Fra denne Stund paa Bøgerne han kasted
Med Iver sig, og længer ei paa Skrømt;
Og ind at hente nu ved Flid han hasted,
Hvad gjennem Maaneder der var forsømt.
Ei mere Skytten Amor ham antasted,
Skjøndt end hans Bryst som før var fuldt og vint;
Og aldrig meer paa Aarhuus' Skolebane
At sukke og at sværme fik han Vane.

Nu af den tørre Cicero han suged
Kun stoisk Viisdom, mens i Speil han seer
Sig paa de tappre Helte hos Homeer.
Nu for det Grundige hans Sjæl kun lued,
Nu bag Historien han kritisk skued
Den Verdenslov, hvorefter Alting skeer;
Nu fordred han Tendents af Poesien,
Nu søgte han Stringents i Geometrien.

Nu løste han med Færdighed Problemer
Ved Hjelp af Algebraens x og y;
Nu grubled han paa smaae Philosophemer,
Hvis Toppunkt skjultes af en taaget Sky;
Nu bygged han endogsaa smaae Systemer,
Der havde samme Kraft som alle nye;
Thi Tidens Pust omkuld dem alle blæste,
Alt under hvilket fort dog Adam læste.

Saa henrandt trende Aar, og Skud fra Roden
I ham alt Videnskaben havde sendt,
Da Rector fandt ham attenaarig moden
Til at faae Borgerbrev som en Student.
Thi trak den nye Støvle han paa Foden,
Thi blev de gamle sorte Klæder vendt,
Thi tog en Morgenstund han nu paa Nakken
Sit Reisetøi, og seiled bort med Smakken.

Hans Pas endnu er til; dets Slutning lød:
„Stud: Adam Homo, her af Aarhuus Skole,
Der taler dansk og er ved Veile fød,
Begiver nu, med Kinden hvid og rød,
Med Øine blaae og skinnende som Sole,
Med blonde Haar, og i en halvslidt Kjole,
Sig hvi af Vært til Sjælland. Ei man mindes,
At nogen smitsom Syge her der findes."

Paa Sjællands Grund saa Adam satte Fod;
Og nu til Hovedstaden ind han kjørte,
Hvor hæderligt Examen han bestod,
Mens Navnet Rus med stille Fryd han hørte.
Det Brev, som hjem hans Laud til Jylland førte,
Paa Gjensvar ham ei længe vente lod,
Thi snart vor unge Homo til Oplivelse
Fra gamle Homo ankom denne Skrivelse:

Min brave Dreng! saa blev du da Student.
Med Ære din Examen har du faaet;
Bort med dit Laud i Lommen er du gaaet,
Og min og din Bekymring nu er endt.
Hvor glad du er, det veed jeg saa omtrent,
Thi ogsaa jeg jo har engang bestaaet;
Men hvad jeg ikke veed, hvad ei blev sagt mig,
Det er den Leveplan, du nu har lagt dig.

Thi efter Hensigt bør jo altid føres
Et Liv, et Studium, ja selv en Leg,
Der bliver til en simpel Narrestreg,
Naar planløs hen i Veiret Spøgen gjøres.
Derfor kan tidtnok ei den Sandhed høres:
I hver en Tilstand (selv om snart den veg)
En Leveplan er Mennesket fornøden,
Undtagen — du vel Spøg forstaaer — i Døden.

Paa Banen frem med Haab jeg seer dig gaae,
Nu Skolen bag og Verden for dig ligger.
Dig Andres Glands i Øiet stærkt nu stikker,
Og selv du Andre stikker ligesaa.
Dig mange gode Huse aabne staae;
Alt kommer an paa hvordan du dig skikker.
Din Ro, din Fred, din Lykke, din Credit
Beroer tildeels paa dine første Skridt.

Men end med Verden du er ubekjendt;
Og i den Kundskab er du vist tilbage,
Hvordan en ubemidlet, ung Student
Bør Tingene og Menneskene tage.
Lad mig fortælle da hvad mig er hændt,
Og hvordan jeg, i mine unge Dage,
I Alt mig hjalp tilrette med Forstand;
Hvad jeg har gjort, du ogsaa gjøre kan.

Som din var ogsaa da omtrent min Stilling:
I gode Huse havde jeg Freqvents,
Og, skjøndt af Lykken kun en ringe Billing,
In sano corpore dog sana mens.
Som dig det hændes vil, at tidt en Skilling
Du ikke har, saa min Pung tidt var lens.
Som du, min Søn, saa havde jeg den Lykke,
Ei just at regnes til de meget Stygge.

Min Plan for Livet nu jeg tegner dig:
Til Folk og Forhold skarpt jeg lagde Mærke,
Og alle svage Sider, alle stærke,
Hos den og den, jeg strax notered mig.
Jeg gjorde som de gamle christne Klærke,
Der Vei med Christendommen baned sig,
Idet paa samme Viis de handled ikke
I hvert et Land, men efter Folkets Skikke.

Saa — til Exempel — hos Etatsraad Zelle,
(En Mand, hvis Gunst var ligegyldig ei,
Og som holdt stærkt paa det Cer'monielle)
Til hver Geburtsdag gratulered jeg.
Men derimod hos Kammerherre Bjelde,
Hvis Kone stod paa Ungdoms Skillevei,
Og ei af Aar og Dage ønsked flere:
Der gik jeg aldrig hen, at gratulere.

Et nyt Exempel! Hos Professor Reeter,
Som elsked fremfor Alt en stiv Dispyt:
Der lod jeg Stemmen tone høit og lydt,
Og laredes med ham som Poul med Peter;
Men derimod hos Conferentsraad Gether,
Som gjerne vilde gjøre Folk forknyt,
Og med sit eget Ord kun tog tiltakke:
Der sad jeg stille og lod Manden snakke.

Maaskee du slige Ting vil kalde smaae?
Nu vel! det Stores Navn jeg ei dem giver.
Jeg siger kun, som Verden er, den bliver,
Og den maa kjendes, skal man Fremgang faae.
En Hyklers Navn paa den jeg aldrig skriver,
Der Menneskenes Svaghed tænker paa:
Slig Tagen Hensyn er ei blot uskyldig,
Men som den sande Klogskab altid gyldig.

Fast daglig nu forøged jeg min Sum
Af Regler, som i Livet selv erfares,
Og snart man saae mig, primus inter pares,
Bestandig boielig, men aldrig krum.
Jeg gjorde Alting med, hvad kan forsvares:
Var blandt de Kloge klog, blandt Dumme dum;
Med flittige Studenter var jeg flittig,
Med lystige jeg munter var og vittig.

Blandt ældre Mænd jeg gjorde mig til Vane,
At bringe — dog forstaae mig, uden Tvang —
Erindringer fra fordums Tid paa Bane,
Hvorved de altid Munden fik paa Gang.
Med unge Damer svang jeg Haabets Fane,
Med gamle jeg den gamle Vise sang;
Med andre Ord: skjøndt Sandhed var mig hellig,
Dog efter Sted og Tid jeg var forskjellig.

Ei andre Folk i Skik man saae mig sætte;
Altid jeg lod det være deres Sag,
Imens jeg selv i Godt kun fandt Behag,
At finde sig med deres Dyd tilrette.
Jeg taled aldrig ondt paa Nogens Bag,
Men yppede for Roes ei heller Trætte.
Tilbageholdende og tolerant
I Tale som i Dom mig Verden fandt.

Paa denne Viis jeg yndet blev af Alle,
Og banede, skjøndt fattig, snart mig Vei:
Fast hver en Middag ude spiste jeg,
Og Manges Pung jeg min nu kunde kalde.
I Splid med Verden ei man saae mig falde,
I Kamp med Livet jeg geraaded ei;
Og havde da blot Jura jeg studeret,
Da længer frem var snart jeg avanceret.

Men nok herom! Jeg haaber du forstaaer,
Hvad egentlig det er at her jeg mener:
Der gives Folk, som altid gjøre Scener,
Af hvem man altid Sandhed høre faaer,
Skjøndt slig Oprigtighed til Intet tjener,
Og Sagen i Qvæstion dem ei angaaer;
Som altid have Lyst paatværs at vandre,
Og just at løbe lige buus paa Andre.

Item der gives Folk, som altid bole
Med daarlig Stolthed, kun dem selv til Meen;
Som raabe: man bør staae paa egne Been,
Og her i Livet paa sig selv kun stole;
Imedens dog der ikke gives Een,
Der uden Andres Hjelp faaer blot en Kjole.
Fly disse Daarer, hvem kun Stolthed sporer,
Saavel som hine Sandheds-Professorer.

Tro mig, som prøved Verden, og som kjender
Tilfulde Livet her paa denne Jord:
Den unge Prædikant af Sandheds Ord
Som gammel sig til Løgnen gjerne vender;
Og næsten altid som en Prakker ender
Den Stolte, der paa egne Kræfter troer.
Thi vist det er, til Noget kun man bliver
Ved det, de Franske kalde savoir vivre.

Men Eet at undgaae maa jeg end dig lære,
Og practisk vigtigt er det Raad jeg gi'er:
Sky fremfor Alting Navnet af den Sære,
Hvorved til Savn og Sorg du kun dig vier.
Ja, nok saa god og klog og from du være,
Naar du for Andres Syn aparte bli'er,
Naar du for Verden slutter sær dig inde,
Du Verden og for dig vil lukket finde.

Til Slutning her: i Alting lær at bie,
Og sæt for hvert et Haab den længste Frist.
Hvergang de Ældre tale, husk at tie,
Og kom først med din Mening allersidst.
Men lige stik imod du ei vær si'e,
Og aldrig paastaae Noget altfor vist;
Thi slig Bestemthed reent er overflødig,
Dig skader den, og Andre see den nødig.

Følg mine Raad, det vil dig sikkert fromme,
Og grib dit Liv med Kraft og Klogskab an;
Thi om den Unge handler med Forstand,
Det lærer inden lang Tid ham hans Lomme.
Forresten vil jeg her nu ikke komme
Med det, som godt dig selv du sige kan:
Det er jo klart, at du skal være dydig,
Din Gud, din Konge, din Professor lydig.

Endnu Eet! Af den ny Philoſophi,
Hvori nu alle lærde Hjerner ſvømme,
En dygtig Slurk du og maa ſee at tømme;
Thi naaer du end ei Viisdoms Nummer Ni,
Dens Nummer Nul ſig ei for dig vil ſømme.
En Modeſag ei reent tør gaaes forbi;
Iſær man Terminologien kjende maa,
Med den begynde og med den man ende maa.

Hvis et Compendium du ſkulde finde
Af ſamme Videnſkab i kort Begreb,
Hvormed man kan ſig hjelpe hvis det kneb,
Da vilde du ved det mig ret forbinde.
En Tour til Kjøbenhavn jeg har iſinde,
Hvis ikke Pungen ſiger: Seilet reb!
Men hvis den nu gik for ſig paa det ſamme,
Jeg vilde nødig der ſtaae reent tilſkamme.

Men fuldt er mit Papir — jeg Afſked ta'er;
Din Moder ſeer jeg og ſit Brev at ende.
Endnu til Slutning maa jeg blot dig ſende
En Hilſen fra din gamle Bedſteſa'er.
Farvel min Søn! og gid du maa erkjende
Det Hjertelag, jeg altid for dig har.
Forreſten intet Nyt fra Præſtegaarden,
To Duer kun forleden tog os Maaren.

Her endte Brevet, og et kraftigt Stød
Vor Adam følte sig ved Samme givet,
Til ret med Klogskab at benytte Livet;
Til rask at klavre op af Lykkens Skjød,
Og ret at blive bøielig som Sivet.
Derpaa sin Moders Brev han iiltsomt brød,
I hvilket først til Laud hun gratulered,
Og saa paa denne Viis continuered:

Du husker nok vor Poppelpiil-Allee,
Som sidste Aar din Fader lod forlænge
Fra Havelaagen af hen til vort Bænge,
Og hvorfra over Fjorden man kan see.
Da til Motion min Helbred nu kan trænge,
Jeg der saa ofte, som det la'er sig skee,
Spadserer op og ned, frem og tilbage,
Mens Tankerne de gaae som de behage.

Hvad mener du jeg mest da tænker paa?
Paa den blandt Mennesker, som mest mig kjær er;
Paa den, hvem Dag og Nat i Sind jeg bærer,
Paa den jeg elsked, før mit Blik ham saae;
Paa den, hvem allernødigst jeg undværer,
Til hvem nu allerhelst jeg vilde gaae;
Imellem hvem og mig nu Bølger ere —
Paa den, hvem Tiden fjerner meer og mere.

Ak ja, min Adam! længer bort du kommer,
Alt som i Livet længer du gaaer frem;
Thi hver en Fremtidsskjæbne, som dig frommer,
Dig fører ud i Verden fra dit Hjem.
Hvad skal min Fryd nu være næste Sommer,
Naar Roser komme, men ei du med dem?
Hvem skal jeg nu, saa mangen Aftenrøde,
Forventningsfuld paa Veien gaae imøde?

Igaar af mine Tanker blev jeg vækket.
Jeg saae en Høne, der enÆlling har,
Langs Kjæret løbe op og ned forskrækket.
Den saae med Angst paa Vandet ud, som bar
Dens lilleÆlling, knap af Duun bedækket.
Ak! Hønens Frygt og Uro min og var:
Du flyder fjernt nu paa en ukjendt Bølge;
Jeg staaer i Afstand, og kan ei dig følge.

Men lad mig tie om mig selv! thi jeg
Vil altid høit i Sjæl og Sind mig fryde,
Naar du kun finder Fremgang paa din Vei;
Naar du din saure Ungdom kun maa nyde;
Naar du kun Livets Roser glad maa bryde,
Mens dog af Tornene du saares ei.
Engang igjen, om ikke her saa hisset,
At leve med dig er jeg dog forvisset. —

Nu om en anden Sag jeg tale maa.
Jovergaars afgik herfra til Veile
Med Skipper Poulsen, som idag vil seile,
Saa Kjøbenhavn før Søndag han kan naae:
Først dine Sokker, som endnu dig feile,
Af hvide tre Par, tre Par af de graa;
Saa dine Kraver med de brede Borter,
Og endelig de sex Par nye Skjorter.

Med samme Leilighed du vil modtage
To Skjepper Æbler af det bedste Slags,
Som ei du nødig har at spise strax,
Da godt de holde sig til Vinterdage.
Fremdeles tvende Pølser og en Lax,
Med hvad af røget Kjød vi har tilbage;
Der alt tilsammen ligger vel indsvøbt
Ved syv Pund Tællelys, jeg selv har støbt.

Af Penge denne Gang jeg ingen sender,
Du selv kan sagtens tænke dig min Grund;
Mén vær taalmodig! Naar din Fader kun
Faaer solgt sit Korn — hvad nok om kort Tid hænder —
Da, hvordan jeg det ender eller vender,
Og hvad der saa end bli'er paa Kassens Bund:
De fyrretyve Daler skal du have,
Som vi har lovet dig til Julegave.

Og nu Farvel! og lov mig, tro at blive!
Ja lov mig vist, at hver en Maaned du
Om dig og al din Færd til mig vil skrive,
Og aldrig tabe denne Bøn af Hu.
Lad saadan os hinanden Haanden give,
Skjøndt Land og Vand os begge skiller nu.
Ja, lad paa denne Jord os holde sammen!
Hertil af Hjertens Grund jeg siger Amen.

Her slutted Brevet — og som Dagens Kjerte
Tidt synkende sit Guld paa Skyen skrev,
Saa fik nu Følelsen i Adams Hjerte
Et lifligt Gjenskin af det endte Brev.
Han følte Haabets Fryd og Længsels Smerte,
Og op sit Vindue han hurtig rev,
Og stirred længe ud imod det Fjerne —
Fjernt over Jylland op der gik en Stjerne.

Tredie Sang.

Der er en Lov for Alting her paa Jorden,
For Alt, hvad er, hvad kommer eller var,
For Alt i Osten, Vesten, Syden, Norden,
Naar blot en Gnist af Liv det i sig har;
For Alt, hvad i den ydre Verdensorden,
Som i den indre, Form og Skabning ta'er;
Og Loven lyder i sin Simpelhed:
(Thi simpelt er det Store) Op og Ned.

Op flyver Fuglen paa de høie Reiser,
For snart at dale paa den lave Bred;
Op bygges Spiret, som i Skyen kneiser,
For i Ruiner dybt at styrte ned;
Op stræber Helten, som skal kaldes Keiser,
Han, som før Enden kom, en Fange hed;
Thi op og ned gaaer Skjæbnen, gaaer vor Lykke:
Hvad stolt gaaer op i Glands, gaaer ned i Skygge.

Ja, op og ned i denne Verden gaaer
Ei Solen blot og Maanen, Nattens Øie,
Ei blot de gyldne Stjerner i det Høie,
Ei Havet blot, hvis Suk vort Øre naaer:
Men og hvert Hjerte, som paa Jorden slaaer,
Som hæves snart af Fryd og snart af Møie;
Thi Glæde, Smerte, Frygt og Haab og Frev,
Alt gaaer som Bølgeslaget op og ned.

Og op gaae Støvets Bønner, medens Svaret
Fra Oven stiger ned med himmelsk Røst;
Og Sorgen, der blev nedlagt i vort Bryst,
Naar til sin Tid den trofast er bevaret,
Dybt fra vort Hjerte stiger op som Lyst.
Alt, hvad vi haabed, elsked og erfared,
Det synker vel i Tidens Strømme ned,
Men dukker deraf op for Evighed.

Dog iblandt Alt, som stiger og som daler,
Og som paa denne Jord gaaer op og ned,
Ei noget Rigere jeg nævne veed,
End Livet selv i Opgang, naar det maler
Sig fuldt af lyse Haab og Idealer,
Forgyldt af Drømmene om Kjærlighed;
Naar Dødens Stund jeg sætter kun til Siden,
Hvad har da Kraft og Glands som Ungdomstiden?

Ja, hvor er Heltedaad og Laurbærkroner,
Som ei med Haabets Blik imøde leer
Den nyligbagte unge Officeer?
Midt i de fredelige Garnisoner,
Paa Bal, paa Jagt, bestandig han sig seer
Som Helt imellem Sabler og Kanoner.
I Drøm han stormed tidt Arcola's Bro,
Og døde Gardens Død ved Waterloo.

Og hvor er Qvindeglands og Qvindelykke,
Som Pigen, der nys fyldte femten Aar,
Ei som en Krands omkring sin Pande slaaer?
Ved Kildens Rand, i Lundens dunkle Skygge,
En ung Diana snart, og snart en Psyche,
Saa yndig og saa eensom tidt hun gaaer.
Til Alt hvad der er høit staaer hendes Villie,
Lig Jeanne d'Arc, lig Sappho, lig Cæcilie.

Og hvor er Aandens herlige Bedrifter,
Som fylde ei med Haab en ung Student,
Der, naar den lange Skoletid er endt,
Trælbundent Liv med gylden Frihed skifter?
Blandt Konstens Værker, Videnskabens Skrifter,
Hvor drømmer han sig æret og erkjendt!
Hvor seer han mangengang sig selv i Aanden
Staae lysende med Palmegreen i Haanden!

Ja, Haabets dybe Brønd, hvor rig er du!
Dybt paa din Bund, hvor Livets Kilde rinder,
Hvert deiligt Eventyr den Unge finder,
Hvortil fra Barndomsdage stod hans Hu.
Naar ned han seer i dig, da i et Nu
En gylden Krands sig om hans Billed vinder;
Men strækker efter Krandsen blot han hen —
Da svinder bort i Skygge den igjen.

Og, fyldt med Haab som Andre, nu probeerte
Vor Adam Homo sig i Livets Dands,
Mens som en ung Student han Alt studeerte
Med klare Øine og med aaben Sands.
Sit hele Liv med Rødt han coloreerte,
Og sparte ei paa Farver og paa Glands;
Og som han optog Alt, saa frem sig stilled
For ham i alle Ting hans eget Billed.

Sad han i Studiigaardens Høresale,
Imens af Viisdom han tog ind sin Part,
Og hørte der han sin Professor tale
Og demonstrere saa det havde Art:
Da gjerne Phantasien i en Fart
Hans egen lærde Fremtid monne male;
Da paa Cathedret han i Tanker saae
Sig selv som Polyhistor eengang staae.

Gik Søndagformiddag med Hat og Stok
I sorte Klæder han paa Promenaden,
Og saae den unge, smukke Dameflok,
Som, naar det blot er Solskin, Hovedstaden
Udsender for at see og sees paa Gaden,
Og som skjøndt stor dog aldrig stor er nok:
Da saae vor Helt — klarsynet som de Færreste —
I hver en yndig Glut sin Fremtids-Kjæreste.

Stod han i Kirken, hvor en talrig Skare
Andægtigt lyttede til Præstens Ord,
Da Livets Gaader for sit Folk at klare,
Og blive geistlig Taler Adam svor.
Gik i Theatret han, og fandt han bare
Paa Scenen af Talent det mindste Spor,
Saa Digteren ei reent gik bag ad Dandsen:
Da vinked ham i Aanden Konstnerkrandsen.

Ja, hvordan ret sin Ungdom Adam nød,
Og hvordan Livets uafbrudte Strømme
Nu rigt og fuldt sig i han Hjerte gød,
Og avled glade Følelser og Drømme,
Hvorover, som paa Bølger, hen han flød:
Derom min Læser allerbedst kan dømme,
Ved Gjennemlæsning af det første Brev,
Som efter Julen til sit Hjem han skrev.

Min søde Moder — saa begyndte Brevet —
Et glæd'ligt Nytaar først jeg ønsker dig,
Saa takker jeg for hvad du sidst har skrevet,
Samt for det Mammon, som du sendte mig.
End mit Stipendium dog holder sig,
Hvoraf jeg hidtil som en Prinds har levet;
Og derhos har ved Hjelp jeg af Patroner
Erholdt paa Christianshavn Informationer.

Heraf du seer at jeg er ovenpaa,
Og at din Sorg for mig er overflødig;
Thi Alt jeg næsten har, hvad jeg har nødig,
Og sig at hjelpe maa man her forstaae.
Forleden Dag en Skræder jeg ærbødig
Har spurgt, om jeg paa Regning kunde faae.
Han sagde Ja — saa tænk dig nu, min Moder!
Din Søn i russisk Frak med Silkefoder.

Hvordan min Tid gaaer hen, du vide vil,
Og i dit sidste Brev du bad mig melde
Dig ret nøiagtigt hvordan Alt staaer til.
Istedetfor mit Liv nu at fortælle,
Et Svar jeg kunde give, som kan gjelde
Ved hver en Leilighed som Trumf i Spil.
Thi Alt med disse Ord jeg kunde sige:
For mig er Kjøbenhavn som Himmerige.

Men hvordan Dagen gaaer du nu skal høre:
Naar Sex paa Kirketaarnet Uhret slaaer,
Da med et Spring jeg ud af Sengen staaer,
At ei til længer Søvn den skal forføre.
Derpaa mit Smørrebrød jeg selv maa smøre,
Mens op fra Vertens min Kop Melk jeg faaer;
Naar den er drukken strax jeg Bogen tager,
Og læser et Par Timer saa det knager.

Paa Forelæsninger jeg saa gaaer hen,
Hvor mellem Venner prægtigt jeg mig morer,
Og hvorfra nødig jeg gaaer bort igjen;
Thi vi har flere lærde Professorer,
Hvem Aanden springer ud af alle Porer,
Som paa de ægte geniale Mænd.
Ved alle Ting de stadigt har for Die,
Studenterne at gavne og fornøie.

Er Klokken Eet, forlader jeg de Vise,
For, som du veed, ved et Familiebord
At faae den ypperligste Middagsspise,
Bestaaende af Suppe, Kjød og Roer.
Der har min Plads jeg hos en Jomfru Lise,
Hvis Omhu og Opmærksomhed er stor;
Thi hun — som og Familiens andre Lemmer —
For mig at byde ofte selv sig glemmer.

Saasnart af Bordet her man tager kun,
Strax i Studenterklubben ned jeg iler,
Hvor mellem Musasønner jeg en Stund
Ved Læsning og ved Snak mig herligt hviler.
Der lever man! der Musen evig smiler
Fra flere aldrende Studenters Mund,
Som der man altid træffer, og som flittige
Vel ei kan kaldes, men særdeles vittige.

Har et Par Timers Tid saa hen jeg drevet —
Jeg siger drive, men det hedde maa:
Har et Par Timer saa i Vid jeg levet,
Da hjem i største Hast man seer mig gaae.
Da Bogen atter jeg mig kaster paa,
Og hvad om Formiddagen ned er skrevet
Med flygtig Pen og tidt med flygtigt Sind,
Dybt i min Pande da jeg prenter ind.

Det Aften-bli'er. Ei Folk bør sidde ledige,
Det siger jeg mig tidt og tidt igjen;
Thi gaaer jeg snart til Kammerater hen,
Snart, naar jeg dertil Raad har, paa Comedie,
Hvoraf jeg bliver meer og meer en Ven.
Af Alting mest behager mig Tragedie,
Hvori der glimrer nu en ung Actrice,
Som ikke nokſom her jeg kan dig prise.

Tænk dig en middelmaadig høi Figur,
Med Præg af Aandens Seir og Kjødets Spægelse;
Tænk dig en Sjæl, hvis Røst er reen og puur,
Hvis mindste Blik er Hjertets Vederqvægelse,
Hvis luttrede og yndige Natur
Sig viser i enhver gracieux Bevægelse,
I Smiil, i Suk, i Taarer og i Klage —
Tænk dig det Alt! og meer dog staaer tilbage.

Blandt andre Nydelser, som her jeg har,
Jeg og maa nævne dig en Dandsøvelse,
Hvori hver Lørdag Aften Deel jeg ta'er.
Jeg nylig der blev underkastet Prøvelse,
Til Fryd for Damerne, til min Bedrøvelse,
Thi slemt ivеien det venstre Been mig var.
Derhos bestandig skreg vor Dandselærer:
Hr. Homo! Deres Hoved skjævt de bærer.

Men hvor de unge Damer der er nette,
Og hvor med Smag de Alting gribe an!
Især jeg nævne maa en Frøken Jette,
Som Luven fra dem Alle tage kan.
Hvor hendes Fødder er i Valsen lette,
Og hvor hun har en ypperlig Forstand!
Naar klart i Dandsen hendes Øie spiller,
En Graties Dands jeg ret mig forestiller.

Foruden disse Øvelser, hvis Mening
Er sig at more og fornøie godt,
Ind i et andet Selskab er jeg traadt:
En udstrakt videnskabelig Forgrening,
En Tale- og en Disputeer-Forening,
Hvori Latinersproget høres blot.
Hver Onsdagaften her man disputerer,
Og i en aandig Kamp sin Kraft proberer.

Endnu omtaler jeg vor Exercering,
Thi som Student du veed man er Soldat:
Min gamle Kjole har jeg til Mundering,
Czako jeg laaner hos en Kammerat.
Ved Bataillonens Svingen og Formering
Jeg alt har lært at tjene Land og Stat;
Men langt det vilde overgaae min Evne,
Hvis alle Løier her jeg skulde nævne.

Du seer jeg lever i et evigt Røre;
Thi naar til Alt jeg endnu føier, hvad
Du i mit sidste Brev jo fik at høre:
At ingen Søndag end jeg hjemme sad,
Da maa du tilstaae, jeg har nok at gjøre.
Og dog ved dette Liv er jeg saa glad,
At tidt jeg er som salig heel og holden —
Da maa jeg ud i Luften, ud paa Volden!

Da gaaer jeg frem med raske Skridt, mens Vinden,
Der ofte blæser stormende fra Øst,
Med sine Vinger suser mig om Kinden,
Og puster som til Flammen i mit Bryst;
Da bæres jeg foruden og forinden,
Og rask jeg iler ned til Sundets Kyst,
Hvor da jeg staaer, i Tanker dybt begravet,
Og skuer taus og længe ud paa Havet.

Snart bruser det — da høit mit Bryst sig hæver,
Og dybt jeg føler, jeg til Alt har Mod;
Ja, hver Bedrift, som Livet af mig kræver,
Da ofte fuldendt for mit Øie stod.
Da tidt min Fremtid sig tilsyne lod
I Skyens Guld, der over Strømmen svæver,
Og Glandsen af dens Lys paa Hav og Kyst
Mig da et Minde var i Folkets Bryst.

Men naar saa sagtelig kun Bølgen rinder,
Og svagt kun taler som en dunkel Drøm,
Da vugger jeg mig ind i Fortids Minder,
Mens hver en Gjenklang vaagner, fuld og øm;
Da i min Tanke selv jeg reent forsvinder,
Som Bølgen i den grændseløse Strøm,
Og midt i de forgængelige Stemmer
En evig Røst i mig jeg klart fornemmer.

Men hvorhen løber atter løbsk min Pen?
Bedst er det nok at pludselig jeg tier,
At disse Drømme, disse Sværmerier
Medeet ei falde over mig igjen.
Mit Uhr, jeg seer, paa Otte viser hen,
Og end ved Skriverbordet her jeg bier,
Og end er jeg ei vasket eller redt,
Skjøndt jeg til Aften er i Selskab bedt.

Det hos en Mand er, som paa Børsen veier,
Og som i Handelsverd'nen er bekjendt:
En Hr. Etatsraad og Grosserer Dreyer,
Hvis Navn du sikkert tidt har seet paa Prent.
Jeg med hans Søn blev sidste Gang Student,
Og af og til hans Selskab nu jeg pleier,
Paa Grund af hvilket jeg idag er Gjest
Ved Fru Etatsraadindens Fødselsfest.

Lad da Farvel mig sige for det Første,
Og bruge Tiden, som endnu er min;
Thi mine Klæder end jeg skrapt maa børste,
Og tage Pletter af med Brændeviin.
Ja, Elegancen være bør den største,
Med Silkevest, med Halsklud superfiin;
Thi bag sit Ydre maa man godt forskandses,
Man vil endogsaa vide, der skal dandses.

Saa Adams Skrivelse til Hjemmet lød;
Men da sit Toilet han nu skal gjøre,
Min Læser hen til Dreyers vil jeg føre,
Hvor Fruen just bon jour til Gjester bød.
Det hele Huus var i Tumult og Røre,
Og over alle Bredder Theevand flød.
En broget, pyntet Sværm man alt seer prale
I trende rigtbelyste, store Sale.

I den, hvor der ved Kort skal gjøres Gavn,
Stod otte nye Mahogni-Spilleborde,
Hvortil sig ingen Andre sætte turde
End Riddere og Mænd fra Kjøbenhavn,
Der idetmindste bar Justitsraads Navn;
(En Kammerraad Undtagelse dog gjorde.)
Kortpengene, ved Dreyers smaae Cabaler,
For Hver bestemte var til to Rigsdaler.

Naar rundt i denne Sal sit Blik man sendte,
Da saae man Stjerner, Kors og Baand, hvis Skin
Om end det ingen Anden gjorde blind,
Dog idetmindste Eiermanden blendte.
Thi naar han af og til, med Smiil paa Kind,
Sit Blik ned mod sin egen Hæder vendte,
Da saae han atter op, forblindt af Skjæret,
Med Øiet halvtillukt, med Næsen høit i Veiret.

Forresten gik Beskueren det her
Som i de klare Nætter mange Gange,
Hvor Øiet ei et enkelt Lys kan fange,
Fordi det drukner i den hele Hær.
Han vidste der af store Mænd var mange,
Han saae jo at Fortjenesten var nær,
Men just da Storheds Sum var saa uendelig,
Hver enkelt Storhed hartad var ukjendelig.

I Salen Nummer to, som hed den røde,
Og hvor en Kreds af ældre Damer sad,
Laae paa et Bord Geburtsdagsbarnets Føde:
Uhr, Ringe, Kjæder, Shavler fine, bløde,
Handsker og Kapper, Strimler Rad i Rad,
Og underneden Alt et skrevet Blad,
Hvorpaa enhver Present var nummereret,
Og hver en Givers Navn derhos noteret.

Nei, hvilken Rigdom! raabte Fru von Pappe,
Idet hun kjælent til Fru Dreyer saae:
Jeg reentud sagt Dem nu bekjende maa,
At her jeg havde Lyst til Lidt at nappe.
Som, for Exempel, denne hersens Kappe,
Som Deres Datters Haand har virket paa.
O, hvilket Arbeid! For mit Blik det svimler
Ved disse Musetakker, disse Strimler!

Og dette Shavl! — saa skreg nu hendes Søster,
En nygift Dame, men som grædmed sig:.
Fra Hoved og til Fod at svøbe mig
I sligt et Shavl! blot Tanken mig forlyster.
For hver en Sorg et saadant Stykke trøster;
Ja De, Fru Dreyer, De er lykkelig!
De har en Mand, som Dem paa Persisk klæder,
Og som paa Dansk Dem elsker og tilbeder!

O, hvilken Ring! O, hvilken prægtig Kjæde!
Nei, hvilken Laas! Nei, hvilken Diamant!
Saa raabte man omkap fra hver en Kant
Nu til Fru Dreyers inderlige Glæde.
Man færdig var hverandre ned at træde,
Man puffedes endog lidt ugalant,
Idet man, stuvet sammen rundt om Bordet,
Her i Begeistring vexelvis tog Ordet.

I Salen Nummer tre, iaften gjemt
Til Samlingssted og Bolig for de Unge,
Og hvor man skulde lege, spille, sjunge
Til et Klaveer, desværre lidt forstemt:
Sad langs med Væggen Damerne beklemt'
Og roved knap at røre Haand og Tunge,
Imens forlegne unge Herrer stode
I Krogen, og fra Siden dem beglo'de.

En spændt Forventning malet var paa Alle;
Men endnu kunde Ingen dog forstaae,
Hvordan man Bugt med Stivhed skulde faae,
Saa Glædens raske Bøsser kunde knalde.
En Hjelp der ned fra Himlen maatte falde,
Og tidt med Længsel man til Døren saae,
Om ei en Aand der kom, hvem Magt var givet,
At løse op for Selskabs-Snørelivet.

Et Væsen kun der var, der sig bevæged
Med Sikkerhed i denne spændte Kreds:
En Herre mellem Tred've og Halvtreds,
Thi hen paa begge Aldere han peged.
Hans Haar af Tiden var en Smule bleget,
Men som en Yngling, rank og selvtilfreds,
Han dog paa lette Been gik om i Salen,
Kjendt under Navn af Part'culier van Pahlen.

Det var en Cavaleer, galant barberet,
Hvis Rigdoms-Strøm endnu ei sagde stop;
Hvis Tid var altid ledig som hans Krop,
Hvis Smag til unge Venner inclinered.
Men nu en lille Gaas han conversered,
Og trak — som man det kalder — hende op;
Og Gaasen vilde just sit Svar fremstamme,
Da Dørene sig aabned idetsamme

Og see! vor Adam Homo traadte ind;
Og alle Blik sig hurtig mod ham vendte,
Imens han sine klare Øine sendte
Omkring i Salen med frimodigt Sind.
Som Purpur begge Kinder paa ham brændte,
Hans Lokker flød som Bølger for en Vind,
Hans stramme Klæder, hvori Tøi var sparet,
Den ranke Skabning herligt aabenbared.

Men som en Helt, der skrider frem til Seier,
Ind i den næste Sal nu let han gik,
Og gjorde Complimenten for Fru Dreyer,
Og gratulered efter Pligt og Skik.
Saa yndeligen Fruen for ham neier,
Idet hun takker med et Smiil og Nik,
Hvorpaa hun Haanden op til Hjertet lagde,
Og med huldsalig Røst til Adam sagde:

Saa lang en Tid, Hr. Homo, ei De voved
At lade Damer vente Dem omsonst,
Hvis ei De altid sikker var paa Gunst.
Men Folk vi nødig har med Deres Hoved;
Vort unge Selskab næsten ind er sovet,
Og kan kun vækkes op ved Deres Konst.
Gjør nu Dem Flid! Tag Damerne i Skole!
Paa Part'culier van Pahlen kan De stole.

Hvor gjorde denne Tale Adam godt!
Hvor følte han sit Hjerte stærkt at banke,
Ved denne smigrende og stolte Tanke,
At Fruens Haab paa ham nu hviilte blot.
Hans glade Øine straalte dobbelt blanke,
Og uvilkaarlig smiilte han saa smaat;
Og i sit stille Sind han selv sig loved,
For slig en Tillid ret at vise Hoved.

Da derpaa — præsenteert for Pahlen — nøie
Han saae paa Manden, tænkte Hver paa Sit:
Beundring læste man i Adams Øie
For Part'culie'ens Væsen, let og frit;
For Kjolens Elegance, for det høie
Og stive Halsbind af moderne Snit;
Og Pahlen tænkte da han Adam skued:
En saadan ung Recrut til Ven just dued.

Men efter Fruens Bøn de Unges Hær
Nu skilles ad og danner to Partier,
Hvoraf det ene Pahlens Fane bær',
Det andet under Adams Skjold sig gi'er.
Til Ordsprogslegen derpaa man sig vier:
Man af og paa og i og om sig klæ'er;
Man op og ned paa sig og Alting stiller,
Idet man vexelviis Comedie spiller.

Og her indlagde sig den største Ære
Iblandt dem Alle Adam Homo nu;
Altid de bedste Ord ham randt i Hu,
Altid forstod han genial at være.
Hans Phantasi og Aand var stærkt i Gjære,
Han Legens Knude stedse skar itu,
Og Modpartiets Vid af Sadlen lettede,
Idet med sjelden Klogt han Ordet gjettede.

Til Dagens Priis blandt meer han foreslog,
De tvende Ord „Fru Dreyer" at udføre:
Først man en Kone saae, som Bud modtog,
(Hvor maatte dette Budskab hende røre!)
At hendes Mand, som før blot hed Hr. Ore,
Som Cancelliraad Ore hjem nu drog.
Dernæst man seer, at rundt en Herre dreier
En Dame, saa i Luften Skjørtet feier.

Da Ingen mægted gjette hvad man spilled,
Da gik først Adams Vid for fulde Seil:
Han Husets Frue tog ved Haand, og stilled
Saa hende frem midt for det store Speil.
Men da med alle Fortrin, alle Feil,
I Glasset nu man saae det røde Billed,
Mens Fruen selv for Speilets Frue neier;
Da raabte som med een Mund man: Fru Dreyer! —

Nu Leg var endt og Spiſetid var kommen,
Og nu paa hvert et Anſigt blev det klart;
Og rundtomkring der nu blev ſpurgt og ſvart
Med mere Liv — thi Livet det er Vommen.
For alle Skranker nu man aabned Bommen,
Det hele Selſkab her blev enigt ſnart;
Thi hvert et Blik kun hviilte paa Fru Dreyer,
Der ſelv nu bar omkring de ſmaae Poſteier.

Da Skaalen ſkulde drikkes, Alle reiſte
Som i Begeiſtring ſig, og Glædens Flag
Nu hvert et halvbedrøvet Anſigt heiſte,
Til Ære for den endte Fødſelsdag.
Med Tak og Neien, baade for og bag,
Den rørte Dame midt i Kredſen kneiſte;
Men rundt man ſtemmed i til bredfuldt Maal:
Og dette være ſkal vor Frues Skaal!

Høit toned Sangen, men af Alle ſang
Dog Adam høieſt i ſin Hjertensglæde;
Ja, i Begeiſtring hændte ham engang,
Stærkt paa en Frøkens ſpæde Fod at træde,
Saa ynkeligt man hende hørte græde,
Imens fordoblet høit hans Hurra klang.
Dengang mod Fruens Glas han ſtærkt ſaa klinked,
Af ſand Deeltagelſe hans Øine blinked.

Men nu tillivs man Maden havde faaet,
Tilbage til den gamle Dos man faldt.
Hver Mund, som nys saa livlig havde gaaet,
Antog igjen sin hvilende Gestalt.
Da endelig var Midnatstimen slaaet,
Og nu adskiltes og opløstes Alt:
Med Buk og Complimenter for hverandre
Enhver til Sit igjen man saae at vandre.

Og det var Alt? min Læser siger skuffet —
Ja, kjære Læser! meer du ei kan faae;
Og værre Skjæbne ei du her har truffet,
End Folkene, der bort fra Gildet gaae.
Men som jeg ind i Selskab har dig puffet,
Saa vil Erstatning jeg dig foreslaae:
Lad Gjesterne os følge hjem i Hælene,
Og gjøre beggeto et Kig i Sjælene.

Nu, gudskeelov, vi er igjen paa Gaden!
Saa sagde med et Suk Etatsraad Lem:
Thi Sandhed er det, Liv er meer end Maden,
Og bedst man har det i sit stille Hjem.
Til os at gjøre Selskab nu er Raden!
Hans Frue dog med Ivrighed brød frem:
Honneteteten vil, at ei man spiser
En fremmed Mad, hvis ei man Gjengjeld viser.

Saae De, hvor Fru von Pappe Dine gjorde,
Dengang hun talede med Cap'tain Wals?
Med Blik hun sagde: hvis jeg bare turde,
Saa faldt jeg gjerne strax om Deres Hals.
En saadan Frækhed næsten pidskes burde,
For hver en Herre jo hun er tilfals —
Saa tordnede den kydske Jomfru Stengel,
Der fulgtes til sit Hjem af Lieut'nant Engel.

Hvormange Penge tabte du ved Spillet?
Nu hvisked til sin Bro'er Justitsraad Franz.
Fast tred've Daler svared Broder Hans:
Kortpengene dog meer end Alt mig drilled!
Har noget Menneske sig forestillet,
At kunne sætte dem tolv Mark tilmands?
Man vist forlange vil, om ei ret længe,
Theekop- Tallerken- Glas- og Flaske-Penge.

O, min Emilie! — saa Frøken Trine
Ved sin Venindes Arm gav nu sig Luft:
Hvis blot jeg kunde faae i min Fornuft
Den Hjertets underlige Sorg og Pine,
Den melankolske, veemodsfulde Duft,
(Hvis Virkning og jeg sporer i din Mine)
Der altid efter Selskab paa mig faldt,
Der gjør, at jeg maa sukke: det var Alt!

Ja det var Alt! vist mangen Læserinde
Vil her gjentage med det samme Suk:.
Hun, der saa mangt et Selskab har i Minde,
Forud for hvilket i sin Pynt, saa smuk,
Hun stod for Speilet for sit Haar at binde,
Mens Øiet glindsed af Forventnings Dugg,
Alt mens hun forud sødt sig forestilled
En Glæde, som blev aldrig meer end Billed.

Men den, der ikke sagde: det var Alt!
Var Adam Homo, der, mens Stjerner tindred,
Gik til sit Hjem, idet han sig erindred
Den svundne Aftens Rigdom og Gehalt;
Idet sin Tankes Opsving ei han hindred
Ved Reflexioner, som for ham ei gjaldt;
Idet paany han gjennemgik det Hele,
Samt hver af denne Aftens mindste Dele.

Til Afsked havde Fruen til ham sagt:
Nei, reentud talt, Hr. Homo! jeg maa sige,
At endnu aldrig fandt jeg Deres Lige
I Munterhed og Vid, i Smag og Takt.
Derhos ham Pahlen havde Haanden rakt
Med disse Ord: Bekjendtskab ei vi svige!
Vi tales ved, jeg haaber, snart igjen;
Regn mig fra denne Dag for Deres Ven.

Saa lykkelig han iilte til sit Hjem,
Hvor ved sit Skriverbord sit Lys han tændte,
Og Brevet til sin Moder heelt fuldendte,
Idet af Sider fast han fyldte fem:
Om Alt hvad denne Aftenstund ham hændte,
Om Gjesterne, og om hans Snak med dem,
Om Pahlens Haand, der til Farvel blev rakt ham,
Om Fruens Mund, og hvad den havde sagt ham.

O Læser! Hvis min Helt dig forekommer
I Aanden her lidt fattig og lidt arm,
Saa grib, jeg beder, i din egen Barm,
For du opkaster dig til Adams Dommer.
Husk paa, hvor tidt i Ungdoms lyse Sommer
Du for det Smaa begeistret blev og varm;
Hvor tidt du da med Bravo hyrtes lønne,
Hvad nu du neppe anseer værd en Bønne.

Alt kommer jo paa Øiet an, der seer,
Og paa det Speil, hvormed man Alt opfatter:
Maaskee det Billed hvoraf nu du leer,
Engang med Taarer du betragter atter;
Maaskee den Skjønne, som nu høit du skatter,
Den Stygge snart dig er, og Intet meer;
Thi Livet har en Maske, og dets Kjærne
Tidt bærer modsat Frugt i samme Hjerne.

Den første Frugt hvor er den sød og blød!
Blot ved dens Nærhed Læberne bedugges,
Saa Appetit er her den mindste Nød.
Og den behøver ei engang at plukkes;
Den falder af sig selv, mens Øiet lukkes,
Ned i den Uerfarnes aabne Skjød.
Man ryster bare Træet — strax da kommer
I Skjødet ned de søde, bløde Blommer.

Den anden Frugt er modsat af Natur;
Thi ved Erfaring kun man kan den vinde,
Og selv naar den er vunden, vil man finde,
At den at smage paa er haard og suur.
Den om den haarde Vinterfrugt maa minde,
Der til at nydes strax jo ikke duer;
Thi til en Tid maa Kulde den omgive,
Hvis sød og aromatisk den skal blive.

Men naar ei Sommer blot men Høst er svunden,
Og naar nu Livets Vinter stunder til,
Da sidder Oldingen i Aftenstunden,
Ei meer Deeltager i det store Spil.
Den Frugt, som eengang haard og suur blev funden,
Den nyder nu han foraarsfrisk og mild
I sin Betragtning og i sin Beskuen,
Ved Ironiens Lampes muntre Luen. —

Men til vor Adam! hvem vi nylig saae
I Dreyers Selskab spilde Vid og Kræfter;
Jeg nu ham præsenterer Lørdag efter
Ved Dandseøvelsen i Aabenraa.
Her mere reent hans Billed kan man faae;
Men før jeg op tilskue samme hefter,
Maa Salen, klaret af en Lampes Skjær,
Hos Dandselærer Friis jeg aabne her.

Den gamle Friis man seer Fiolen stemme,
Mens syv à otte unge Piger, som
Fra Byen nys til Dandsetimen kom,
I Skabet Kaaber og Galoscher gjemme.
Derpaa i smalle Skoe de Foden klemme,
Og nu de hoppe let paa Gulvet om,
Idet Hr. Friis de spørge: om han venter,
At see iaften alle sex Studenter?

Ak, mine Damer! svarer gamle Friis,
Idet i Position han Foden stiller
Og langsomt af sin Daase ta'er en Priis:
Betænk, hvor Skjæbnen dog idag os driller!
Hr. Holm, Hr. Steen, Hr. Øst, Hr. Mehl, Hr. Miller
Har sig forkøled ved at gaae paa Jis.
Ikkun Hr. Homo gi'er iaften Møde;
Hans Overflod paa Mangelen maa bøde.

Der er han! raabte Alle nu i Chor.
Og virkelig: vor Helt han kom tilskue
I Døren, og tog af sin laadne Hue
Just som imøde Damerne ham foer.
Ved slig Modtagelse hans Kinder lue,
Dog meer ham overraske disse Ord:
Hr. Homo, tænk! idag De forestiller
Dem selv, og Steen og Øst og Holm og Mehl og Miller!

Hvorledes, mine Damer? Adam siger;
Men Pigerne, som hans Forundring see,
Paa eengang stikke høit nu i at lee,
Thi Latter blev jo født med unge Piger.
Da gravitetisk gamle Friis fremstiger
Og taler til vor unge Ven: Maaskee
Til Sagens Klaring Vei et Ord kan bane:
I Kurven De idag er ene Hane!

Hvor virked dette Ord som Trylleri!
Paa eengang sig de unge Piger minded,
At de var Høner, og at klarest skinned
Blandt Hønens Dyder hendes Modesti;
Thi lukked alle Næbbene sig i.
Men paa sin Hæneværdighed besinded
Paa samme Tid vor unge Helt sig og,
Thi gav han nu sig Luft i muntert Sprog.

Saa lød hans Ord: De fældet har min Dom,
Og over Damers Dom tør ei man klage;
For altsaa mine Damer at behage,
Mit Ettal til et Sextal gjør jeg om.
Sex Damer op til Valsen vil jeg tage,
Sex Hjerter i mit Hjerte gi'er jeg Rum,
Og, sværmende som Sex hvis De befaler,
For Sex jeg dandser og for Sex jeg taler.

Sit Løfte holdt han og sig efterrettelig,
Det maatte Damerne bekjende her:
Han dandsede omkap med Een og Hver,
Paa Svingenom og Valsen reent umættelig;
Han conversered uafbrudt, utrættelig;
Han gjorde Cour og kom dem Alle nær;
Hans Been og Tunge løb med lige Lethed,
Men paa ham selv man spored ingen Træthed.

Eet var der kun, som ved hans Iver led;
Det var hans Skoe, hvis Saalers Fasthed rokker,
Saa han til Slutning halv paa Hosesokker
Til Alles Latter gjennem Dandsen skred.
Men da han endelig sig sætter ned,
Det hele Pigechor sig om ham flokker,
For mere nær hans Skotøi at besee:
For hvert et Hul de fandt, de maatte lee.

Saa henfløi Aftenen til Alles Lyst.
Men før man skilles ad for hjem at vandre,
Man sætter rundt i Kreds sig hos hverandre,
For af at køle Hals og Kind og Bryst.
Syng! raabte da den lille Alexandre
Til Jomfru Bine med den klare Røst;
Hr. Homo dig ved Sangen secunderer,
Mens Fiolinen let accompagnerer.

Ja syng! Ja syng! saa stemmed i nu Alle.
Hvad skal jeg synge? spurgte Bine rød.
Syng, hvad i Hovedet dig først vil falde,
Til den Forlegne Svaret atter lød.
Da hørte Adam man saa smaat at tralle,
Da skued Bine nedad i sit Skjød,
Og pludselig, mens Friis slog Takt med Foden,
De denne Vise sang, som var i Moden:

Nu er Vintrens kolde Tid:
Kort og mørk og trist er Dagen,
Stormen Vingen slaaer med Bragen,
Sneen ligger som et Lagen
Over Marken tæt og hvid.
O, men mindes du den Tid,
Hvori Træet Knopper sætter,
Hvori Blomsten Engen spætter,
Varme Dage, lyse Nætter,
Med en Sommerluft saa blid!

See, hvor her bag Væg og Muur,
Sluttet ind af Staaltraadstænger,
Fuglen nu saa stille hænger:
Ak, den synger ikke længer,
Stakkels Fange, sat i Buur.
Husk dens Sang, saa reen og puur,
Da vi fanged den i Skoven,
Da i Bølgeslag som Voven
Den kom flyvende fra Oven,
Friheds Barn i fri Natur!

Ak, hvor rig er Tidens Høst!
Mine Haar som Sølv nu skinne,
Du er nu en gammel Qvinde,
Og vi leve af vort Minde
Halv med Sorg og halv med Trøst.
Dog, den Tid er end min Lyst,
Da i Løb jeg vandt fra Hinden,
Da du Rosen bar paa Kinden,
Da din Lok den flød som Vinden
Om dit hvide Svanebryst.

Gyldne Dage, som foer hen!
Som, af Graven vakt' ved Klage,
Nu lig stille Skygger drage
I et Sørgechor tilbage
Her til eders gamle Ven:
For mit Øie stil Jer hen!
Seer mit Blik Jer dog saa gjerne!
Eders Liv er som en Stjerne:
Dagens Straaler Eder fjerne,
Natten kalder Jer igjen.

Her Bine taug, og Adam han holdt op,
Og gamle Friis, heel melankolsk i Minen,
Med ſtille Suk nedlagde Fiolinen,
Idet han neppe hørligt hviſked: ſtop!
En Stund i Taushed ſad den hele Trop:
Det var ſom Sangens Veemod vakte Pinen,
Og dog paa ſamme Tid den søde Lyſt
I det ungdommelige, lette Bryſt.

Det var, ſom Mørket dækked til med Skygger
Den Ungdomsglands, der nu omſtraaler dem;
Der, Stjernen lig, ſom op af Bølgen dykker,
Forſvinder og paany dog kommer frem.
Det var, ſom Haabet ſelv, hvis Krands dem ſmykker,
Medeet ſad gammelt i Erindrings Hjem,
Men troede dog ei ret paa ſin Forandring —
Saa randt en Stund — og Tid det var til Vandring.

Vor Helt dem fulgte hjem, endnu ei træt;
Og ved hver Dames Dør hans Øine tindred,
Idet han ſpurgte, om hun ſig erindred,
Hvortil vel Følgen-hjem gav Herren Ret?
Mens halv hun ſaa det tillod, halv det hindred,
Paa hendes Kind et Kys han trykked let;
Og med dem Alle gav han ſamme Scene,
Til, mæt af Kys, tilſidſt han ſtod alene.

(Undskyldning gjør jeg her i Parenthes,
Fordi min Helt, aldeles umoderne,
Sig over slige Ting fornøier gjerne,
Og næsten Intet kritisere sees.
Hvordan saae ogsaa ud det i hans Hjerne!
Den Stakkel! Han medrette maa belees
Af Folk, der la'er dem selv og Alt istikken,
Naar bare de beholde maae Kritiken.

Af Folk, der skue, høre, føle, bare
For Synet, Følelsen og Lyden om
At sætte i en skarp og kritisk Dom;
Af Folk, der i Bekymring for den Fare,
At tage slette Ting for gode Vare,
I gode Varers Nærhed aldrig kom;
Af Folk, der før det Mindste de tør nyde,
Kritik-Ulyret først til Gjest maa byde.

Ja, pleiet af Enhver Ulyret trives,
Og farer hungrig løs paa Liv og Land:
Kroner og Koner og Krandse sønderrives,
Bedrifter, Skrifter falde for dets Tand;
Hvert Fremtidshaab paa Vuggen strax aflives,
Ja døde Folk ei længer skaanes kan;
Vorherre selv, var ei han vel forvaret,
Kritiken i sin Hunger neppe spared.

Men naar dens Værk er endt — hvad dog maa hænde:
Naar Alt er skambidt og i Støvet traadt,
Naar Sort fra Hvidt ei mere man kan kjende,
Og alle Ting kun Farve har af Graat;
Naar Niveleringen er bragt tilende,
Og Sødt er Eet med Suurt, og Ondt med Godt;
Da maa Kritiken — vil den ei ta'e Stenene —
Tilsidst sig æde Kjødet selv af Benene.

Og deri just vort Haab om Frelse ligger.
Trøst Jer, I Konger! Skjalde! store Mænd!
I Riddere! I Rige! — Trøst dig, Tigger!
Du som ei heller af Kritik er Ven:
Trøst Jer! Naar samme Udyr Benet slikker,
Og Intet af sit Kjød har meer igjen,
Da kan som Rad det leve kun Minutter —
Med denne Trøst jeg Parenthesen slutter.)

Den næste Formiddag vor Adam sad
Ved Hjørnevindvet paa sin lille Stue,
I sine Søndagstanker rørt og glad.
Hans Blik hen over Volden kunde skue,
Hvor Vintersolens blanke Straaler lue
Paa nøgne, affloreerte Træers Rad;
Omkring paa Taget, ved hans Vindve oppe,
De luftige og lette Spurve hoppe.

Da hørte Kirkens Klokker fjernt han ringe,
Og den af Vinterluften baarne Klang
Det Bud fra Oven syntes ham at bringe:
At ret han burde samle sig engang.
Jo klarere de rene Klokker klinge,
Deshøiere hans Hjerte Psalmen sang,
Der lokkede med sine Toners Mildhed
Fra Verdens Larm hans Tanke bort til Stilhed.

See — sukker han — see Jorden ligger død,
Og nøgne staae Kastanietræets Grene.
Det er ei mig, som haaber nu alene;
En Bøn og stiger op fra Jordens Skjød,
Fra hvert et Træ, mod Himlen, til den Ene,
Der hører Alt, hvad kalder, i dets Nød.
Han af sin Rigdom lader Vaaren komme,
At fylde alt det Fattige og Tomme.

Hist er hans Hjem i det Uendelige!
Hist i den klare Sol jeg seer hans Blik,
Hvoraf sin Glands den hele Verden fik.
Men i min Ringhed ogsaa jeg tør sige:
I dette Bryst har ogsaa Gud sit Rige,
Og længer ud ved mig dets Grændser gik.
Ja, ogsaa her, i dette snevre Kammer,
En stille Lue paa hans Altar flammer.

Blandt alt det Levende ei mig han glemte.
Rundhaandet fra min første Stund han var.
Thi og i mig, det skrøbelige Kar,
De rige Spirer af sin Aand han gjemte;
Og dette Bryst han til en Harpe stemte,
At paa hans Tale det skal give Svar;
Og til min Sjæl han fæsted Tankens Vinger,
At gjennem Verden den til ham sig svinger!

Det gjelder nu at bruge hver en Evne,
Og lade den i Virksomhed slaae Rod;
Det gjelder nu i Livet frem at stævne
Med kraftig Villie og med freidigt Mod;
Det gjelder, ingen Hvile mig at levne,
Før Aanden i mig vorder Kjød og Blod,
Før selv jeg bliver Eet med Idealet,
Og faaer dets Herlighed i Daad udtalet.

Bort af sit eget Forsæt saa han sad,
Og just han var fordybet i den Tanke,
Om ikke Kjærlighedens Blomst og Blad
Er Livets Skat, som helst man burde sanke:
Da hørte han paa Døren rask at banke,
Og med en høflig Røst „kom ind" han bad —
Og op gik Døren — ind han Pahlen traadte,
Ved hvilket Syn han hvit da rødme maatte.

Thi ſtrax han tænkte paa ſin ringe Bolig,
Og paa ſin tarvelige Klædedragt,
Der imod Pahlens Pynt ſtak af utrolig.
Men denne paa hans Rødmen ei gav Agt;
Med Hat i Haand han nærmede ſig rolig,
Og med et muntert Smiil blev derpaa ſagt:
Min unge Ven! De boer tilveirs ſom Høgen,
Men ſkjøndt en Rovfugl, maa jeg dog beſøg'en.

Vort ny Bekjendtſkab maa jeg dyrke lidt!
Thi Slægt og Venner er i diſſe Dage
Paa Landet, for at ſkyde og at jage,
Saa ſelv jeg lever faſt ſom Eremit.
Et Ordſprog ſiger: Krage ſøger Mage;
De boer i Cellen her ſaa høit og frit,
Saa ſkilt fra Verden, at man knap kan hitt'en,
De juſt et Selſkab er for Eremitten.

I ſamme Tone let at ſtemme i,
Saagodt ſom i Befippelſen han kunde;
Nu Adam ſøgte; men aldeles fri
Midt i ſin Spøg det var han ingenlunde.
Dog ſnart gik hans Forlegenhed forbi,
Og ſnart omkap løb begge Herrers Munde;
Og medens Pahlen ham i Indfald ſtak,
Ei korteſt Straa i Ord vor Adam trak.

Saa hengled der en Time ret behagelig,
Og mens Enhver var med sig selv tilfreds,
Var og han for den Andens Vid modtagelig,
Især paa Adams Smiil var Pahlen vis.
Med Nik sig denne tog det mere magelig,
Ja eengang loe endogsaa han lidt spids.
Men Adam mærked Intet; lutter Øre
Han sad paa Stolen, for sin Ven at høre.

Nu reiste Vennen sig, saae paa sit Uhr;
Men — sagde han — een Ting lad ei mig glemme:
Hvis man imorgen her Dem træffer hjemme,
Jeg kommer til Dem i Jockey-Figur,
For i min Gig Dem Dagen over gjemme,
Og kjøre Dem en Galopadetour.
Paa Veien see vi først ind til min Søsters,
Og saa til Bellevue at spise Østers!

Med Glæde loved Adam ham at gjeste,
Og Pahlen vedblev: De just er min Mand!
Thi mine Folk jeg vælger blandt de Bedste,
Da til at spise Østers skal Forstand.
Er selv man Østers, spiser man sin Næste,
Og Sligt i vore Tider gaaer ei an.
Han gik — og see, vor Helt stod reent forvildet
Ved Tanken paa den Ven, hvis Glands ham hilded.

Hvor underfuldt! Han, fattig Præsteſøn,
Hvis Haab om Lykke laae endnu i Bleen,
Medeet var bleven Ven med Part'culie'en,
Der af Fortuna kronet fik hver Bøn;
Der ei af Lykken eied blot Ideen,
(Thi den beſad han ſelv ſaa friſk og grøn)
Men Nøglen havde — lig en anden Peder —
Til Paradiſets tuſind Herligheder.

Den næſte Dag han altſaa Tour nu kjørte,
Og hans Taknemlighed blev end formeert,
Da Pahlen nok ſaa artig og poleert
Om Aftenen ham i Theatret førte.
Fra denne Stund hans Hjerte heelt tilhørte
Den noble Ven, hvis Sind nu var probeert;
I Selſkab nu med hvem, i Kulden, Varmen,
Man gjerne ſaae ham vandre Arm i Armen.

Men førend ham ſom Ven jeg ſkildrer her,
Hos dig o Venſkab! lidt jeg dvæle vilde;
Ja, i din Skygge maatte jeg mig ſtille,
Og tænke paa en Ven, ſom var mig kjær,
Og offre dig en Skjerv, om nok ſaa lille,
Dog knap jeg veed, om du er Offer værd.
Hvert Skud ſnart hænger viſſent ved din Stamme,
Og trænger haardt til Kjærlighedens Amme.

Thi hvor faaer man et Venskab nu at see,
Som i Patroklos og Achill' det lued?
Hiint Sammenhold i Alt, i Vel og Vee,
Naar Glæden vinked og naar Døden trued;
Hiin ædle Lidenskab, af Alt maaskee
Det Høieste, som Hedenskabet skued;
Der stærk og voldsom stiltes kun igjen,
Naar den sin Flamme mødte hos en Ven.

Hvor blussed høit den i den græske Helt,
Naar for sin Ven han Livet saaes at vove;
Naar sorgfuld han om Natten i sit Telt
For Tanker paa sin Ven ei kunde sove;
Naar Vennens Skygge Hevn 'han hørtes love,
Og op han sprang fra Leiet vildt og snelt,
Og i sit Raseri om Graven slæbte
Tre Gange rundt den Helt, der Vennen dræbte.

O Venskab! knap dit Billed meer man kjender;
Den vilde Lidenskab aflagde du,
Og Form af alle Dyder har du nu.
Ja nu, da man for een har mange Venner,
Man upartiske Venner har, hvis Hænder
Ens Renommée vel bryde kan itu,
Men Dommen fældes da med ædel Værdighed,
Og altid kun paa Grund af streng Retfærdighed.

Og Venner har man, venlige, deeltagende,
Som ei paa Fødselsdage komme blot
Og ønske deres gode Ven alt Godt,
Men som ved Condolence staae bedrøvede;
Og — kommer eengang Uveirsskyen dragende —
Naar Vennen gaaer i Qvas med Stort og Smaat,
Og lider Tab paa Verden og dens Herlighed:
End har et Suk for ham af christen Kjærlighed.

Og Venner har man, o, saa kloge, vise,
Begavede med saa skarp en Sands forinden,
At længe forud de kan lugte Vinden,
Hvorved den kjære Ven de skal forliese;
Og Venner, tolerante, som hos Fjenden
Af deres Ven til Middag gjerne spise;
Men dog saa troe; thi vil man Vennen hugge paa,
Da deres Ærgrelse med Vin de slukke maae.

Ja Venner har man, flere end man vil have,
Hvis Venskabs-Mølle gaaer med Vand og Vind,
Og som i Solskin tidt er reent aflave,
Og kun i daarligt Veir ta'e Skiltet ind.
Men Venskab selv? Ja, det kan man begrave!
Koldfeber dybt har hulet ud dets Kind;
Og her det maatte dø, bersvet Varmen,
Gik Adam ei med Pahlen Arm i Armen.

Ja, hvor var Adam lykkelig! thi fundet
Han havde jo sit Jegs det sande Du:
Den Sjæl, hvori først Hvile fandt hans Hu,
Den Broderaand, mod hvem han havde stundet!
Hidtil, han følte, havde kun han blundet,
I Venskabs Arme sødt han vaagned nu,
Og her ham vistes, ved to Hjerters Gløden,
Et Sammenhold for Livet og for Døden.

Og hvor var Pahlen lykkelig! Den Tid,
Hvis Byrde fast hans Taalmod monne knække,
Han kunde nu paa Vennens Skulder lægge,
Der under Byrden altid smilte blid.
De Indfald, som ei mere vilde trække,
Hvormeget end sig Autor gjorde Flid;
De Phraser, som ei Andre meer gad høre,
Hvor klang de lifligt dog i Adams Øre!

Thi hang han og ved ham som Borren fast,
Hvorpaa saa hjerteligt af Adam skjønnes,
At fast af Følelse hans Hjerte brast.
Men hvor en saadan Følelse belønnes!
Ved Pahlens Bistand Livet rask ham grønnes,
Og ud for ham dets Blomster sprang i Hast:
Billard, Theater, Fegten, Kjøren, Riden,
Stod daglig aabent ham ved Venne-Siden.

Ja nu i Hvile saaes han sjelden mere;
Thi næsten hver Dag, naar med adspredt Sind
Han havde sat sig ned for at studere,
Vips! kom van Pahlen gjennem Døren ind,
Og havde tusind Ting at proponere:
Da travede man ud i Veir og Vind,
Og danglede omkring paa Promenaden,
Og angled efter Tidsfordriv paa Gaden.

Engang paa slig en Tour vor Helt fik Lyst
Til ret at gjennemtrænge og at raade
Hiin dybe, hiin forunderlige Gaade,
Der stundom hvilede paa Vennens Bryst,
Og aabenbared paa en selsom Maade
Sig tidt i Sammes melankolske Røst,
Ja malte sig i Skyer paa hans Pande,
Der syntes selv Tilværelsen at bande.

Hvis De tillader — sagde Adam da,
Just som van Pahlen Rynker trak i Panden,
Og, sukkende, paa eengang loe: ha, ha!
Hvis De tillader, at Dem her en Anden
Et Spørgsmaal gjør, der gjelder Dem som Manden,
Men selve Vennens Hjerte kommer fra;
Da vilde jeg deeltagende Dem spørge:
Hvor er det muligt dog, at De kan sørge?

Hvor er det muligt, at i Dem forborgen
Saa stor en Sum af Smerte ligge kan?
Thi melankolsk De tidt seer ud som Sorgen,
Skjøndt Sorgerne De bærer som en Mand.
Kan De da lide? De, som hver en Morgen
En Plan for Dagens Fryd kan ha' istand —
Men længe har jeg anet Deres Smerte:
Betro Dem til mig, aabn mig Deres Hjerte!

Da tegned Alvor sig paa Pahlens Kinder,
Og stift og længe han paa Adam seer.
Min Ven — han siger — viid, der gives Minder,
Som aldrig, til vor Dval, os slippe meer;
Og Verdens Latyhed rundt om sig man finder,
Og snevre Hjerter — her han bittert leer,
Og, fegtende i Luften om med Hænderne,
Han mumler Ordet „miskjendt" mellem Tænderne.

Kort svarer Adam: Lad endog Erindring
En Skygge kaste hen paa Deres Vei,
For Hjertets Fred den er dog ei en Hindring,
Og miskjendt er af Alle De dog ei.
Kan ikke det da være Dem en Lindring
At jeg tilfulde kjender Dem — at jeg
Vil vandre som et Haab ved Deres Side,
Hvergang af Frygtens Dæmon De maa lide?

Saa Vennens Saar at lindre Adam søgte;
Men Pahlen svarer, medens spodsk han leer:
Den Sko, som altfor længe Verden trykte,
Den har jeg snart slidt op, som vist De seer.
Hvad er det vel, at haabe og at frygte?
Til begge Dele kjender knap jeg meer.
Jeg holder mig, som en Tragedieskriver,
Til Skjæbnen, der tilsidst hver Helt afliver.

Munter, min unge Ven! Hvad er vel Livet?
Spørg Digteren derom, og faae til Svar:
Det hele Liv er kun et Pust i Sivet,
Ja Bibelen til Hv gjør Kjød saagar.
Paa Gravens Rand at boe det os blev givet,
Og selve Øieblikket kun vi har:
I Jordens Jammerdal og vor Elendighed,
Lad os da nyde Livet med Ubændighed!

Mens denne Tale dybt vor Adam skrækker,
Da pludselig den klared med sit Skin
Hans Vens det vilde, sønderrevne Sind:
Van Pahlen over Torvet rask ham trækker,
Og fører ham til en Conditor ind,
Hvor Toddy han med bittert Smiil ham rækker;
For sig han tvende andre Glas saa fyldte,
Og ned i Halsen dem fortvivlet skylte.

Opvartningspigen kom med Frugt og Thee,
Og Pahlen raabte: Perle mellem Qvinder!
Lidt Drikkepenge venter du maaskee?
Min smukke Grethe, ræk mig dine Kinder!
For hvert et Kys en Mark i Pungen svinder —
Nu hurtig! — Det var een — og to — og tre.
Det fire var — fem, sex — see der, en Daler!
Ei sandt, Hr. Homo! Kys man dyrt betaler?

Her sprang han op — og dengang bort de gik,
Med munter Latter Kappen om han slængte;
Men hele denne Aften Adam tænkte
Paa Vennen og hans Væsen og hans Skik.
Af Tanker op i ham der kom en Mængde,
Hvorved van Pahlen dette Skudsmaal sik:
En sjelden Aand! Kjæk, dyb og mørk urolig,
Originalitets og Letsinds Bolig! —

Paa denne Tid han til sin Moder skrev,
Idet sit varme Venskab han omtaled,
Og Pahlen af med gyldne Farver maled
Paa hele Sider af det lange Brev:
Før efter hver en Vind min Hu omsadled,
Før jeg ustadig som paa Bølger drev;
Nu hefte paa min Ven sig mine Tanker,
Jeg mærker, at mit Skib har faaet Anker.

Jeg vil ei paastaae, at jeg harmonerer
I alle Stykker med min nye Ven;
Men just Forskjelligheden gjor igjen,
At En den Anden ypperligt supplerer.
Han mod Forstanden mere helder hen,
Jeg imod Hjertet; han satiriserer,
Og er min Mester naar det angaaer Talen,
Jeg atter vinder fra ham i Moralen.

Eet allerede mærker jeg jeg vandt,
Een reen Gevinst mit Venskab alt har givet:
Det er det frie Blik hen over Livet,
Hvorved saamangen Taage reent forsvandt.
Jeg staaer ei meer og krummer mig som Sivet,
Bestandig underdanig og galant;
Jeg veed, hvad Peer og Poul jeg har at svare.
Hans Moder skrev igjen: Tag dig ivare! —

I munter Herlighed for Adam randt
Saa et Par Maaneder i Fryd og Gammen,
Og lige tro endnu ham Venskab fandt.
Som Billedet man altid seer med Rammen,
Som Adjutant og Oberst holde sammen,
Saa fast til Pahlen og vor Helt sig bandt.
Lighed der var, men saae man til, forsvandt den:
Pahlen var Oberst, Adam Adjutanten.

Og til sin Oberſts Fane tro han svor;
Men underligt det var: jo meer indviet
Han blev i Tjenesten, desmeer befriet
Han blev for Ærefrygten, før saa stor.
Imellemstunder — jeg bør ei forti'et —
Han gav sin Oberst selv et knubbet Ord;
Og det uagtet af en Ruus henrevne,
(Jeg mener Venskabs Ruus) de Duus var blevne.

Paa Eventyr nu sammen tidt de gaae;
Og vexelviis man seer dem begge vinde
I den Bestræbelse: paa Nyt at finde,
Hvorved de Stof til Latter kunde faae.
Her en Begivenhed jeg har i Minde,
Som til Oplysning jeg anføre maa:
De sad en Aften i Theatret begge,
Og saae en ny Ballet forbi at trække.

En Dandserinde her dem mest fornøied,
En lille Taabe, men som godt forstod
Paa Taaens Spids at løbe, og med Mod
(Til Gru for Konsten og til Skræk for Øiet)
At strække ovad, mens hun let sig bøied,
Med Skuldren parallel sin Arm og Fod —
Og saa sig svinge rundt, foruden Klæder,
Mens Folket klapper og mens Gratien græder.

Omkap ved Synet begge Venner love;
Og dengang nu Balletten var tilende,
Til Adam sagde Pahlen: op til hende,
At gjøre Complimenter beggeto.
Et saadant Væsen maa jeg nærved kjende;
Pas paa, hvor hun sig skabe vil og kroe;
Thi Smiger man i slige Folk kan tylde,
Og dog kan ingen Fanden selv dem fylde.

Ved Regisseuren i Foye'en melde
Sig begge Herrer da for Damen lod,
Og eet Minut man neppe kunde tælle,
For alt den unge Skjønne for dem stod.
Som nys da hun for Flora skulde gjelde,
Var end hun nogen paa sin Arm og Fod;
Paa Skuldren bar hun Vinger; og i Tyllet
Endnu med sminket Kind hun var indhyllet.

Og medens nu Actricer og Acteurer
Ind i Foye'en ile, for at see,
Hvad vel med Dandserinden skulde ske;
Og medens, vis paa Roes, hun spidser Ører,
Og Læberne til Tak alt forud lee:
Fremtræder Pahlen, der ved Haanden fører
Sin nu paa engang hvist forlegne Ven,
Der ønsked mange Miil sig bort igjen.

Thi virkelig! den unge Dandserinde
Ham imponered her i al sin Pragt;
Ja, i den vingeklædte Flora=Dragt,
Hun forekom ham næsten meer end Qvinde.
Hvis ene her han havde været inde,
For hendes Fødder havde han sig lagt.
Saa mægtigt virker det Umiddelbare
Paa Folk, der først begynde at erfare.

Men til den Skjønne nu med Ironi,
Saa klar at Alle, kun ei hun, kan see'en,
Van Pahlen siger: o, tilgiv, at vi
Forstyrre Deres Ro her i Foye'en!
Men med vor egen Ro er det forbi,
Den flygtede fra os med Deres Be=en.
Her at beundre Dem, forund os Lykken!
Han taug — og gav vor Helt et Puf i Ryggen.

Og denne, som fik Mod, i Digterstiil
Fortsatte Talen nu: o, vredes ikke,
Fordi vi stormed op til Dem med Jil,
For eengang end at qvæge vore Blikke
Ved Syn af den, der Gratien ud kan stikke,
Og der i Pirouet stjal Amors Piil.
Nu see vi, hvad vi grebne nys begrebe:
At De, som Flora let, er skjøn som Hebe.

At kjende Hebe, ei jeg har den Ære!
Saa svarede dem Damen huld og mild:
Men stolt af Deres Bifald maa jeg være,
Thi hvo tør laste hvor De rose vil?
Vi Dandserinder Manges Had maae bære,
Fordi vi Publicum'et trække til;
Tro mine Ord, men spar mig for Beviserne —
Her saae hun i Triumf om til Actricerne.

Hvor er den Storhed, som man ei misunder?
(Nu Pahlen vedblev) men som et Beviis
Paa tvende Hjerters Roligheds Forliis,
Tillad os da, naar sødt inat De blunder,
Ved Deres Huus, paa Gaden nedenunder,
At tolke høit med Sange Deres Priis.
Sligt kalder man i Spanien Serenader —
Jeg veed det, svared hun, og det tillader.

Med Tak og Buk de tvende Herrer gik;
Men da saa Klokken 11 Nattens Stjerne
Stod tindrende og klar i Østens Fjerne,
Og Maanens halve Skive Straaler fik:
Da ved den Skjønnes Dør, hvor en Laterne
Belyste Urtekræmmerens Boutik,
I Kapper hylled, med Guitar man saae
Dem nedenfor det aabne Vindue staae.

Og Pahlen spilled, medens Adam sang:
„Gid du var min," den rørende, bekjendte;
Saa „skjønne Minka", og da Minka endte,
„Fryd dig ved Livet" til Guitaren klang.
Men under Sangen af og til sig hændte,
At Dandserinden fulgte Hjertets Trang,
Og skued ud ad Vindvet triumferende
Til de paa Gaden nedenfor spadserende.

Dengang ei længer Toner hørtes lyde,
Hun hvirt sig rømmede, og sagde blidt
Til Sangerne, der opad skued tidt:
Maaskee jeg mine Herrer ind tør lyde,
For nu lidt Varmt og Styrkende at nyde,
Da de saalænge har af Kulden liidt —
Hvordan! Vi troede Dem forlængst i Neden.
Tak, tusind Tak! saa Svaret lød fra Neden.

Og snart i Stuen stod nu begge Venner;
Og deres Blik traf paa et dækket Bord,
Hvor af Veninder en Forsamling stor
Just nu har taget Plads ved Bordets Ender.
Saamangt et Ansigt Adam her gjenkjender
Af dem, der paa Theatret sees i Chor;
Mens op for Alle Husets Dame disker
En Gaasesteg med Suurkaal og med Svedsker.

Her følte sig van Pahlen i sit Es,
Og Adam han var ypperligt tilmode.
Med Damerne sig beggeto tillode
Den Spas, der gjør med Formen kort Proces.
De vexelviis i Skjødet paa de Gode
Af Equivoquer vælted ned et Læs:
Men den, som de med friest Spøg beleirede,
Det var den Skjønne selv, det var den Feirede.

Midnat var længst forbi, dengang hun hæved
Sig fra sin Stol med Glasset i sin Haand,
Og talte disse Ord, mens Stemmen bæved:
For dem, der her med Vittighed og Aand,
Der før med Toner, som til os opsvæved,
Omkring vort Selskab slynged Glædens Baand:
For dem en Skaal! — Enhver Pocalen tømte;
Saa gik man til sit Hjem, hvor sødt man drømte.

Man seer, med hvilken Art af Spas og Leier
Herr Pahlen=Pylades og hans Drest,
Hvis unge Sind sig efter Vennen bøier,
Fordrive Tiden, som de kunde bedst.
Ei nyt Exempel jeg til dette føier,
Der for min Læser tjene kan til Læst
Og til Model for næsten hundred andre,
Naar saa paa Eventyr de To udvandre. —

Hver Dag saa smaat man nu dem saae at svire
Hos en Conditor efter Klokken Tre.
Hver Aftenstund de spilled Ecarté,
Drak Punsch, og tugted Verden med Satire.
Og meer og meer man seer vor Adam fire
For Vennen i den store Konst: at lee,
Og give Himmel, Jord, sig selv, sin Næste,
For Epigrammets hvasse Tand tilbedste.

Men da tilbunds de bleyne var bekjendt,
Da, naar van Pahlen til en Dame søgte,
Der ei just stod i allerbedste Rygte,
Og næsten offentlig var saa omtrent:
Da maatte Adam holde Venskabs Lygte
Naar i en lystig Kreds en Dag blev endt;
Og skjøndt han aldrig Damens Vink besvared,
Dog meget slemme Ting han her erfared.

Slet Selskab jo fordærver gode Sæder,
Og rør ved Beg, lidt hænger altid ved,
Og hyl dig ind i gamle, skidne Klæder,
Og see, om du for Utøi da har Fred.
Til slig Betragtning her er rette Sted,
Og Læseren har alt den gjort, jeg vedder;
Den lyser af sig selv saa klart jo frem,
Som det bekjendte: 2 og 3 er 5.

Thi mærkedes der og en ſtor Forandring,
Da Tid var gaaet, i vor Adams Sind;
Og uden alt Mirakel: thi paa Vandring
Ved Skridt paa Skridt man Maalet henter ind.
Først voxer Stormen af den ſvage Vind,
Saa ſkuer man paa eengang Skibets Kantring;
En Læſer ſynes vel det hurtig gaaer,
Men Digteren et Blad gjør til et Aar. —

Forbi var Sommeren, og Høſten kom,
Det var en Solſkinsdag og i September,
Da begge Venner ſteg ſom tvende Kæmper
Tilheſt, for i det Fri at ſee ſig om.
De red igjennem Nørreportens Bom;
Og mens ſin Gangers Jil van Pahlen dæmper,
Gav Adam ſin af Sporen, ſaa i Fart
Og ſtrakt Galop han var afſyne ſnart.

Skjøndt nødig, maatte Pahlen nu ham følge,
Men da han naaede ham, var ei han mild.
Han kunde harmfuld ei ſin Galde dølge,
Og talte diſſe Ord med Vredens Ild:
For Satan! Heſten ſkummer ſom en Bølge;
Huſk paa, Hr. Homo! mig den hører til.
Stig ned, og gaa tilfods ſom dine Fædre,
Hvis ikke ſtrax du lyſtrer Toile bedre.

Ved disse Ord blev Adam hed i Panden,
Og, mens hans Kind den blev saa rød som Blod,
Han svarte med et Smiil: hvor du er god!
Jeg bryder Fanden mig om Eiermanden.
Gaaer Hesten under, kjøb dig saa en anden,
Og følg forresten mig, hvis du har Mod!
Med disse Ord sin Hest igjen han spored,
Og Pahlen loe, ret som ham Svaret mored.

De red en Tour, og efterhaanden danned
Det gamle Forhold sig paany igjen.
Ved et Tracteursted de mod Aften landed,
Og her forlangte Punsch vor Adams Ven.
I Drikken dygtig Rum han derpaa blanded,
Og rakte til vor Helt saa Bollen hen;
Men denne, ved det lange Ridt gjort hidsig,
Den halve Bolle næsten skylled i sig.

Nu begge Venner tog Cigarer frem,
Og beggeto en Tid omkap de rygte,
Og om det smukke Kjøn lidt plumpt de spøgte,
Da Vertshuuskonen bragte Lys til dem.
Da hvisked Pahlen: skjøndt dig aldrig frygte
Jeg for den Onde saae og for hans Hjem,
Dog vedder jeg — her sagte blev hans Tone —
At du tør ikke kysse Vertens Kone.

En saadan Tvivl tog Adam ilde op,
Og endnu meer man saae hans Stolthed voxe,
Da Vennen vedblev: Manden er en Oxe,
Tag dig i Agt! Han har en Kæmpekrop,
Og er saa hidsig som de Orthodoxe.
Til Gjensvar raabte Adam haanlig: Top!
Imorgen din Champagne høit skal knalde!
Gjør jeg det ei, du for Cujon mig kalde.

Ved dette Raab just Verten traadte ind,
Og uden sig det Mindste at genere,
Man saae vor unge Helt paa Konens Kind
Et Kys at trykke, hvortil lagdes flere.
Hvis ei Han Lyst har til et blanket Skind,
Tag sig i Agt for saa at spøge mere!
Saa raabte Verten op, af Harme stiv;
Men Adam slog sin Arm om Konens Liv.

At skifte Farve nu man saae Tracteuren;
Dog end vor Helt blev ved at gjøre Cour
Til Vertshuusdamens yndige Figur,
Og med et Smiil saae Pahlen Courens Gjøren.
Da pludselig ned over Adams Øren
Faldt Vertens Haand, af kæmpestærk Natur:
Adam og Verten sloges, Konen hviinte,
Og paa sin Stol Hr. Pahlen sad og griinte.

Medeet han reiſte ſig og ſagde: da
Jeg ſeer du har Forretninger, og Riden
Til Byen ind for mig nu er paa Tiden,
Med din Tilladelſe jeg ta'er herfra.
Hvor du har Kræfter! Slaa kun raſk til Siden!
Spar ei din Contrapart! Saa, det var bra'!
Hvad Heſten angaaer, ſøg dig her en anden!
Du bryder dig jo feil om Eiermanden.

Han gik, og Adams Heſt han med ſig tog,
Saa denne ud paa Natten med et Die,
Der blodigt var, og med en banket Troie,
Slukøret og tilfods til Staden drog.
Men hvor ſom Spyd det i hans Hjerte jog!
Og hvor af Græmmelſe han maatte døie!
Og hvor han i ſit Hjem bar Vredens Aag,
Mens Søvnen flyede fra hans Dienlaag!

Saaſnart ad Dag det gryed, han et Brev,
Hvori det hede Hjerte blev befriet,
Og Venſkab opſagt, til van Pahlen ſkrev.
Først han bebreided ham Forræderiet,
Dernæſt en dyb Foragt blev ei fortiet,
Og endelig, paa ſidſte Side, rev
Han Venſkabs-Templet om med Larm og Buldren —
Ved Brevets Læsning Pahlen trak paa Skuldren.

Men Adam (til hans Ære maa jeg sige't)
Tog sig den samme Sag ei nær saa let;
Han havde søgt og fundet Himmeriget,
Og var end ei af Paradiset mæt.
Ved Brevets Slutning selv han havde grædt,
Thi med sin hele Sjæl han håvde higet
Imod en Tvillingsjæl som mod sit Maal,
Og end var ei hans Hjerte blevet Staal.

Han var jo i den lykkelige Alder,
Hvor skuffet Haab ei staaer som Hjertets Værn,
Hvor Phantasien skuer nær og fjern
Den sjeldne Blomst, man evigt Venskab kalder;
Hvor Følelsen lig Strudsen Alt anfalder,
Og let fordøier Staal og Steen og Jern;
Hvor man er fuld af indre Aabenbaring,
Der slet kun harmonerer med Erfaring.

Thi ventet han med Længsel hele Dagen,
Om der dog ei et Brev kom fra hans Ven,
Hvori ham denne vilde klare Sagen.
Thi gik den næste Dag endog han hen
Forbi van Pahlens Dør, men som et Lagen
Saa hvid i Kinden kom han hjem igjen;
Thi Pahlen vel at møde det ham hændte,
Men denne lod, som ei han meer ham kjendte.

Da greb Forbittrelse vor Adams Hjerte,
Og ud for evig af et saaret Bryst
Han rev den falske Ven med grusom Lyst,
Ja slukked indtil Mindets sidste Kjerte.
I denne Handling, skjøndt den gav ham Smerte,
Hans Stolthed fandt paa samme Tid en Trøst.
Thi bedre Trods end Kryberiet lod dog;
Nu stod han ene, men som Mand han stod dog.

Saa bort i Røg det hede Venskab svandt.
Til Adams Held det var, thi otte Uger,
Som til Examen Nummer to han bruger,
Derved i reen Profit for sig han vandt.
I dem det Høistnødvendige han fluger,
Og da i Slumpetræf en Hjelp han fandt,
Sit andet Laud han hjem til Jylland sendte,
Og Roes han fik, skjøndt han det ei fortjente.

En ny Epistel atter skrev hans Fader,
Brødstudiet betræffende, som nu
Han prentede sin Adam ret i Hu,
Skjøndt Studium som Pest alt denne hader.
Epistelen var lang, og ei jeg lader
Den heelt aftrykke til min Læsers Gru.
Jeg gi'er Essentsen kun, som fandtes i'en;
Her er dens Slutning! ordret vil jeg gi'en:

Lad efter nogen Tid mig derfor vide,
(Du selv, min Adam, sætte kan en Frist)
Om du som Præst vil sure Æbler bide,
Om du vil ta'e de søde om Jurist;
Om du, som Doctor, medens Andre lide,
Vil skumme Livets Fløde først og sidst;
Om du, som Philolog, vil fuld dig drikke
I gammel Viin, hvoraf man trives ikke.

I Spøg jeg raader vel, men selv du vælge!
Maaskee du prøve vil, hvor Kjærnen boer;
Thi Katten vel i Sækken kan man sælge,
Men saadan ei den kjøbes bør, jeg troer.
Tidt havde haarde Ærter bløde Bælge,
Og let Beslutning ofte tunge Spor.
Prøv selv, og vælg; men har du valgt, saa vakl ei,
Og Livet og dig selv med Tvivl forgvakl ei!

Et Brev han fra sin Moder ogsaa fik,
Som dog til anden Leilighed jeg gjemmer:
I dette lød igjen de gamle Stemmer,
Som kom fra Hjertet og til Hjertet gik.
Ved Læsning af det vaadt blev Adams Blik,
Og i sin Sjæl lidt Uro han fornemmer,
Dengang han lukked Brevet til, hvori
Var raadet at studere Theologi.

Thi tog paa dette Studium han fat,
Men ganske lempeligt; og endnu ikke
Paa det han rigtig fæsted sine Blikke,
For Alt medeet blev for hans Die Nat.
Hvad Sky da — spørger man — formørked brat
Hans unge Blik, saa han lod Bogen ligge,
Da, tyve Aar, han stod ved Snesens Endepunkt?
O Læser, viid! min Helt er ved et Vendepunkt.

Fjerde Sang.

Taalmodighed — o kunde dog jeg bare
Ret i min Læser prente den Dyd ind,
Saa at han vented med taalmodigt Sind
Til Bogens Helt til Heltenatn kan svare:
Til Samme, nu saa grøn paa Sjæl og Kind,
At Interessen knap han kan bevare,
I Tidens Støbeform lidt meer gjort færdig,
Fremtræder sig og Autor mere værdig.

Thi troer man ei, at Autor og behøver
For sin Deel lidt Taalmodighed, for saa
Skridt efter Skridt med Helten frem at gaae
Paa Livets Prosavei, hvor fælt det støver;
For — om endog det Musen haardt bedrøver —
Ved hvad der smaaligt er at stille staae,
Og dvæle ved en Pahlens Færd og Tale,
Og gaae som Bly tilbunds i det Reale?

O, at i Livet Læseren sig speiler!
Thi Alt har der Taalmodighed behov:
Den unge Mø, der venter paa en Beiler,
Soldaten, naar Majoren bliver grov;
En Pædagog, naar hans Discipel feiler,
En Supplicant, naar han gaaer ud paa Rov,
En gammel tro Copist i Magistraten,
Der offrer sig for ringe Løn til Staten.

Og lad os standse lidt ved denne Sidste,
Thi Typus for saa mangt et Liv er han.
Som dansk Jurist han meer ei stige kan,
Og ak, han er ei ung nok til at friste
Sin Lykkes Eventyr i anden Stand.
For altsaa nu sit Liv ei reent at miste,
(Og uden Nød hvo misted gjerne Sligt?)
Han bygger paa sin Jura og sin Pligt.

Thi gaaer han trolig op i Magistraten.
Dag ud, Dag ind, og sidder paa sin Stol
Foran sin lille Pult og sin Reol,
Og copierer efter Pligt for Staten,
Naar længst selv dalet er den gyldne Sol,
Beretninger om Dit og Dat: om Nathan,
Hvem Borgerbrev som Jøde Lauget negter;
Om Rasmus Rask, der søger Post som Vægter.

Om Fru von Kuhl, der vil fra Manden skilles,
Da syv Aar alt han var i fremmed Land;
Om Madam Juul, hvis Klager ei kan stilles,
Fordi hun misted Boet med sin Mand;
Om Snyderi af Rodemester Spand,
Hvorved at Kæmnerkassens Krav forspildes;
I Korthed, om de tusind Sager, som
Han selv af Alle bryder mindst sig om.

Han paa Contoret er med Morgensolen;
Og til sin Pult da strax man seer ham gaae,
Og af den magre Ryg at trække Kjolen,
Thi, skjøndt den halvslidt er, der spares maa.
En heelslidt tager ned han af Reolen,
Og sidder nu i den, som Spurven graa,
Med Kinder, bleged giennem Aar og Dage,
Med tynde graae Haar strøgne glat tilbage.

Saa sidder han og trolig copierer,
Dag ud, Dag ind, i Maaneder, i Aar,
Og i sit Liv kun noget Nyt proberer,
Naar ved sin Pult en anden Pen han skærer,
Og andet Blæk han i sin Flaske faaer.
Hver Dag paa Gaden samme Vei han gaaer,
Hver Dag, fra Morgen indtil Aften silde,
Med samme krumme Ryg han sidder stille.

Imellem seer han op, og dybt han sukker,
Naar pludselig et Glimt af Livets Glands
En anden Verden for hans Sjæl oplukker,
End den, der gjennem mange Aar var hans.
Dog snart igjen, med blendet Blik og Sands,
End mere dybt sit Hoved ned han dukker,
Og dreier sig fra Lyset paa sin Stol,
Thi Straalen smerted af den stærke Sol.

Saa sidder han og skriver fort til Døden,
Og stiger ned i Graven uden Savn,
En stakkels gammel Peversvend af Navn,
Thi neppe til sig selv han havde Føden.
Han skulde leve, det var hele Nøden!
Sin Pligt han gjorde, skjøndt ei meget Gavn;
Med ussel Løn han eensom gik i Vrimlen,
Hans Løn maa eengang blive stor i Himlen!

Tænk, for at lære Taalmod, Læser kjære,
Imellem paa den gamle, tro Copist,
Der skjøndt Copist kan Or'ginaler lære,
Og inden lang Tid kan du Konsten vist.
Nu at geleide dig jeg har den Ære
Til Adam Homo, hvem vi slap jo sidst,
Da, tyve Aar, han stod ved Snesens Endepunkt,
Og var som mangen Anden ved et Vendepunkt.

Thi ved et Vendepunkt i Livet stod
Ei blot den gamle Herkules, og ikke
Den store Cæsar blot, da bag sig ligge
Han lod den skjælvnesvangre, lille Flod;
Ei blot Napoleon, dengang hans Blikke
Ved Moskau mættedes af Ild og Blod;
Men derved staae vi Alle tidt, ifald jeg
Forstod det Spørgsmaal: skal jeg ikke? skal jeg?

Og underligt, at saadant Spørgsmaal gjøres;
Thi af sig selv Enhver dog har erfar't,
At dette Spørgsmaal er forlængst besvart
I Hjertet, før til Handling Haanden røres.
Paa alle Læber dog det daglig høres;
Det er, som ret vor Frihed blev bevar't,
Naar blot vi spørge: skal jeg? skal jeg ikke?
Skjøndt Svaret alt vi veed til Punkt og Prikke.

Men slig Betragtning vil jeg lade falde,
Thi min Fortællings Stof nu trænger paa;
Og endnu meget skal der foregaae,
Før ind til Hvile jeg min Helt kan kalde.
Han er paa Vei nu som paa Vei er Alle,
Der, naar de ei vil høre, føle maa.
Han lever flot, gjør Gjeld, sig amuserer,
Og Pokker sig om Creditorer kører.

Men Pungen? maaskee spørger man — ja Pungen
Naturligviis for Adam kom tilkort:
Gravsangen for hans Rigdom længst er sungen,
Og længst er hans Stipendier spilled bort.
Paa Puf han leve maa, mens han med Tungen
(Skjøndt dette Middel faldt ham saare haardt)
Sig baner Vei, og som Præceptor troner,
Naar han i Byen gi'er Informationer.

En ny just paa den samme Tid han fik;
Hos Grev de Fix det var, hvis tvende Sønner
Vor unge Helt, som ret paa Æren skjønner,
Skal hjelpe til det klare Overblik
I Religion, Historie, Mathematik.
Derhos vil Greven, som spendabelt lønner,
At, naar han ruller op Historiens Bøger,
Comtessen hans Elevers Tal forøger.

Det var en Fredag, da for første Gang
I Grevens høie Huus han satte Foden;
Da gjennem Corridoren bred og lang
Han vandred, klædt i Sort fra Top til Roden.
En Tjener, der var studset til paa Moden,
Ham aabned Døren, saa den vidt opsprang,
Og ud fra Salen, hvor just Stemmer lode,
En fiin og fornem Duft ham kom imøde.

Han traadte ind, af Duften imponeret,
Og i den høie Sal et Bord han saae
Midt paa det røde Tæppe, rigt broderet.
Hen over Bordet Grevens Sønner laae,
Som, dengang Adam blev introduceret,
Just op og i de store Landkort slaae;
Men lidt kun paa den unge Lærer agted,
Der i det høie Speil sig nu betragted.

Han seer omkring sig — hvilken Pragt forinden
Forgyldte Meubler saae han aldrig før —
Men tys! I Væggen aabner sig en Dør,
Og gjennem den indtræder Fru Grevinden
I Silke klædt, med Kniplinger om Kinden,
Og Buk og Compliment Hr. Adam gjør.
Han skuer op igjen — for hendes Datter,
Comtesse Clara, Døren aabnes atter.

Den unge Dame hen mod Bordet skred,
Og Adam saae kun — Intet meer han hørte
Thi hendes Fødder neppe Gulvet rørte.
Det dunkle Haar paa Skuldrene faldt ned,
Og slank og rank med Grace hun sig førte
Da gjennem Salen hendes Blik nu gled.
O, hvilke Øine! svømmende og klare,
Stolthed og Blidhed lødt de aabenbare.

O hvilken Hebevært, og hvilken Gang!
Og hvilken Kind, af fineſt Rødme malet!
Hvor yndigt Lokkerne dog om den hang,
Ret ſom paa Billeder af Idealet!
For Fodens Skjønhed Kjolen er for lang,
Og Halſen dækkes grufomt til af Shavlet —
Saa ſkjøn, saa adelig, knap fytten Aar:
See, hvad i Adams Hoved rundt nu gaaer.

Men Fru Grevinden taler til vor Ven:
Hr. Homo! tør jeg be'e, De vil behage
Ved Bordet her hos mig nu Plads at tage,
For at begynde paa Begyndelſen.
Her ſeer De mine Børn! Først her min ſvage,
Min yngſte Søn, Grev Franz — saa her igjen
Min ældſte Søn, Grev Herman — her min Datter,
Comteſſe Clara — hver med Lethed fatter.

Den unge Lærer yttred med et Smiil,
Idet geneert han ſig paa Stolen vendte,
At viſt om Fatteevne ei var Tvivl —
Hvorpaa med Hoſten han ſin Sætning endte.
Derpaa udvikled han, i den bekjendte
Conciſe, fattelige Lærer=Stiil,
For først Grevindens Mening at forhøre,
Hvad Vei til Maalet bedſt han troede føre.

Grevinden fandt hans Plan særdeles god;
Og Adam strax nu lagde Haand paa Værket,
Idet af ham med Alvor blev bemærket:
At med Historien det slet kun stod,
Naar ei den først ved Geographi forstærket
Fik saa at sige Basis for sin Fod.
De taler sandt, bemærked Fru Grevinden,
Men let et Smiil fløi Clara over Kinden.

Vor Helt det saae, og han betvivled ikke,
At jo hans Tale var til Samme Grund;
Thi blev end mere han alvorlig kun,
Og i sin Uro, med forlegne Blikke,
Han Kortet greb, som for sig han saae ligge,
Idet han gjentog: her er Basis kun!
Jeg gi'er Dem Ret, Grevinden mældt atter;
End meer dog smiilte Clara, hendes Datter.

Til Lykke blev vor Lærer ei det vaer;
Det havde sikkert reent ham confunderet,
Men alt han for den gamle Verden har,
Hvori med Iver nu blev informeret.
Saa smaat at spørge blev endog proberet,
Selv med Comtessen vexles Ord og Svar,
Skjøndt knap han vidste, hvordan ad sig bære,
For slig en Skjønhed Geographi at lære.

Hr. Jacotots Methode gik ei an,
Og den Lancasterske hjalp ikke heller;
Thi greb han den, som bedst til daglig gjelder:
Han brugte, før han talte, sin Forstand,
Og ganske ligefrem han Alt fortæller,
Saa uden Hovedbrud det fattes kan.
En Time saa han sad til Stolen muret,
Til Klokken den slog Eet paa Bronze-Uhret.

Da stod han op, og bort med Buk han gik,
Med Timens Indhold inderlig fornøiet;
Thi stedse stod Comtessen ham for Øiet,
Hvis fine Kinder Purpurfarve fik,
Dengang hun over Kortet hen laae bøiet;
Derhos han minded sig et himmelsk Blik,
Der havde truffet ham, dengang fra Lyrien
Paa Kortet han begav sig til Assyrien.

En Anden var der, som med muntert Sind,
Da Timen endte, for sit Speil sig stilled,
Og tænkte, da hun deri saae sit Billed:
Saa ung en Lærer er dog ikke blind?
Med Haanden saa hun Lokkerne adskilled,
Imens hun hvisked med et Smiil paa Kind.
Du stakkels unge Lærer! Vogt dig bare!
At du Discipel er, du vil erfare.

Og virkelig! Da otte Dage kun
Historiens Bund af Adam var randsaget
Og ved de Romere han stod paa Grund:
Da havde Claras skarpe Blik opdaget,
At Marius fra Cimbrerne vandt Slaget
Ved at forhale Striden Stund fra Stund;
Thi trak hun sig bestandig meer tilbage,
Som vilde reent fra Kamp hun bort sig drage.

Hun sad saa bly, saa tankefuld ved Bordet,
Mens Adam ligeoverfor, med Ild
Nationers Velfærd satte kjækt paa Spil,
Og paa en Valplads stod til Slag omgjordet.
Hun voved knap engang at tage Ordet,
Naar ei Grevinden med en Stemme mild
Først havde sagt til hende: Bedste Clare!
Du maa din Lærer paa hans Spørgsmaal svare.

Naar da hun talte slog hun Øiet ned,
Og nævnte hun blot Ord som Vestalinder,
Strax farved Rødme hendes fine Kinder,
Og næsten lod det, som om hun var vred.
Ved sligt et Syn blev ogsaa Adam hed,
Skjøndt Grunden til det Hele ei han finder;
Men fast for ham bestandig Tanken stod:
Har den Elskværdige jeg gjort imod?

Naar han saa blev forknyt, da saae man tindre
Comtessens skjønne, klare Diepar,
Og da hun havde Noget at erindre,
Paa hvilket hun Hr. Homo bad om Svar.
Da dvælte længe hun selv ved det Mindre,
Og ei for stort det Store hende var,
For det at bruge til den Ild at nære,
Hvorom nu Adams Kinder Vidne bære.

Han Lærer var, og hun Discipelinde!
Hvad tænkte ogsaa Fru Grevinden paa,
Der hver Dag rolig til i Timen saae?
Han Ungersvend, og hun en deilig Qvinde!
Hvi randt det aldrig Greven dog i Minde,
Saa han, skjøndt Fader, Tingen fort lod gaae?
Jeg tænker, baade Greven og Grevinden
Stod altfor høit til her at mærke Vinden.

Men Adam fik dens Styrke at fornemme,
Thi skjøndt den blæste fra en Læbe huld,
Saa blæste den dog næsten ham omkuld.
Hvad enten han var ude eller hjemme,
Hvad enten adspredt eller tankefuld,
Han Claras Billed kunde aldrig glemme.
Hvorhen endog hans Die fløi omkring,
Bestandig danned det om ham en Ring.

Det var ham, som han aldrig forhen skued
Et Væsen saa romantisk, underfuldt;
Det var, som Livets Tæppe blev oprull't,
Saa al dets Herlighed i Straaler lued;
Som var den Blomst udsprungen, der ham hued,
Den Skat opdaget, der ham før var dulgt;
Som alle andre Damer Intet vare
I Forhold til den noble, fine Clare. —

En Maaned alt han havde underviist,
Og han og Clara blev nu meer bekjendte,
Alt som af Kundskabstræet meer blev spiist.
Nu mangengang desværre det sig hændte,
At Fru Grevinden førend Timen endte,
Naar først hun havde Clara Uhret viist,
Gik ud af Salen for sit Huus at passe,
Thi af Forretninger der laae en Masse.

Paa slig en Dag Cleopatras Historie
Blev foredragen af vor unge Helt,
Og lig en yndig Blomst udvikled snelt
Sig hele hendes Liv af hans Memorie:
Man hende saae paa Tronen stolt i Glorie,
Og ydmyg saa i Cæsars Arm og Telt.
Hvad denne havde saaet, Antonius høsted;
Tilsidst hun laae med Slangebid i Brystet.

Og medens herligt som i svundne Tage
Ægyptens Dronning fremsteg i sin Pragt,
Sad Clara, ung og deilig, læn't tilbage
Paa Stolen i den hvide Morgendragt.
Med Pegefingren rører hun sin Hage,
Som for at vise, at hun giver Agt;
Den anden Haand ved Barmens Sløife piller,
Og lig en glandsfuld Stjerne Øiet spiller.

Opmærksom fulgte saa hun hele Gangen
Af det forunderlige Liv, og nu,
Mens Adam taug, af hendes Skjønhed fangen,
Slog Øiet ned til Jorden hun med Blu.
Halv for sig selv hun hvisked da: jeg Slangen
Her ved mit Hjerte tænker mig med Gru;
Og hendes Bryst det svulmed som i Vaanden,
Da Hjertet let hun trykkede med Haanden.

Reent fra Concepterne vor Helt da gik;
En Hammer lig sin Puls han følte banke,
Imens han selv kun aanded i den Tanke:
O, hvilken Qvindebarm! og hvilket Blik!
Han neppe sig saameget kunde sanke,
Saa Grevens Sønner og et Spørgsmaal fik;
Thi Clara med Cleopatra forvirred
Hans Hoved, saa hans Tanke vildt omirred. —

En anden Dag da gik endnu det værre.
Culturhiſtorien afhandlet blev;
Og iblandt dem, hvis Navne Tiden ſkrev
Paa Tavlerne, der Glemſel Veien ſpærre,
Kom Adam, mens i Talen om han drev,
Og til at nævne nu den gamle Herre,
Hvis Skjæbne dybt i Hjertet Mange ſkar:
Den ſtakkels franſke Lærde: Abelard.

Ved dette Navn opmærkſom blev vor Clare,
Der den Dag overmaade mildt var ſtemt:
Hun ſpurgte fort, og Adam maatte ſvare
Paa Ting, ſom næſten reent han havde glemt.
Et Spørgsmaal bragte ham iſær i Fare,
Og for hans Rolighed det blev for ſlemt.
Saa lød det til et Blik, ſom ham fortærer:
Var Abelard ei Helviſes Lærer?

Han maatte ſvare Ja, men ſelv han ſaae ſig
I ſamme Øieblik ſom Abelard;
Thi Claras Øine ſeer han hvile paa ſig
Med Udtryk, ſom kun Heloiſes har.
Med Smiil hun vedblev: man kan ei forſtaae ſig
Paa den Hiſtorie, hvordan den var.
Vil De, Hr. Homo! mig den Godhed viſe,
Her at fortælle lidt om Heloiſe?

Hvad skulde dog den unge Lærer gjøre?
Som Fisk paa Krog sad fangen her han fast.
Han maatte saa sig vende, dreie, røre,
Bestandig holdt ham Krogen, som ei brast.
Saa godt som muligt samled han i Hast
Hvad der af Damens Liv var værd at høre;
Han fulgte hende selv paa Gravens Vei,
Kun Fulberts Grusomhed, omtaltes ei.

Hvor lyttede Comtessen til saa stille!
Hvor hang ved hendes Lærer hendes Blik!
Hvor modigt Præg dog hendes Aasyn fik,
Dengang de Elskende det gik saa ilde!
Men snart det vexled: Taarer næsten trille,
Dengang de beggeto i Kloster gik;
Ja, sagte hendes Læbe hvisked Amen,
Dengang tilsidst man dem begraved sammen.

Min Læser vil jeg troe, alt her har nok,
Thi meer end nok vor Adam havde længe;
Han gjerne havde Lyst til sig at hænge,
Naar blot det kunde skee med Claras Lok.
Endnu af Lidelser en talrig Flok
Dog over ham hun grusom saaes at dænge;
Thi hvis hun farlig var naar hun var rørende,
Var munter hun om muligt meer forførende.

Da tjente alle Ting til Spillebold
For hendes Spil med Ord og hendes Luner;
Da — mens hun Roser op til Læben holdt —
Hun spurgte Adam, om han raaded Runer?
Da blæste hun for Nero i Basuner,
Mens Catos Dyder hun omtalte koldt;
Da Catilina høit hun protegeerte,
Og sødt den gamle Cicero railleerte.

Men naar, af hendes Munterhed henreven,
Den unge Lærer Munden fik paa Gang,
Og ret var oprømt og fornøiet bleven,
Og tappert holdt i Talen hende Stang:
Da blev medeet hun Datteren af Greven,
Og fra Materien hun ofte sprang
Med disse Ord: Vi maae forkorte S:offet!
Jeg har ei Tid! Jeg skal idag til Hoffet.

Da i sit Intet styrted Adam ned,
Han endte Timen og hans Hjerte bæved;
Og naar han saa paa Gaden Diet hæved,
Jmedens Kind og Pande blussed hed:
Da Claras Høidepunkt stolt for ham svæved,
Mens for sin Ringhed neppe Plads han veed.
Han Borgerstanden var, og hun Noblessen,
Han Præstesønnen var, og hun Comtessen.

Der kom en Feber i hans unge Blod.
Om Natten, naar han laae i sin Alkove,
Han kunde næsten aldrig mere sove,
Thi Dagens Tanker aldrig ham forlod.
Han, før saa kry, saa fattig blev paa Mod,
At knap at sukke meer han turde vove;
Han, før saa frisk, saa modsat reent af myg,
Som oftest nu sig følte hjertesyg.

Naar ind han traadte kun af Grevens Port,
Strax blev han bleg og af en Gysen rystet,
Thi om han enten pinet eller trøstet
Bort skulde gaae, var endnu ei afgjort.
Naar ud han kom igjen, og havde hvstet
Ak, blot et Smiil, hvor blev hans Haab da stort!
Sit Hoved hæved han, sin Dragt han studsede,
Og høit i Purpurrødt hans Kinder blussede.

Da mangengang han tog en Leiehest,
Og ud i Frihed rask han galopeerte,
Imens hans Tanke sødt sig amuseerte
Med Luftkasteller som den kunde bedst.
Dog mens sit Haab han meer og meer forceerte,
Da kom Forstanden med en lille Blæst,
Og ned i Gruset sank hans Luftkasteller,
Saa kun tilovers blev den dunkle Kjelder.

Hun kan dog ingensinde blive min!
(Her hug han begge Sporer dybt i Hesten)
Hun er en Blomst, for mig for stolt og fiin!
(Her knapped op for Kjolen han og Vesten)
Ak, hendes Skjønhed bliver min Ruin!
Den er det allerede, troer jeg næsten!
(Her af hans Haand sank begge Toiler ned,
Og sagte Fod for Fod igjen han red.)

Er hun mig huld? (nu videre han tænkte)
Hvor er Oraklet, som mig gi'er et Svar?
Jeg synes at mit Hjerte dog en Mængde
Beviser alt paa hendes Godhed har —
Og dog (her mørkt hans Øie ned sig sænkte)
Tidt modsat hun af kjærlig ogsaa var.
O, at et Tegn mig dog blev aabenbaret,
Hvori mit stolte Haab laae sødt besvaret!

Men vanskelig et Svar her skulde være;
Thi Clara troer jeg vidste selv ei ret,
Hvordan hun egentlig nu havde det,
Og hvad i hendes Hjerte var i Gjære.
Sin egen Værdighed hun holdt i Ære,
Og afgjort er det, at hun var coqvet;
Dog troer jeg virkelig at Amor spilled
En Rolle med, hvergang hun Adam drilled.

For Døren var det vigtige Moment,
Der Intet skulde bringe paa det Rene,
Men aabne for vor Helt en anden Scene,
Hvis Spil ham reent var nyt og ubekjendt.
Den romerske Historie var endt,
Og nu igjennem løb man den alene,
For sig at prente ret i Hu og Sind
De vigtigste af dens Momenter ind.

Det var en dunkel Dag i Januar,
Da Klokken Tre til Timen Adam mødte:
I Salen seer Grevinden han at skjøtte
Sig selv ved noget Arbeid, som hun har;
Ved Bordet sidder Clara som en Støtte,
Den fine Haand det skjønne Hoved bar,
Og lidt moqueert hun var, saavidt han skjønner;
Til Læsning mangled den Dag Grevens Sønner.

Sit Hjerte banke følte Adam alt,
Da Plads at tage han urolig haster;
Men Clara knap et Die paa ham kaster,
Og atter Feberkulden paa ham faldt.
Da ud af Salen blev Grevinden kaldt,
Thi kommen i Visit var Baron Aster;
Og Adam Homo samt Comtesse Clare
Nu i den store Sal alene vare.

Ved det Moment hos Romerne de ſtaae,
Hvori Lex Canuleia vinder Seier,
Saa at fra nu Patricier og Plebeier
I Ægteſkabets Aag tør ſammen gaae.
Høit denne Lov vor Adam priſe maa,
Thi (ſagde han) naar Alt man overveier,
Man ſeer, at Romerfolkets Storhed kun
Ved Lovens Virkning fik ſin faſte Grund.

Naiv han var, man kan det ikke negte;
Han tænkte virkelig ei her paa ſig,
Og først han ſeer for hvad han her maa fegte,
Da Clara ham i Ord erklærer Krig,
Og paaſtaaer, at hans Slutning ei er ægte.
Heelt modſat, ſagde hun, det tykkes mig:
Jeg holder for, at Rom juſt gik tilgrunde,
Fordi Plebei'r Patricier ægte kunde.

Ved diſſe Ord blev Adam purpurrød,
Men ſtrax med Bleghed dog hans Farve ſkifter,
Thi Clara bliver ved: i Morſkabsſkrifter,
I Eventyr det gjelde kan til Nød,
At ſig Prindſeſſen der med Slaven gifter
Og bliver tro ſin Husbond til hans Død.
Men her i Verden, i den virkelige,
Der gjelder Ordet: Lige ſøger Lige.

Fuldkommen og jeg er af Deres Mening,
Nu Adam svarede med iilsom Røst,
Hvis der var Spørgsmaal om en dansk Forening,
Og ei om Folket paa Italiens Kyst.
Men selv — her i hans Blik der kom Forstening
Og svagere blev Stemmen i hans Bryst —
Men selv i Norden, vil man jo fortælle,
Kan af og til Undtagelser dog gjelde.

Ja vist! af Taaber der jo gives flere,
Gjentog Comtessen nu alvorlig koldt,
Hvorpaa sit Hoved bort hun vendte stolt,
Og lod sit Blik i Luften promenere.
Da knap den unge Lærer udholdt mere
Den Piinsel, som hans Hjerte blev forvoldt;
Thi sig og Alt han meer ei Mærke lagde,
Han endte Timen snart mens saa han sagde:

Maaskee jeg for idag Farvel tør byde,
Og først gaae videre den næste Gang;
Med Roms Historie vi af vil bryde,
Desværre frygter jeg, den var for lang.
Han bukkede og gik — og Talens Klang
For Øret hørte Clara længe lyde:
Hun havde gjerne ham tilbage kaldt,
Og ved et Ord, et Smiil udjævnet Alt.

Hvor var idag jeg ogsaa i Humeur!
(Saa Monologen lød i hendes Indre)
Men hvorfor vilde ogsaa Mo'er forhindre,
At jeg et Shavl fik af en rød Couleur? —
Det ei min Hensigt var ham reent at splintre;
Han saa elskværdig er som han var før.
Jy nu! Paa Fredag godt jeg Alt kan gjøre,
Kun gode Ord han da skal faae at høre.

Saa tænkte Clara — ganske anderledes
Uroligt gik det til nu i vor Helt,
Der gjennem Byens Gader iilte snelt,
Mens meer og meer ham Hjerteblodet hedes.
Paa Veien blev han af og til udskjeldt,
Og „see Dem for" af mangen Een der bedes;
Thi blind af Lidenskab, af Clara fuld,
Hveranden han paa Gaden løb omkuld.

Han kom til Hjemmets Dør; ad Trappen iilte
Han op med stormende og stærke Skridt;
Selv i sit Kammer aanded ei han frit,
Hans Læbe brændte mens den bittert smiilte.
Frem og tilbage gik han nu og hviilte
Sit Hoved i sin Haand, og standsed tidt,
For i et Suk paa eengang frem at trænge
Den Smerte, som hans Hjerte vilde sprænge.

Afbrudte Ord der fra hans Læber fløi,
Som om hans urofulde Tilstand minded:
Du falske Haab, der bittert for mig loi! —
Slukt er den Stjerne, som saa deiligt skinned! —
O, tykke Mørke! som mit Øie blinded,
Saa jeg for Alvor tog hvad kun var Spøg —
Hvad er et Smiil, et Blik? — Hvorfor mig svare
Saa koldt og haardt? — O, Clare! Clare! Clare!

Mørket faldt paa, men op og ned dog gik
Endnu paa samme Viis han i sit Kammer;
Da aabned Døren sig — et Lys der flammer,
Og Vertens Pige staaer nu for hans Blik,
Den lille Lotte, der undseelig stammer:
Om ei Hr. Homo efter vante Skik
Nu vilde have Ild og Lys, thi længe
Hun havde troet til Ild han kunde trænge.

„Her er jo hedt som i et Helved næsten! —"
Ih Gud, Hr. Homo! her er bittert koldt,
Og udenfor der fyger Snee med Blæsten,
Som længer end en Time ved har holdt. —
„Saa lad da Lyset staae, og bring forresten
Mig kun den Ild, som har dig Skrupler voldt" —
Her paa sin Sopha Plads han monne tage,
Og Lotte gik, men vendte snart tilbage.

Paa Knæ og foran Ovnen nu hun laae,
Som næsten fuld hun stablede med Brænde;
Men Adams Øie, som hang fast ved hende,
At kjøn hun var, for første Gang nu saae.
Det runde Been, iført en Strømpe blaa,
Tilsyne kommer da hun vil sig vende;
Og som hun bøiet nedad laae saa nydeligt,
Det skjønne Bryst han skuer ganske tydeligt.

Nu blussende fra Gulvet staaer hun op,
Men da hun gaae vil, Adam hende standser,
Idet med Armen hendes Liv han krandser
Og til den Ængstelige raaber: stop!
Den lille Lotte næsten taber Sandser
Og dreier i hans Arm sig som en Top,
Hvorhos hun siger med forvirret Stemme:
Jeg ned nu maa, thi jeg er ene hjemme.

Men Adam hvisker: bliv 'hos mig, o Lotte!
Som aldrig før jeg er bedrøvet nu.
Ak, for de Krænkelser jeg lide maatte,
Med lidt Huldsalighed mig trøste du!
Din Mildhed rinder sødt mig nu ihu,
Du er saa god, du vil mig ikke spotte!
Til Trøst jeg trænger af en kjærlig Aand,
Og blidt er jo dit Øie, blød din Haand.

Men Lotte svarer med bevæget Stemme,
Thi alt forlængst var ret hun Adam god:
Saa har man Dem, Hr. Homo, gjort imod?
Jeg syntes nok jeg kunde det fornemme.
Jeg gjerne blev, hvis blot til mig det stod,
Men nede der som sagt er Ingen hjemme —
Slip, slip mig nu! De maa ei saa mig friste!
En fattig Pige Ære har at miste.

Men Adam hørte meer ei Ærens Grunde,
Der døved blev af Stormen i hans Barm;
Hans Kind og Puls nu blussed febervarm,
Og snart flød sammen hans og Lottes Munde.
„O Lotte! dersom du mig elske kunde“ —
Ved disse Ord han med en kraftig Arm
Drog hende, som imod ei kunde stride,
Paa Canapeen ned, tæt ved sin Side.

Ak nei, Hr. Homo! hvortil skal det føre?
De veed jo sagtens, at jeg har Dem kjær.
Hvis lidt De holder af mig, lad Dem være,
Og kom mig endelig dog ei saa nær!
Men det var Præken for det døve Øre,
Sin egen Lyst han elsked nu især:
Til Elskerinde Pigen han udkaared,
Og Lotte, der kun sukked, han bedaared. —

Forunderligt er Menneskenes Sind!
Ja, hvor er vel den Vise, som forstod'et?
Den som til smaae Bedrifter mangler Modet,
Gaaer paa de store tidt med Lethed ind;
Den som i Slagsmaal strax faaer Skræk i Blodet,
Bli'er i Bataillen reent for Faren blind;
Den som en Clara neppe tør berøre,
Ei bæver for en Lotte at forføre.

Og underlig er Skjæbnens Labyrinth!
Fordi at Clara hun fik Shavlet ikke,
Saa maatte Harme hendes Stolthed prikke,
Og imod Adam blev hun haard som Flint.
Paa Grund heraf omtaagedes hans Blikke,
Saa reent hans Øie blev for Æren blindt;
Paa Grund af denne Grund fik Magt den Onde,
Og stakkels Lotte maatte gaae tilgrunde.

Som sagt, forsmaaet af en coqvet Comtesse,
Hvem end han elsked af sit Hiertes Magt,
Tog Adam nu en Pige til Maitresse,
Der aldrig noget Ondt ham havde sagt.
I denne Ruus, som han forøged stedse,
En Maaned næsten havde han tilbragt,
En Anden blendende og selv forblindet —
Da pludselig faldt fra hans Øie Bindet.

Hvad er en Lidenskab? Et Bølgeslag,
Der slynger imod Himlen op vort Hjerte,
Og kaster som et sønderslaget Vrag
Det saa i Dybet ned til Qval og Smerte!
Den Lynet er, der flammer som en Kjerte
Høit under Tordenskyens mørke Tag;
Den Rosen er, og Rosens Torn, som piner;
Den Solglimt er paa styrtende Laviner.

Hvad er en Lidenskab? Et vanhlyst Ord!
Et Offer som i Stumper sønderskæres
Af sultne Skjalde her paa denne Jord;
Og dog en Lærer, som kan ei undværes,
Hvis Lærdom vel fortærer og fortæres,
Men af hvis Aske op dog Sandhed groer;
Thi naar vor Aand har Videnskab til Amme,
Vort Hjerte har i Lidenskab det Samme.

Det gaaer saa selsomt til paa denne Jord,
Hvor Skal fra Kjærne snart man ikke skiller,
Hvor Løgnen i sit Net Alverden hilder,
Saa Sandhed næsten intetsteds nu boer.
Det, som er smaat, det Stores Rolle spiller,
Det, som er dødt, lyslevende man troer,
Det, som er kroget, skuer man som lige,
Det, som er fattigt, gjelder for det Rige.

Vi gaae saa roligt hen ad Livets Vei,
Og dybt i Slummer falder snart hveranden:
Een ved bestandig Filen med Forstanden,
Og Een fordi Forstand han bruger ei.
Vi gaae saa trygge, baade du og jeg,
Med Bind for Øiet og med Fjæl for Panden,
Og finde Alt naturligt hvad der skeer,
Og tænke aldrig paa, hvad ei vi seer —

Da lyner det, da tordner det foroven,
Og bævende det svarer fra vort Bryst;
Da suser Stormen frygteligt i Skoven,
Og aabenbarer Rædsel med sin Røst;
Da brøler Havet, mens det taarner Boven
Og atter knuser den med grusom Lyst;
Da skjælve Stjernerne, mens Lynet glimter,
Mens Underverd'nens Ild og Dyb man skimter.

Vi vaagne op, og i vort Bryst vi sukke,
Og skue Verden heelt forandret nu;
Og zittrende vort Øie op vi lukke
For Himmel, Helvede, med Lyst og Gru.
Vel kan paa Puder ei vi meer os vugge,
Vel brast som Boblen Hjertets Fred itu;
Men dog vi vaktes, om vi end med Qvaler
Vor Vækker og vor Lærer dyrt betaler.

Og Adam vaktes — O, hvor har jeg været?
Saa til sig selv en Morgen sagde han,
Idet han reiste sig paa Sengens Rand
Af Anger og af bittert Nag fortæret;
Thi ud hans hede Blod nu havde gjæret.
O, hvilket Slør omtaaged min Forstand!
O, hvilket Mørke har mit Øie dækket!
For sildig, ak, for sildig blev jeg vækket.

Hvor var det muligt, saa mig ind at vugge
Hiin lange Tid, hvori jeg laae i Blund?
Hvor var det muligt, Øiet til at lukke,
Saa ei for mig jeg saae den hule Grund?
Hvor var det muligt, at i Sjælens Bund
Jeg ikke mærkede de dybe Sukke,
Saa jeg mig selv behandlede saa haardt,
Og idelig løb fra det Sande bort?

Hvad var mit Liv til denne Dag? — En Drøm!
Assindig mellem Skygger hen jeg iilte;
Jeg tog for levende hvad dødt kun smiilte,
Mens bort det skylledes af Tidens Strøm.
Ved usle Glæder sad jeg varm og øm,
Paa falske Haab mit Hoved kun jeg hviilte,
Til Ting, der ei var værd den mindste Hvid,
Jeg gav min Sjæl, mit Hjerte og min Tid!

Og havde dog mig selv jeg kun bedaaret!
O, havde i Forblindelse jeg vildt
Dog ei en Andens Hjertefred forspildt,
Og dødeligt en Andens Lykke saaret!
O stakkels Lotte! nu til Sorgen kaaret,
Fordi dit unge Hjerte var for mildt.
Du aner ei, hvor haardt du blev bedraget,
Hvordan hvad sandt du gav med Løgn blev taget

Saa klagede nu Adam i sin Nød.
Men fra sit Hjem, hvor Nagets Aander hviilte,
Ad Trappen ned, paa Gaden ud han iilte,
At døve Stemmen, som i Hjertet lød.
Menneskestrømmen nu forbi ham flød;
Men hvor var Glæden, som imøde smiilte
Fra hver en Skikkelse saa huldt ham før?
Havde Alverden vexlet da Couleur?

Hvorhen endog hans Fødder monne gaae,
Ulykkes-Kammerater paa han stødte:
Det var jo lutter Lidende han mødte,
Hvem Skjæbnekorset tungt paa Skuldren laae;
Det var jo lutter Folk, hvis Hjerter blødte,
Hvem Sorgen ud af Øinene man saae;
Der Alle haardt paa Livets Byrde slæbte,
Og efter Lindring, efter Lise stræbte.

Ei før saa mange Syge, Halte, Blinde,
Usle og Fattige han fik at see,
Og hvor han ei traf paa den ydre Vee,
Han skued den, som var i Hjertet inde.
Blandt Andre traf han en forloren Qvinde,
Hvis Rosenlæber ham imøde lee,
Men let igjennem Smilet han opdager
Den Angst og Uro som i Barmen nager.

Hvor har paa eengang Verden skiftet Ramme!
Han hvisker nu, mens rundt han om sig seer:
Det hele Liv jeg kjender ikke meer,
Alt er forvandlet, Intet er det Samme!
Fra intet Die Glæden rigtig leer,
Og alle Haabets Vinger hænge lamme;
Og bøiet under Syndens, Sorgens Vægt,
Sin Gang til Graven gaaer den hele Slægt.

Da gjennem Marv og Been han følte skære
Hiin Smerte, som Enhver i Støvet fød
Af egen Livserfaring faaer at lære,
Mens Følelsen endnu er fiin og blød:
Hvordan et Menneske tidt har at bære
Ei blot sin egen, men Alverdens Nød;
Hvordan, lig Atlas, Jorden og dens Jammer
Den Enkelte til Byrde tidt annammer.

Thi ſtundom i den ſtore Kreds man ſtaaer,
Hvor Alle 'danne Led af ſamme Kjæde,
Hvad enten denne Sorg er eller Glæde;
Og hvor det Slag, der ned electriſk ſlaaer
I Een, er i den hele Kreds tilſtede,
Og ſom et Lyn igjennem Alle gaaer.
Fordeelt' er Slagets Kræfter paa det Hele,
Dog bæres heelt det af de mindſte Dele. —

Omkring den hele Dag ſaa Adam drev
Med et paa Troſt og Lindring opſat Hjerte,
Men næſten alle Ting til Gift ham blev,
Og kun af hver en Blomſt han ſuged Smerte.
Paa Himmelbuen ſtod alt Lunas Kjerte
Da ved ſin Bolig Døren op han rev,
Og ſteg tilveirs igjen, indſvøbt i Kappen —
Der ſtakkels Lotte ſad og græd paa Trappen.

Men Adam lod ſom ei han hende ſaae;
Hvor kunde han til Troſt en Anden være?
Han, ſom med Nød og neppe kunde bære
Den Vægt, der paa hans egne Skuldre laae.
Haardt ham i Hjertet Pigens Suk dog ſkære,
Da hurtig ſaa forbi han monne gaae;
Og i ſit Kammer dybt ſom hende ſukked
Han ſelv, da Døren efter ſig han lukked.

Hvad er dog Tiden! tænkte han igjen,
Idet han foran Ovnen ned sig satte,
Og saae paa Ilden ind, hvis Luer matte
En Lysning over Gulvet kasted hen:
Der, at den været har, hvo kan det fatte,
Da Øieblikket ei kan holde den?
At den er til, selv naar at døe den haster,
Det kjendes kun af Skyggen, som den kaster.

At virkelig her for en Maaned siden
Paa dette Sted for Ovnen Lotte laae,
Imens jeg selv i hende hele Tiden
En Gjenstand for mit Hjertes Attraa saae —
Hvor kunde jeg dog dette nu forstaae,
Hvis ikke hendes Taarer, hendes Liden,
Hvis ei mit eget Suk, min egen Dom
Mig mindede nu idelig derom?

Og er jeg selv da ikke gammel bleven?
Er ei min Ungdom med dens Lyst forbi?
Er ikke Kjærlighedens Krands afreven,
Og Venskabs Blomster falmed paa min Sti?
Hvad er en qvalfuld og en haabløs Leven,
Naar Sjælen ei kan aande frisk og fri;
Naar Jorden rundt omkring er idel Trængsel,
Og Himlen ovenfor et dunkelt Fængsel!

Saa taled atter med sig selv vor Helt.
Han stod jo i de fulde Ungdomsdage,
Hvor til det Yderste man iler snelt;
Hvor man, saavel i Jubel som i Klage,
Ved høit at stige vil sig selv behage,
Og føre non plus ultra i sit Felt;
Hvor hvert et Mellemled man springer over,
Og hvor Pistolskud lyde som Kartover.

Og hvortil nytte saa de mange Klager,
De mange Sukke og de mange Ord?
Du føder ikkun Ormen mens den nager,
Du nærer ikkun Tornen mens den groer.
Din egen Kraft du fra dig selv kun tager,
Mens ved at ta'e paavei du stærk dig troer.
Det gaaer dig, som da Samson styrted Huset,
Knuust under Byrden laae han selv i Gruset. —

Men til den indre Braad for Adam kom
Nu og de ydre Torne, skarpe, hvasse:
Af Underviisningstimer han en Masse
Længst havde mistet, og for flere, som
Man saae ham høist uordentligt at passe,
Der sloges i den sidste Tid en Bom.
Sin Kasses nære Død med Skræk han sporer,
Just som der Liv kom i hans Creditorer.

Fra Grev de Fix, fra hvem han udblev
En Maaned alt som syg, da end han ikke
Formaaede at taale Claras Blikke,
Og heller ei hans Kraft saa vidt det drev,
Til Grevens Huus Opsigelse at skikke:
Fra Grev de Fix han modtog nu et Brev,
Hvori Høistsamme for hans Flid ham takked,
Og derpaa om sin nye Lærer snakked.

Da Brevets Læsning Adam havde endt,
Og Pengene han saae, der laae forinden,
I hvilke Løn som Lærer blev ham sendt:
Da fløi et bittert Smiil ham over Kinden,
Mens han veemodig sagde: Taben, Vinden,
Saa har jeg hørt, i Alt gaaer op omtrent;
Men at ei Stik det holder, jeg har fundet,
Mit Hjertes Ro gik tabt — hvad har jeg vundet?

Men det skal blive anderledes! Ja,
Jeg føler endnu Kraft i mine Aarer;
Feigt at fortvivle passer sig for Daarer,
Saa lad paa eengang Mand mig blive da!
Jeg vil ei mere skue Lottes Taarer,
Jeg maa i Frihed, jeg maa bort herfra!
Et stille Fristed vil jeg mig betrygge,
Jeg virke vil, jeg paa mig selv vil bygge!

Saa tænkte ſtolt han nu, da et Logis
Han leied ſig i Byens anden Ende,
Hvor Verden og dens Larm knap gik forbi.
Til Lotte med et Brev han monne ſende
(Paa 5 Rigsdaler nær, ſom gik til Brænde)
Sin hele Skat: af Specier 3 Gang' 10.
I Brevet fik, ſom altid, Skjæbnen Skylden,
Fordi hans Kjærlighed blev lagt paa Hylden.

Da Brevet bortſendt var, hvor blev han let!
Men ſamme Dag han modtog ſelv et andet,
Der ſom et Tordenſlag ham rørte ret.
Hans Fader nemlig ſkrev fra Jydelandet:
At mellem Creditorer preſſet tæt,
Og med en Fremtids-Udſigt mørk og blandet,
Han nødtes til at ſpare, knibe — kort,
At lade Hjelp til Sønnen falde bort.

Du vil — ſaa ſkrev han — altſaa ei modtage
De maanedlige femten Daler meer,
Før atter klar jeg Horizonten ſeer.
At ſkrive dette, vilde dybt mig nage,
Hvis Lykkens Stjerne gik for dig tilbage,
Og ikke fremad, ſom jo nu det ſkeer;
Men ſelv din Status har du priiſt utrolig,
Saa jeg med Henſyn hertil ret er rolig.

Der laae nu Adams hele Existents!
Paa disse femten Daler var der bygget
Som paa en Grundvold for den, alt imens
Den ret ved Underviisning blev betrygget.
Nu var hans Fremtid ganske overskygget,
Hans Haab var ude og hans Pung var lens;
Nu havde han, for blot at subsistere,
Det ene Middel kun, at informere.

Og som en Helt han tog paa Værket fat.
Ti Timers Slid man saae ham daglig bære,
Saa ret Taalmodighed han kunde lære
Fra lyse Morgen til den mørke Nat.
Med ussel Løn tilfreds han maatte være,
Da sig i Miscredit han havde sat:
En Institutbestyrer gi'er det Nøieste,
Og sex Mark vandt han daglig idethøieste.

Men denne Sum, hvor kunde den forslaae
Til Creditorerne, som nu beleired
Ham Dag og Nat, og høit Triumfer feired,
Mens dybt tilskamme selv han maatte staae?
Om ogsaa han i Talen Een beseired,
Strax kom en Anden lige ovenpaa,
Og holdt ham under Næsen op Beviserne,
Og trued ham med Sætten i Aviserne.

Endnu dog Adam ei lod Modet falde,
Han gjorde Alt, hvad kun man gjøre kan:
Han feied Uhr og Bøger ud paastand,
Han solgte sine bedste Klæder alle,
Han kun beholdt en Vest med Striber smalle,
Ak, som han havde baaret den Dag han
Sig Claras Billed havde først indprentet;
Foruden den beholdt han Testamentet.

Men da nu Alt var borte, og han saae
Sig selv i Speilet, iført gamle Buxer
Og klædt i Frak, der luslidt var og graa,
Lig Fæstningsslaver og lig Skolefuxer:
Da Veemodsskygger paa hans Pande staae,
Og neppe Sorgen i sit Bryst han duxer.
Han havde lovet vel at staae som Mand,
Men neppe Byrden dog han bære kan.

Dog bar han den — men naar han gik til Skolen,
Ei meer i Hovedgaderne han kom;
De store Torve gik han udenom
Og vogted vel sig for at sees i Solen.
Den havde aabenbaret jo paa Kjolen
Hver Brøst, og hver en Plet, for Farve tom.
Igjennem Stræderne med Haand paa Ryggen
(Thi Knapper mangled) sneg han sig i Skyggen.

Naar langtfra kun han vaer blev en Bekjendt,
Strax trak han Hatten længer ned i Panden,
Og nedad var hans Blik bestandig vendt,
Skjøndt længe alt forbi ham var den Anden.
Blev, som han gik, medeet hans Øie blend't
Af skjønne Damer, som ad Fortogs-Randen
Hensvæved silkeklædt' fra Taa til Top,
Strax fra hans Bryst steg dybe Sukke op.

For ham var hver en Sjæl jo nu tillukket,
For ham var Livet og dets Herlighed
Jo med et Taageslør nu overtrukket,
Der maaskee aldrig skulde synke ned.
Hver Kreds, hvor Glædens Blomst han havde plukket,
Fra nu af sluttet til for sig han veed;
Fra hvert Bekjendtskab, hvor sin Fryd han søgte,
Maa i sin usle Dragt han nu jo flygte.

Nu har han Ensomheden kun tilbage,
Mens Nydelsernes Skaal gaaer ham forbi;
Og Skolens Fængsel kun han træller i,
For at opholde glædetomme Dage:
Saa for sig selv han stundom hørtes klage,
Naar han paa Gaden gaaer sin vante Sti;
Men bort med Klage! der er Instituttet,
Der er det Fængsel, hvor han ind er sluttet!

Og virkelig! her sidder han som Fange
Fra Morgen indtil Aften nu hver Dag,
Og underviser gjennem Timer lange
Smaadrengene, kun dem til lidt Behag.
Her repeterer han de tusind Gange
Den samme Sætning og den samme Sag,
Her gaaer fra første Classe han til anden,
Og præker sig hver Tanke ud af Panden.

Her efter Time Time ufravigelig
Han tykker om igjen de gamle Straa,
Og deler ud dem i Portioner ligelig,
For næste Dag tilbage dem at faae.
Her efter Frihed smægter han usigelig
Idet sin Byrde træt han slæber paa;
Her i sin Gjerning har han alt bemærket,
At det er Lysten kun, som driver Værket.

Naar Dagen er forbi og Skolen ender,
Og Alt til Hvile stunder imod Nat,
Da til sit Hjem han mørk tilbage vender,
At tage paa sit Embedsstudium fat.
Knap dog et Bogstav han i Bogen kjender,
Af alle Aander er hans Aand forladt;
Han kaster sig paa Sengen hen i Kjolen,
Og vaagner for paany at gaae til Skolen.

Saa, lig en Mølleheſt, han ſig bevæged
Dag ud, Dag ind, i ſamme tunge Skridt,
Mens ingen Nydelſe hans Hjerte qvæged,
Og intet Haab omkring ham viſted blidt.
Paa Eet hans Tankeviſer hen kun peged,
Paa Pligten, ſom ham dog kun glæded lidt:
Og Maaneder randt hen paa denne Maade,
Saa at tilſidſt ham Frihed blev en Gaade. —

Men hvormed lignes ſkal den Aand, der gaaer
Ud fra det Paradiis, ſom ſit den troede,
Bort fra den Glæde, hvortil faſt den groede,
Naar Sorgens Budſkab den for Alvor faaer?
Den er ſom Folket, der paa Sletten boede
I Fred og Tryghed gjennem mange Aar,
Men nu medeet — thi Fjender Landet hærge —
Maa ſøge Tilflugt blandt de høie Bjerge.

Der gjelder det at taale barſke Vinde,
Og, medens Foſſen ſtyrter vild forbi,
At vandre paa den øde Klippeſti,
Og i den mørke Granſkov Vei at finde.
Der gjelder det at naae den ſteile Tinde,
Og ei det dybe Svælg at ſtyrte i;
At vænne ſig til Horizontens Ramme,
Hvor Verdens Billed er ei meer det ſamme.

Men Nøden selv en Lærer bli'er for dem;
Og, skjøndt med Suk, Hver reiser op sin Hytte,
Hvor Fjeldets stærke Vægge den beskytte,
Naar Uveir og Lavíner bryde frem.
For Jagtens Vaaben Spaden saa de bytte
Og søge Dyret i dets høie Hjem;
Og opad gaaer det, over Sneens Dække,
Opad hvor Kampen truer, Farer skrække.

Da først den skjulte Kraft sig aabenbarer,
Der slumred i det før saa blode Bryst;
Da først det forhen sløve Blik sig klarer,
Og Sjæl og Arm sig hærder ved hver Dyst.
Da vænner Øret sig til Stormens Røst,
Naar hvinende om Klippen rundt den farer;
Tilsidst i denne Luft, der styrker, køler,
Som i sit Element sig Hjertet føler.

Naar stundom da fra Fjeldets nøgne Pande,
Halv i Begeistring med Medlidenhed,
De skue ned mod Sletterne, og ned
Til deres Fortids lykkelige Lande;
Der hvor sig Frygt og Haab bestandig blande,
Hvor Tryghed boer, men Trældom nær derved:
Da — selv paa Randen af de dybe Klofter —
En Følelse af Frihed stolt dem løfter.

Og saa det gaaer med den, hvem Nøden vækker,
Naar i sig selv kun modig ind han gaaer,
Skjøndt Sjælens dunkle Region ham skrækker
Og for dens Dybder svimlende han staaer:
Tilsidst hans egen Aand ham til sig trækker,
Saa han i den sit Hjem og Fristed faaer;
Men den, der modløs sørger, om kun vanker,
Som en Forviist, i savnopfyldte Tanker.

Og modløs Adam var; thi Haabets Blik
Det altoplivende sig reent tilslørte,
Saa hvert et Indtryk han fra Uden fik
Kun saarende hans Hjerte haardt berørte.
Og mangt et Suk der fra hans Læbe gik,
Naar i en Cirkel Tiden rundt ham førte,
Saa han bestandig, som var det til Straf,
De samme Billeder og Tanker traf.

Da tidt for sig han tog sit Testament,
Hvorpaa han havde gjemt jo til det Sidste,
For nu ved Læsning Trøsten ind at liste
I Sjælen, som var angstfuld og bespændt.
Men hvordan gik det? Selv han ei det vidste:
Det var, som havde Gud ham Ryggen vendt,
Som var Forjættelsernes Lys udslukked,
Som Himlens Porte var for ham tillukked.

Det var, som var hans Hjerte fremmed blevet
(Thi lang Tid han sin Bøn forsømte jo)
For Religionen og den faste Tro.
Han fatted vel det Ord, som ned var skrevet,
Men ei hans Sind blev hævet og henrevet,
Og ei for sine Tanker fik han Ro.
Han lagde Biblen bort, som nu han skifter
Med philosophiske, berømte Skrifter.

Her tænkte han, maa Trøsten dog vel findes;
Fortalerne det love jo saa vist.
Han stirrer paa det fine Garn, der spindes,
Og tvindes sammen med saamegen List;
Men naar ved Enden saa han stod tilsidst,
Systemets Ledetraad han ene mindes.
„Begrebet, ei dets Indhold Skriftet gjaldt,
Ideen fik han, ikke dens Gehalt."

Han kasted hen de vidtberømte Bøger,
Der gav Begrebet Trøst, men ingen Trøst;
Tilbage til sig selv igjen han søger,
Til Livets Kilder i hans eget Bryst.
Men skjøndt sin Tankes Udsæd han forøger,
For ham bestandig blev der fattig Høst;
Hvor hvit endog hans Sjæl maa Lyst forlange,
I alle Toner gjenlød Sorgens Sange.

Men daglig fra hans Kind svandt meer og mere
Nu Rosenskjæret, som den hidtil bar:
Ei meer sit glade Præg hans Ansigt har,
Ovale snart dets bløde Former ere.
Hans Mund og Pande Vidnesbyrd alt bære
Af Tidens Plov, der lette Furer skar,
Og i hans Træk, som Kummer overskygger,
Et ældre Billed alt sig aandigt bygger. —

— En Søndag stod ved Vindvet han som bunden,
Og Vei og Gade opfyldt skued han
Af Folk tilvogns og fods, af hver en Stand,
Thi hele Byen iled ud i Lunden.
Musik og Sang lød høit i Morgenstunden,
Og Kildevogne førte Toget an;
Der var en Lystighed, en Fryd og Gammen,
Som vinked Lykken ad dem Allesammen.

Lang Tid han saae derpaa med Veemods Blik;
Da pludselig han monne løs sig rive,
Og heel tungsindig til sit Bord han gik,
For atter til sit Hjem engang at skrive.
De første Linier knap han færdig fik,
Saa kunde ved sin Dont ei meer han blive;
Igjen den muntre Larm og Støi og Snak
Ham, som en Tantalus, til Vindvet trak.

Det Middag blev — og Alting blev nu stille;
Og et Par Timer sad han taus og trist,
Hvorpaa sit Brev han dog fuldende vilde:
Da hørte tætved, i den nære Qvist,
Han atter melankolsk paa Fløite spille
Den lange, blege, blonde Contorist;
Der Folks Taalmodighed hver Søndag prøved,
Naar ivrig paa sin Fløite han sig øved.

Hvad Maal har vel en saadan Fløitespiller,
Da hver en Søndagsfryd han offre vil
For sine korte Løb og lange Triller?
Mon sig en Nydelse han blæser til?
Mon Fremtids-Haabet sødt ham forestiller
En Elskerinde lytte til hans Spil?
Hvad driver ham, saa han sin Næste plager,
Mens ufortrøden fat paany han tager?

Vil han, da Søndag just til Konst han vier,
Sin Aand fra Ugens Trældom gjøre fri?
Vil i sit Prosa-Liv han Poesi
Indblæse med de hulde Melodier,
Med disse sværmeriske Phantasier,
Som Veiret næstendeels han taber i?
Vil han, ved Variationer paa et Thema,
Lidt variere Livets faste Schema?

Vil i sit Potpourri han skaffe Luft
Den Fugl, som sidder fangen i hans Indre,
Den Paradiisfugl, som endnu erindre
Kan Paradisets søde Blomsterduft?
Vil han ved dette Pianospil forhindre
En Kamp imellem Hjerte og Fornuft?
Vil han ved denne Sehnsuchtsvals udtrykke
Sit Haab om Kjærlighed, sit Savn af Lykke?

Hvo veed, hvad slig en Fløitenist kan ville;
(Du veed det, du! som paa Fiolen gned)
Eet veed jeg: han sig selv vil tilfredsstille,
Og røres tidt — hvoraf, jeg ikke veed.
Han blive gammel vil, og stedse spille,
I Haab at ende med Fuldkommenhed;
Han komme vidt ei vil med al sin Øvelse,
Men blive for hver Nabo til Bedrøvelse.

En trist Adagio blæste han just her,
Som forfra han begyndte naar den endte;
Og med hver Tone, som vor Helt han sendte,
Kom mørke Plageaander denne nær.
Sin egen Skrift knap Adam mere kjendte,
Dog skrev han fort, om sig og sit Besvær;
Og, mens den Anden tuded, tvende Blade
Han fyldte med en sand Jeremiade.

Da Fløiten taug, juſt Adam endte Brevet
Som nu med mørke Blik han gjennemſaae;
Men da ved Slutningen han monne ſtaae,
Blev af hans Haand en Rift der hurtig revet
Igjennem Bladet, ſom han ſtirred paa.
En ny Epiſtel blev igjen nu ſkrevet,
Hvori til Hjemmet kort han meldte blot,
At vel han leved og det havde godt.

Og Skrivelſen med Poſten fløi til Hjemmet,
Hvor nu ſig Paſtor Homo glæded ret,
Fordi ſaa godt hans Adam havde det,
Om end ham Brevets Korthed var lidt fremmed.
Saa gaaer i Verden det! Skjøndt ſønderlemmet,
Man conſerverer Yderſiden net.
Hvis ud hvad der er ind man ſkulde vende,
Hvis Billed troer man da man vilde kjende?

Femte Sang.

Hvad Nød er størst? Hvis Folk mig svare skulde,
Da i et stridigt Chor fik jeg til Svar:
Ved Alt at kjedes; nei, at staae til Nar;
Nei, naar for Kjærlighed man møder Kulde;
Nei, naar Ens Hustru bliver lagt i Mulde,
Nei, naar man end ilive hende har;
Nei, Sorg af Børn; nei, Sorg af gamle Synder;
Nei, Næringssorg naar den tilgavns begynder!

Vel, at jeg selv mig svare skal; thi Striden,
Uendelig og frugtbar ganske lidt,
Jeg dictatorisk ende kan medeet.
Den største Nød — for mangen En kun liden,
Da den et Skjødebarn just er af Tiden,
Hvis Hjerte jo for Tvivlen gløder hedt —
Er naar det Nat for Sjælens Øie bliver,
Naar den et Forsyn paa sin Vei opgiver.

Thi frem af Graven da du seer at stige,
Med Scepteret af Jern og tunge Spor,
Den gamle Skjæbne, han, den frygtelige,
Der med den sidste Hedning sank i Jord.
Da grunder atter han sit mørke Rige,
Hvori den stille Haabløshed kun boer;
Da skeer ei meer Mirakler; da kun bukke
Du kan dig under Aaget ned og sukke.

Men Kredsen er ei sluttet: end bevæger
Et Hjerte sig i Verdens vide Bryst;
End er den stærke Læge til, som læger,
Den store Prædikant, som præker Trøst;
End er den Haand oplukt, som vederqvæger,
Det skarpe Øre aabent for hver Røst;
End seer et Øie ned; end skeer Mirakler
Til Hjelp for Mennesker, til Trøst for Stakler.

Ja, brudt er Lænkerne, de centnersvære,
Som Aanden selv sig smeded i sin Nød;
Da fri den sine Vaaben svang med Ære,
Da var dens første Daad Tyrannens Død.
Og dog er Skjæbnen til, kun at vi bære
Den i os selv, og i vort eget Skjød.
Den kommer frem fra Inden, ei fra Uden;
Den er vor Skabning, mens vi selv er Guden.

Dog er ei Guden Gud, saalidt som Roden
Er Livets Rod, der bli'er i Planten til.
Vor Skjæbne lægges ydmyg os for Foden,
Om op fra Støvet vi den reise vil.
Den voxer, verler i et evigt Spil,
Men bliver aldrig fuldendt, aldrig moden.
Den efter Væsnet ta'er bestandig Farve,
Thi den er Psychens egentlige Larve.

Og som en Larve den tilsidst hensegner,
Naar Sjælen bliver Eet med sin Idee;
Thi Held og Uheld, Jordens Fryd og Vee,
Det første Udkast skarpere kun tegner,
At reent tilsidst vi Billedet maae see.
Naar det er klaret saa ei meer det blegner,
(Men kun ved Aandens egen Kraft det skeer)
Da løfter Frihed Vingen — Skjæbnen er ei meer.

Men til den Tro var end vor Helt ei kommen.
Paa Livets Skillevei han just nu stod,
Hvor Skjæbnen holder Sceptret ham imod,
Og for hans frie Vandring sænker Bommen.
Han syntes alt han kunde høre Dommen,
Den strenge, der var skreven som med Blod,
Der sagde: Adam Homo skal gaae under,
Mod Død og mod Fordærvelse han stunder.

Vel stopped han i Førstningen sit Øre
For disse bittre, uheldsvangre Ord,
Men da han klarere dem fik at høre,
Og høiere de gjenlød som i Chor:
Da gjennem ham paa eengang Tanken foer,
Ved Skjælvnens Streng med egen Haand at røre,
For at forsøge, om et Forsyn ei
Endnu et Svar ham sendte paa hans Vei.

Og underfuldt! just som han det nu vilde,
Opvaagned Haabet, som han troede dødt,
Og hele Livet, af dets Solskin mødt,
Han skuer atter som i Straaler spille.
Sin Tørst han stiller af den rige Kilde;
Paa Leiet ved den hviler han sig blødt;
Det mørke Maal, hvortil han havde vandret,
Hvor forekom medeet det ham forandret!

Nei, saadan ei det længer ved kan blive,
(Han tænkte) skal tilgrunde ei jeg gaae:
Af denne Afmagt ud jeg maa mig rive,
At Luft engang igjen jeg dog kan faae.
End Hjulet rulle kan, som gik istaa,
End kan mit Liv et Kæmpestød jeg give,
End kan en Udgang paa min Nød jeg see:
Forsynet selv mig giver en Idee!

Hvor underfuldt har ei mit Liv sig bugtet!
Og dog en Binding gav mig hvert Forliis.
Jeg føler nu, at Himlen har mig tugtet,
For mig paa Verdens Gang at gjøre viis;
Jeg føler og at Straffen den har frugtet,
Ja denne Strenghed være Lov og Priis!
Nu aabner Lykken atter sine Arme;
Det Bryst, som stivnet var, vil nu den varme.

Med disse Tanker — (Vent o Læser ikke,
At noget Usædvanligt nu der skeer,
Hvorpaa du stirre kan med aabne Blikke;
Sligt i Romaner hver Dag jo du seer.
Cothurnen paa min Vei jeg lader ligge,
Til vore Tider passer den ei meer.
Kun hvad i Livet hændes her der vanker:
Herpaa bered dig nu med disse Tanker.)

Med disse Tanker satte han sig ned,
Og skrev med Ord, som ind ret kunde trænge,
Til sem ham længst bekjendte Mænd om Penge,
For op at reises fra Elendighed.
I deres Huus han kommen var saalænge,
Saa gode, saa humane han dem ved;
Og deres Penge gik jo ei tilspilde,
Sit Æresord til Pant han satte vilde.

Han skrev saa inderligt, han skrev saa rørende,
Paa Sprog af Skriften selv blev ikke spart,
For at bevise for den anden Part,
At det, at gjøre vel, var saa velgjørende.
Hans Stiil var imod Enden saa forførende,
At Resultatet stod ham selv saa klart,
Især da Lykken han jo fristed ikke,
Ved blot til Een Epistelen at skikke.

Da Brevene var borte, han fuldendte
De nye og store Planer for sit Vel:
Først vilde han betale al sin Gjeld
Til sidste Skilling redelig med Rente;
Saa vilde han sig gode Klæder hente,
Saa ikke meer sig slide reent ihjel
I Skolen, men sig let kun der belaste,
Og saa paa Theologien ret sig kaste.

Hvor prented han sig fast nu i sit Hoved,
At Alt igjen snart maatte blive godt;
Hvor klogt at vandre nu sig selv han loved,
Saasnart han ud af Klemmen kun var traadt;
Hvor kunde han nu ei begribe blot,
At paa et Forsyns Hjelp han tvivle voved;
Hvor satte han til Himlen al sin Lid,
Hvor var gudfrygtig han i denne Tid!

Men ogsaa Barnet lig, hvem Ønsket driver,
Der puster meer og meer af al sin Magt,
Til Sæbeboblen stor og vældig bliver,
Og glimrende med alle Farvers Pragt:
Saa Phantasien her han Tøilen giver,
Til den en gylden Fremtid har ham bragt,
Hvorpaa — til fast hans Tanke sig forvirrer —
Han hele fire Dage henrykt stirrer.

Thi ei blot seer han sig, ved Hjelp af Penge,
(Den nervus rerum, som i Alt maa til)
Igjen blandt Venner, som han svigted længe,
Igjen Acteur i Livets glade Spil;
Men Haabet hver en Skranke selv maa sprænge,
Som evig ham fra Clara fjerne vil:
Umuligheder Tiden overvinder —
Saae ei man Præster før gift' med Grevinder?

En Aften nu, da han fra Skolen kom,
Fem smaae Billetter paa sit Bord han skued,
Og som et Lynslag verled Haabet om
Med Frygten, der fra Brevene ham trued.
Ved Synet af dem fast hans Hjerte grued,
Han vidste jo, at afsagt var hans Dom.
Han op og ned ad Gulvet længe vandred,
Til Frygten atter sig til Haab forandred.

Da til sig selv han talte: (Ganske fri
I denne Monolog han fandtes ikke
For et sædvanligt Selvbedrageri)
Jeg i min Skjæbne vil mig roligt skikke!
Jeg Gunst ei venter af Fortunas Blikke,
Jeg vis paa er, hun gaaer mig her forbi.
I disse Ord den gamle Tro vist kjendes:
Hvad ei man venter, det just snarest hændes.

Nu aabned Brevene han eet for eet,
Og rask han overfløi de første fire,
Som, uden dem at gjennemlæse tiere,
Han kasted hen — hvorpaa han pusted lidt.
Da med et Suk, hvorved hans Sjæl blev friere,
Og med et Blik, saa brændende og hedt,
Han saae mod Himlen mens han greb det femte;
Men det er sandt, de fire Svar jeg glemte.

Det første lød: At selv man monne trænge,
Betynget under svære Skatters Last;
Det andet lød: At alle løse Penge
Desværre sad i Eiendomme fast;
Det tredie: At om Aar, og langt om længe,
Maaskee man Udvei fandt, men ei i Hast;
Det fjerde: At Asylerne de flugte,
Hvad ei til Kone, Børn og sig man brugte.

Det femte, hvorpaa Adams stive Øie
Nu som fordunklet og idrømme hang,
Paa eengang blidt og philosophisk klang;
Dets Slutning her jeg gjengi'er ganske nøie:
De vil vist ei, Hr. Homo! jeg skal bøie
Af fra mit Livs den hidtil fulgte Gang.
De sikkert her min Følelse vil skaane;
Men mit Princip det er imod, at laane.

Gid Pokker slige Folks Principer tage!
Det er det Eneste jeg svare kan,
Thi Adam selv er ei til Svar istand.
Gid de, der sødt i Ord sig selv behage
Mens Næstens Sidebeen i Stormen knage,
Gid ud.de fra det tørre, trygge Land
Engang paa Dybet ogsaa maatte komme!
Jeg vedder, deres Præken da var omme.

Gid de, som ei med Andre ville dele
Af deres Overflod en ringe Part,
Forlise snarest muligt maa det Hele.
Gid dè, som vil den egne Kage mele,
Men neppe unde Andre Brødet bart,
Ved selv at sulte maa omvendes snart.
Gid de, som Godt vil gjøre, men med Maade,
Belæres maae ved selv at be'e om Naade.

See, det er Ønsker, som er christelige!
Men dermed ei til Hensigt dog jeg har,
Det allermindste Stødende at sige
For hine Hædersmænd, der nys gav Svar.
Til deres Vægring Grund der sikkert var,
Om end den givne just ei gjaldt saa lige;
Som for Exempel, at Caution og Pant
Sig ei med Adams Æresord forbandt.

Thi skal et Æresord realiseres,
Da bringes der ei Meget ud deraf
For begge Parter, som det tog og gav.
Som oftest jo af Æren strax falleres,
Og Creditor, hvem Boe extraderes,
(Der her er Ordet) mister da sit Krav.
Thi hvad er nu selv Løfter, som besvores?
Kun Luft og Lyd! O tempora! o mores!

Men til vor Helt igjen! Hans Sjæl forneminer
Den samme Svimmel som idrømme, naar
Man synes at paa Fjeldets Rand man staaer,
Der synker, mens imod man Foden stemmer.
En Afmagt følte han i alle Lemmer,
Som ham det nære Fald i Dybet spaaer;
Men fra hans Læbe kom der ingen Klage,
Skjøndt Veiret tungt og mat han hørtes drage.

Eet følte han, at ude nu det var;
Thi Haabets Olie var fortæret bleven,
Dets Spændkraft til det Yderste var dreven,
Saa pludselig dets Kraft nu Afsked ta'er.
Saa stærkt forceert var Sjælens indre Leven,
Saa høit i Tillid han sig svunget har,
At ned han faldt, paa hver en Hjelp forsagende,
Ifølge Tyngdens Lov i Fart tiltagende.

Den første Virkning var, at strax han gav
De fleste Skoletimer op, og ene
Beholdt et Par, som kunde ham forlene
Den Føde, hvorpaa Livet gjorde Krav.
Hvi skulde han vel trælle og fortjene,
Naar Flidens Frugter aldrig dog faldt af?
Hvi, medens det flød ud til alle Siderne,
I Karret helde Vand som Danaiderne?

Den anden Virkning var, da til at tænke
Han næsten hele Dagen nu fik fri:
At nu hans Tanke ret sig kunde sænke
Tilbunds i Dybet af Melankoli.
Her Led for Led den danner sig en Lænke,
Som snart han selv og Alting smægter i;
Hvis Kjæder Dag for Dag sig mere stramme,
Saa hver Bevægelse tilsidst de lamme.

Hen over Jorden skuer han at rulle
Den Seiersvogn, paa hvilken Skjæbnen staaer
Med begge Hænderne af Spirer fulde,
Som ud i Menneskenes Liv den saaer.
Den rynker Brynet: da er Nat og Kulde;
Den smiler: frem i Straaler Solen gaaer;
Lig Storm hen over Slægterne den bruser,
Og Hjulet under den hvert Hjerte knuser.

Hvor kan han i sit eget Liv nu fatte
Inconsequentserne, som aldrig han
At finde Nøglen til var før istand.
Alt i Forbindelse han saadan satte:
Hvert Stød af Livet, selv de svage, matte,
Jo Sjælens indre Liv forandre kan,
Da Livet paa sig selv maa Virkning have;
Paa denne Viis, skjøndt fri man er en Slave.

Min Villie vel regjerer i mit Bryst,
Men skal der handles, Intet meer den mægter,
Saa denne Frihed gi'er en fattig Trøst.
Mod Skjæbnen, som omfatter Jordens Slægter,
Forgjæves i min Afmagt kun jeg fegter;
Thi hver Tilskikkelse af Sorg og Lyst,
Hver Tilstand, som af Skjæbnen ny beredes,
Mig og mit Hjerte danner anderledes.

I Nød jeg sørge maa; gaaer jeg i Lykke,
Maa, mod min Villie selv, jeg være glad;
Mit Mod maa visne hen i Modgangs Skygge,
I Medgang styrkes det ved Haabets Bad;
Folks Kjærlighed mit Hjerte maa henrykke,
Ved Krænkelser opvækkes maa mit Had;
Saa Skjæbnen just min Villie frem maa kalde;
Er Graven gravet, maa jeg i den falde.

Saa tænkte nu vor Helt, men anderledes,
End her det gives kan, med Kraft og Ild;
Thi hans Tilværelse jo staaer paa Spil,
Hans Undergang det er jo, som beredes.
For hver en Tanke hvorved Hjernen hedes,
En bitter Følelse der kommer til;
Paa Stund og Time han jo nu kun grunder,
For efter Skjæbnens Villie at gaae under. —

Det var en Sommeraften i August,
Og som et dunkelt Net om Hovedstaden
Tusmørkets Skyggeslør sig bredte just:
Da med et Blik henover Folkeraden
Han mørk og eensom drev omkring paa Gaden,
Imedens Aftenluftens milde Pust,
Og Lyd af glade Stemmer, som han hørte,
Alt meer og meer op i hans Hjerte rørte.

Hør, hvor de fryde sig, de stakkels Taarer,
Han sagde ved sig selv, mens frem han gik:
De see ei Pilen, som maaskee dem saarer
Imorgen med det dødelige Stik.
Og dog er Latter jo saa godt som Taarer;
For Menneskets det er en gammel Skik,
At vise frem hvad ei hans Hjerte mener,
Thi Løgn og Sandhed lige tro han tjener.

Da saa hans Tanke først var under Seil,
Han kritisk Intet paa sin Vei forsømte:
Saae op han, fandt han ved Vorherre Feil,
Der salig var, mens her hans Skabning tømte
Den bittre Drik, hvortil han streng den dømte;
Saae ned han, blev Alverden ham et Speil,
Der Menneskenes Hjerter ret ham klared,
Mens Haardhed, Falskhed, Løgn det aabenbared.

Af slig Betragtning Giften ud han suger
Som af en galdefyldt og bitter Rod;
Og ved et Gadehjørne just han stod,
Hvor ned i Jorden dybt hans Øie skuer,
Mens Tankerne, hvorpaa hans Hjerte ruger
Som paa en Skat, ham ingen Hvile lod;
Thi hver en Slutning altid længer ruller —
Da rørte der just Noget ved hans Skulder.

Han vender sig — en pyntet, pudset Pige
Han seer imod sig strække Haanden hen,
Og mens i Fart hun ta'er den bort igjen,
Fortroligt hviskende hun høres sige:
De staaer saa eensom her, min smukke Ven,
Og efter Selskab synes De at hige.
Hvad om vi beggeto, til fælles Gammen,
Slog Arm i Arm nu vore Pjalter sammen?

Ja, vore Pjalter! det just Ordet var;
Ved Bylden akkurat du her har prikket!
(Han svarer) kjendende paa Øieblikket
Den Art af Skabning, som han for sig har,
Hvorvel med Stads hun yndigt op var flikket.
Ham under Armen Nymphen hurtig ta'er,
Og begge gjennem Gaderne nu vandre,
I Tale og Betragtning med hverandre.

Først strøbte Damen, medens rask hun spøgte,
At friske op hans melankolske Sind;
Men da hun saae Forsøget blev til Vind,
Hun sine Yndigheders Magt forsøgte.
Hvergang de begge kom forbi en Lygte,
Med sine brune Øine seer hun ind
I hans de blaae, der stirred som idrømme
Paa hendes, der blev meer og mere ømme.

Hvad tænker du om Skjæbnen vel, du Gode?
Pag eengang siger Adam med et Smiil,
Just som i Strædet ved et Huus de stode.
Jeg — svared hun — den løbe lod April,
Hvergang den spurgte, om ei her der boede
En Jomfru, i hvis Haand sad Elskovs Piil.
Paa denne Viis i mig den ei fik Fingre.
Her loe hun op, saa høit det monne skingre.

Forresten, hvis det saadan dig behager,
Jeg gjerne saae, at Verdens Hals den brak;
Thi Alt tilsammen jo er Rakkerpak,
Naar dig, min smukke Ven, jeg kun undtager.
En indre Sympathi til dig mig drager,
Saa for min Kiærlighed jeg kun vil Tak;
Thi Andet, naar jeg ret mig vil besinde
Paa Skabelonen, er vist ei at vinde.

Med disse Ord hun smutted ind ad Døren,
Og Adam, som tilbage monne staae,
Nu hørte som en Røst for sine Øren,
Der sagde til ham: efter hende gaae!
Da nok engang han klarlig fik at høre'n,
I dette Tegn sin Skjæbnes Vink han saae:
Den rakte Haanden ham — han monne nappe'n,
Og een, to, tre, han oppe var af Trappen.

I Damens Kammer han selvtredie staaer;
Thi sammen boede her den sorte Trine
(Et Navn, hvorfor hun takkede sit Haar)
Med en Veninde, kaldet smukke Line.
Saa godt som Trine Konsten hun forstaaer
At plappre, og i vilden Sky at hvine,
Idet hun aabner hvit sin lille Mund,
Naar blot til Latter er den mindste Grund.

Med dem nu i fortroligt Compagni
Gik Tiden for vor Helt i Fryd og Gammen.
Naturligviis var Spøgen meget fri,
Thi lige lystige var Allesammen.
Der var en Syngen, Dandsen og Opflammen,
Thi begge Skjønne gik paa Frieri
Til Adams Gunst med ligestor Ubændighed,
Og just paa modsat Viis af al Anstændighed.

Men, som det hedder i Romaner: „haste
Forbi den hele Scene rask jeg vil;"
Fremdeles: „lad et Slør mig hurtig kaste,
Mens Englen græder, over dette Spil" —
To Talemaader, der staae lige faste;
Saa dækker Scenen med de Ord jeg til:
Vor Helt i Noden havde Venner faaet,
Af hvem han blev erkjendt, om ei forstaaet.

Og lad det Ingen undre, at han fandt
Sligt Selskab skikket til sin Sjæl at lindre:
Her lød dog Ord, som kunde Tanker hindre,
Og Tiden, før i Stilstand, hen dog randt.
Det var dog Mennesker og intet Mindre,
Det var dog Levende han var iblandt,
Og — om end hverken noble eller rene —
Det var dog Hjerter; han var ei alene.

Den smukke Line og den sorte Trine,
Uvante til det Syn de skued her,
Fik Dag for Dag ham begge mere kjær,
Og kaldte ham i deres Sprog: den Fine.
Imellem vel de sandt den Fine sær,
Naar taus han sad, mens høit de monne grine;
Men dog sig høilig hædred følte de,
Ved nu i saadant Selskab sig at see.

Især var Line reent i Adam slaaet.
I hendes heftige, forvendte Sind
Den Tanke floi bestandig ud og ind:
At, om ei sagt, det under blev forstaaet,
At hun til Arv og Eie havde faaet
Ham heel og holden her, med Sind og Skind.
At selv hun utro var, derpaa der tænktes ei;
Hun vidste: efter Andre dog hun længtes ei.

I denne Piges Sjæl, saa dybt nedtrykket,
Imellem alt det Ukrud, der frembrød,
En mægtig Lidenskab tidt op sig skød,
Hvorved Fordærvelsen blev overskygget;
Hvorved hun selv, mens hun dens Stemme lød,
Stod næsten med et Skjær af Pathos smykket;
Men uden Lidenskab hun, Trine lig,
I Lavheds Regioner rørte sig.

Forened danned et Triumvirat
De med vor Helt, og i en blind Forhærden
De ofte bittert skare løs paa Verden,
Som paa en ond og fjendtlig Potentat.
Her hørte Adam med et Slags Forfærden
(For andet Tidsfordriv som Surrogat)
Om begge Pigers Eventyr en Melding,
Om deres Liv en sørgelig Fortælling.

Men naar Medlidenhedens Stemme rørte
Ved slig en Skildring dybt sig i hans Bryst,
Da pludselig han begges Latter hørte,
Og til at trøste dem han tabte Lyst.
Da deres Hat og Shawl de ham iførte,
Og, talende til ham med Herrerøst,
De viste ham, hvordan i Aftenstunden
De fine Herrer Bladet tog fra Munden.

See, saadan selv du tale skal, du Fine!
De foied til, og ikke sidde mork
Og mule som en Hedning eller Tyrk,
Der just har Hoved- eller Mavepine.
Der har du Flasken! Ved en Slurk dig styrk,
Og lad os atter see din milde Mine!
Du er jo en Studenter! Viis, at du
Dog præke og dog kysse kan endnu!

Saa talte de — og vel til bedre Stemme
Og andre Toner var hans Øre vant;
Men naar i Aftenskumring han sad hjemme,
Og mørke Tanker Nettet om ham spandt,
Og smægtende han ikke kunde glemme,
At Livets Kilder end i Verden randt:
Da higed fra sit Dyb han op mod Fladen;
Da syntes ham, han maatte ud paa Gaden.

Men naar han nu paa Gaden stod, og saae,
Foruden Ord og Blik paa ham at spilde,
Den hele Verden kold forbi sig gaae:
Da syntes ham de Toner, som saa ilde
Igaar for Øret klang, medeet saa milde,
Saa hjertelige til at høre paa.
Da slog en Streg han over alle Minder;
Da søgte han igjen de to Veninder.

Vel svandt paa Øieblikket Illusionen,
Saasnart han ind af Døren kun var traadt;
Vel skurred atter i hans Øre Tonen,
Og det, der nys lød mildt, klang nu ham raat.
Men hvad der hjalp igjen, hvad en Forsonen
Ved Alt tilveiebragte, var ei blot
At Tiden randt, men at enhver Beklagelse
Hos Line fandt den varmeste Deeltagelse.

I saadant Selskab drev vor Helt nu hen
Tre, fire Maaneder, halv som bedaaret,
Halv som bedøvet, medens stedse Saaret
I Dybet af hans Hjerte bløder end.
Det er en Aften ud paa Efteraaret
Da for min Læser atter jeg igjen
Ham fører frem i samme Pigers Kammer,
Hvor Ovnen buldrer, og hvor Praasen flammer.

Den lyser op for Alt med dosig Glands.
Omkring paa Væggen i Uorden hænge,
Som Garnitur ved begge Damers Senge:
Stromper og Skjørter, Silkeskoe til Dands,
Kjoler og Kapper i en broget Krands,
Hvoraf Forgyldningen er gaaet længe.
Et Toiletspeil, halvveis brudt itu,
Et Billed os af Scenen viser nu.

Paa Gulvets Midte Bordet er placeret,
Og her, imod hverandre hvied ind,
Nu Adam sees med huul og blegnet Kind,
Og Trine, stærkt med Farve coloreret,
Og Line, med et Haar paa Græsk friseret,
Og Dine glimrende ved Lysets Skin.
Paa Bordet hos dem staaer en Punschebolle,
Og Kort i Haanden alle Tre nu holde.

Couleur du sveg! til Line Trine siger.
Nei det er dig, der svares, thi hvor sødt
Har ei det Gule op du malt med Rødt.
Jeg spiller ei, hvis længere du sviger,
Gjenmæler Trine, over Skosen stødt,
Hvorpaa til Adam himmelhøit hun skriger:
Har nogentid du saadan Flauser seet?
Hun har Spardame! Hun skal ha' en Beet!

Nei, ikke sandt, med mig du holder her?
Nu Line til vor Helt sit Ord henvender.
Jeg finder ei — saa han i Striden kjender —
Den hele Sag det mindste Skjendsmaal værd.
Men det gjør jeg! Mig er det, som sig brænder!
Mit Spil forplumrer hendes Fif især!
Saa skriger atter op den sorte Trine,
Og Gjensvar bli'er ei skyldig smukke Line.

Det blev til Alvor. Adam han skal dømme;
Thi begge appellere til hans Dom
Med Ord, der styrted frem i rige Strømme,
Alt som de begge meer i Harnisk kom.
Processen hører paa han som idrømme,
Da ei dens Udfald stort han brød sig om.
Paa Stolen læn't tilbage, taus han nipper
Til Glasset, som af Haanden ei han slipper.

Nu meer direct til ham sig begge vendte.
Først Line, der sig høiest elsket troer:
Naa, Adam! tal til hende dog et Ord,
Du er min Kjæreste, hav det i Mente.
At du mig hjelpe skal, jeg vel fortjente,
Da jeg oprigtig Elskov dig tilsvor.
Mens saa hun taler, Trine Glasset tømmer,
Og nu, da Line standser, frem det strømmer:

Din Kjæreste! Nei, hvilket bandsat Vaas!
Hvem har dig denne Løgn paa Ærmet bundet?
Man hører nok du taler som en Gaas.
Min Kjæreste han er! Jeg har ham vundet;
Det af den sidste Tid vel klarligt saaes,
Desuden jeg paa Gaden har ham fundet.
Hei! svar mig Adam! Er du ikke min? —
Han mumler: hverken hendes eller din.

Hvad, ei min Kjæreſte? min Kjæreſt' ei?
Og jeg, ſom for min Dieſteen dig kalder!
Min Glæde og min Trøſt i Ungdomsalder —
Saa Line atter heftig ta'er paavei.
Lad mig det Ord dog høre: din er jeg!
Her med et Kys hun ham om Halſen falder,
Og ſeer paa ham, paa eengang vred og mild;
Men endnu ei hans Læber aabnes vil.

Da om ſin Kjærlighed ham Pigen minder
Med Ord, ſaa gode ſom hun kun dem har.
Men da beſtandig end hun ei faaer Svar,
Da ſukkede hun høit, og ned der rinder
Paa eengang Taarer over hendes Kinder,
Ved hvilket Syn det ham i Hjertet ſkar.
See, hvor du gi'er mig Sorger, du Forræder!
Her ſtærkere og ſtærkere hun græder.

Mens ſaa i Klager Line ud ſig tømmer,
Staaer Trine, ſom i Sligt ei fandt Behag,
Og over Scenens Ømhed følte Nag,
Ved Siden af, og bittert dem bedømmer.
Snart høit hun leer, ſnart hidſig hun ſig rømmer,
Snart ta'er af Bollen hun et dygtigt Drag,
Beſtandig til et Indhug fix og færdig:
Da faaer en Tanke hun, juſt hende værdig.

Der har du Noget til din Brand at slukke!
Medeet hun raaber, blussende og hed;
Hvorpaa hun over Lines Hoved ned
Nu helder rask den fulde Punsche-Krukke.
Ved Adams Bryst end Line hortes sukke,
Men pludselig hun bort ham støder vred,
Og knytter Haanden, mens hun siger: Grumme!
Hvorfor mod mig er dine Læber stumme?

Da foer hun op med Hviin og vilde Skrig
Mod Trine, der stod smilende af Galde.
En ung Mænade syntes nu hun lig;
Thi hendes Haar sig havde opløst alle,
Og ned om hendes Skuldre vildt de falde,
Mens Kind og Die flammer som til Krig.
Høit hendes Hjerte steg; som Ild der svæved
Om hendes Pande, mens sin Haand hun løfted.

De tvende Damer kom i Haandgemæng,
Og tumlede, ved Kampen ret gjort vilde,
Hen fra den ene mod den anden Seng.
Vor Helt forsøgte beggeto at skille,
Idet han med en Stemme, barsk og streng,
Dem bød at skamme sig og være stille;
Hvorpaa han hurtig mellem begge foer.
Men over ham hvor regnede der Ord

Hor bare, hvor saa kjækt og stolt han snakker,
Ret som han havde at befale her,
Den usle og den jammerlige Prakker,
Der knap i sine Buxer Seler bær' —
Saa raaber sorte Trine til sin Makker.
I Raseri dog Line kom især;
Hun Kniven griber, som paa Bordet ligger,
Og efter Adam hen med den hun stikker.

Derhos hun skriger: dø du skal, Forræder!
Du, som min Elskov skjændelig bedrog;
Dit Hjerteblod at see, min Sjæl nu glæder! —
Her efter ham hun Kniven atter jog.
For Stødet dækker han med sine Klæder,
Og rundt om Bordet Flugten nu han tog,
Forfulgt af begge Furier — da hændte sig,
Just som han Døren naaer, at Bladet vendte sig.

Thi medens Trine vedblev hvit at skjelde,
Smed Line Kniven langt i Stuen hen,
Og kastede sig til hans Bryst igjen,
Som vilde Smerten hende overvælde.
Ak, sukker hun: for Ret lad Naade gjelde!
Forlad mig ikke! Vær endnu min Ven!
Jeg har mig sat saa fast i mine Tanker,
At i min Nød du være skal mit Anker.

Ja — blev hun ved — ifald du for en Anden
Forlader mig, saa har jeg ingen Trøst.
Jeg troer jeg da vil kaste mig i Stranden,
Hvortil jeg somme Tider ret har Lyst.
Imellem gaaer jeg næsten fra Forstanden,
Jeg føler saadan Skæren i mit Bryst,
Ret som et Spyd der sad, hvis Od mig saarer —
Her styrted atter frem en Strøm af Taarer.

Hvordan vi har holdt sammen, ei du glemme!
Paany nu smigrende begyndte hun
Med en bevæget og en smeltet Stemme:
Tilgiv, tilgiv for denne Gang mig kun!
Jeg nok skal blive god! Du skal fornemme,
At ei, hvorvel du troer det, jeg er ond.
Hoit steg et Suk nu Adam op fra Barmen;
Men fastere hun kun ham holdt i Armen.

O, slip mig ei i Nøden! Slip mig ikke!
Svigt ei det Haab, der kun paa dig er byg't:
Her kom et Udtryk der i hendes Blikke,
Som var hun i den dødeligste Frygt.
En Piil i Hjertet følte Adam tryk't,
Dog lod han den Ulykkelige ligge;
Thi pludselig med Magt han løs sig sled,
Og fløi ad Døren ud, ad Trappen ned.

Paa Gaden nu han staaer foruden Hat,
Men dog Novemberkulden ei han føler;
Han syntes just, at Blæsten Luen køler,
Der meer og meer greb i hans Hjerte fat.
Med hjem at gaae han paa sin Vandring nøler,
Endskjøndt det længe stundede mod Nat.
Hans Sjæl var i sin Grundvold bleven rystet,
Og mere frit i Storm sig hæved Brystet.

Igjennem Gader han og Stræder vandred,
Imedens lig et Skib sig selv han saae,
Just som ved Nat paa Klipperne det kantred.
Han vidste nu, han under skulde gaae;
Han hørte som sin egen Time slaae,
Alt mens sin Gang bestandig han forandred
Paa Veien fremad, uden Rast og Ro;
Saa kom tilsidst han ud til Langebro.

Høit Søen gik, og sorte Skyer drev,
Af Blæsten førte, over Maanens Skive,
Mens tidt de fra hverandre løs sig rev,
Som for en Vei til Straalerne at give,
Der pludselig nu med et Skin oplive
Det mørke Hav, hvorover Stormen peb.
Paa eengang samler Skyen sig foroven,
Og dunkel Himlen er, og dunkel Boven.

Hen over Broen Adam langsomt gik,
Mens op imod det skybedækte Høie
Han løfted i Fortvivlelse sit Øie —
Men intet Lys han der at skue fik.
Da sænked ned i Søen han sit Blik,
Og over Broens Rækværk ud at bøie
Sit Hoved sees han i den samme Stund,
Som Tankerne til Lyd kom paa hans Mund:

Saa vidt er det da kommet med mig nu!
Saa dybt er jeg da sunken, at mit Øre
Paa Lines skrækkelige Ord maa høre,
Hvis Mening fylder her min Sjæl med Gru.
O Gud! af denne Nød mig ud du føre!
Men ei Mirakler meer tilsteder du.
Ei meer, ei meer, o ingensinde mere
De Timer kjøbes, som nu bag mig ere!

Jeg veed det: jeg min sidste Dag har endt.
Det Liv, som paa min Moders Skjød begyndte,
Det friske Haab, som stærkt sit Blus paaskyndte,
Har mig inat en Afskedshilsen sendt.
Hvad Andre har forskyldt, hvad selv jeg syndte,
Alt har til Undergang for mig sig vendt.
Frem som en Storm jeg seer min Skjæbne bruse;
Den styrter over mig — den vil mig knuse!

Paa mig hun byggede — Ulykkelige!
Du bygged ei engang dit Haab paa Sand;
Du lagde Grunden paa det bløde Vand,
Hvis Piller øieblikkeligen vige.
O, hvilken Jammer dog paa Jorderige!
Langt over hvert Begreb og al Forstand.
Til al sin Nød er altfor lille Jorden,
Derfor saa stort, saa dybt er Havet vorden.

Dets Røst mig kalder — ud dets Favn er bredt;
Det alt har løftet op sit bløde Dække,
For, naar det sidste tunge Skridt er skeet,
Hen over mig det sagtelig at lægge.
Dybt i dets Skjød skal ingen Dag mig vække,
Hvis Morgenlys med Skræk jeg tidt har seet.
En natlig Stjerne — det kan ikke feile —
Skal for mit Øie der sig stille speile. —

Hvi tøver jeg? For Veien hæves Bommen;
Til bort at flygte kun er stakket Frist.
Ind i mit Øie Døden seer saa vist:
Jeg føler det, min Time den er kommen!
Hør Stormens Hyl! Høit lyder deri Dommen,
Og høiere slaaer Bølgen op end sidst;
Den vil mig fange! Bort, o bort fra Nøden!
Fremad er Fred, og bag mig kun er Døden!

Paa Broens Rækværk op i Fart han steg,
Og begge Hænder fast hans Øine dække,
At intet Glimt af Verden skal ham vække —
Da pludselig en Røst der bag ham skreg,
En Haand han føler i sin Arm at trække,
Og som idrømme han tilbage veg.
Paa Broen staaer han atter, hvor den Anden
Tilraaber ham: Hvad! Er de fra Forstanden?

Dybt følte Adam Hjertet i sig bæve
Da stift den Fremmede her paa ham saae,
Og hurtig nu en Udflugt fandt han paa.
Men medens den ei Mandens Tvivl kan hæve,
Det Spørgsmaal for min Læser seer jeg svæve:
Om virkelig nu druknet Helten laae,
Hvis ei, til Lykke, Manden havde skreget? —
Gud veed det! Vist det er: han talte meget.

Han iilte hjemad, stedse fulgt af Manden,
Som, hvergang han sit Hoved dreied om,
Bestandig i det Fjerne stod, og som
Først ved hans Gade ind slog i en anden.
Var det min Genius, som paa Afgrundsranden
Til Redning synlig mig imøde kom?
Saa hvisked Adam, hvem nu Kulden lammer,
Da ned han sank paa Sengen i sit Kammer

Ei op fra Leiet stod han Dagen efter;
Hans Liv var saaret i den sidste Rod.
En hidsig Feber som en Gift sig hefter
Til hver en Draabe af hans unge Blod.
Udtømte var hans Sjæls- og Legemskræfter,
Og villieløs han bort sig føre lod
Ad Undergangens Vei som af en Kæmpe,
Hvis Raseri han mægted ei at dæmpe.

Det var, som blev hans Hoved tungt som Steen,
Saa midt i Løbet alle Safter nøle;
Som droges Marven ud nu af hans Been;
Som kunde Intet meer den Brand nu køle,
Der i hans Aarer løb fra Green til Green.
Bedøvet syntes han at kunne føle,
Hvordan i Gjæring vildt, og som i Had,
Alt i hans Inderste sig skilte ad.

Mens saa hans Legeme laae underkuet,
Sad Sjælen dybt i Frygt, men dog i Ro,
Tilbagetrukken inderst i sin Bo,
Hvis Vold nu af en Fjende haardt blev truet.
Ud over Volden tidt af den blev skuet,
Og naar til Angreb Fjenden slog en Bro,
Og i dens sidste Skjul den søge vilde,
Da trak den sig tilbage angst og stille.

Men ſtærkt betrængt den ſtyrted tidt iblinde
Sig reent affindig midt i Kampen frem,
Og kjendte da ei længer Ven fra Fjende,
Men i ſit Virvar blandte ſammen dem.
Da kæmped den mod Phantaſi og Minde,
Og ſtred med Drømmen i dens dunkle Hjem;
Medeet den ſig befinded: taus og rolig
Den ſad' igjen og ſpeided i ſin Bolig.

Imellem Liv og Død faſt tred've Dage
Saa paa ſit Sygeleie Adam laae.
Han ſyntes tidt, at kjendte Træk han ſaae,
Og tidt en Røſt han hørte ſig beklage;
Men alle Indtryk ſvandt igjen saa fage,
Og bort ſom Skygger Skikkelſerne gaae.
Det var en Morgen, da bevidſt han hæved
Igjen ſit Blik, der langſomt rundt nu ſvæved.

Forſt var det, ſom en flygtig Taage hilded
Hans Øie med et ganſke fremmed Skin,
Saa dyb Forundring opſteg i hans Sind.
Saa paa hans Hænder faſt hans Blik ſig ſtilled —
Var det hans Syn ei, ſom ſig her forvilded?
Af begge kun er levnet Been og Skind.
Nu hen tilvenſtre let hans Øine glide —
Hans Moder ſidder ſtille ved hans Side.

Er Alt en Drøm? En Drøm, nei, er det ikke!
Hun rækker jo til ham sin bløde Haand;
Paa ham jo hænge fast de milde Blikke,
Igjennem hvilke taler hendes Aand;
De ved hinandens Bryst jo fast nu ligge,
Og hendes Arm ham bærer som et Baand.
O, i hans Bryst hvor strømmer der en Varme!
Taus græd de lang Tid i hinandens Arme.

Du her! Hvordan? — Behøves der Forklaring?
Hun havde længe gjennem Sløret seet,
Der over hvert et Brev fra ham var bredt,
Og havde lagt Erfaring til Erfaring.
Ikkun ved Omsorg for et Livs Bevaring,
Som sit hun skyldte, var Forhaling skeet.
Først da den gamle Provst nød Gravens Hvile,
Til Bistand for sin Søn hun kunde ile.

Men flere Kræfter ei paa Ord du sætte,
Den ømme Moder siger med et Smiil;
Hvorpaa hun lægger Puden ham tilrette,
Og foier til: nu sødt dit Hoved hviil! —
Hvor følte Adam Sjælens Vinger lette!
Han lukked begge Øine til med Jil,
Og svæved under Tanker, blide, ømme,
Omkring i Rosenskyer og gyldne Drømme.

O Læser! Var du nogensinde nær
Din Undergang, da har du og erfaret,
Naar frelst du vaagnede, for Døden sparet,
At dette Liv er vel at leve værd.
Har du Erindringen endnu bevaret
Af dette Haabets andet Morgenskjær,
Da har du kjendt, hvordan et Hjerte banker,
Naar Barn man bli'er igjen med vorne Tanker.

Da har en Forsmag du paa Læben faaet
Af Sjælens Nydelse, naar af sin Grav
Den op til Herlighed igjen er staaet,
Mens Himlens Konge af sin Kraft den gav;
Naar gjennem Døden den til Liv er gaaet,
Og hver en Byrde den har streifet af;
Naar som en Fugl, paa lette Vinger baaren,
Den føler hjemme sig igjen i Vaaren.

Hvad var mod denne Frihed Jordens Fængsel?
Hvad imod Glædens Farver Sorgens Skjær?
Hvad hvert et Ønske, Hjertets hede Længsel,
Mod Livet, i dets Fylde kommet nær?
Hvad var den lange Vandring med sin Trængsel
Imod Lyksalighedens Hvile her?
Hvad var — er ikke Haabet selv Beviset —
En jordisk Skærsild imod Paradiset?

Af dette Paradiis nu faldt et Skin
I Adams Sjæl, da meer og meer han vaktes,
Da Livets Frugt ham atter sparsomt raktes,
Og han dets Straaler atter suged ind.
Med nyfødt Sands paa Alt der dobbelt smagtes,
Det Mindste selv gav Næring til hans Sind;
Af hvert et Indtryk følte han sig qvæget,
Af Alting stille rørt og blidt bevæget.

Han kunde sidde hele Timer rolig
I Vinduet og ei sig føle tom,
Idet hans Blik paa Gaden snart fløi om,
Snart paa en Sky i Luften stirred trolig.
Naar Lygterne blev tændt, naar i en Bolig
Der ligeoverfor et Lys blot kom,
Da stirred han paa det som paa en Stjerne,
I rørte Tanker længselfuld og gjerne.

Da forekom ham Skabningen saa rig,
Saa uudtømmelige Livets Goder,
Da blev ham hvert et Menneske en Broder,
Idet hans Hjerte stærkt udvided sig.
Hvert Ord, som kun han hørte af sin Moder,
Ham forekom en Engels-Tale lig,
Og som en Drøm hans Fortid syntes vige
For ham, der sad i Fredens stille Rige.

Som efter Tordenveir, naar atter Luften
Er bleven blid og let, og friſk og fri;
Naar nyfødt op fra Jorden ſtiger Duften,
Og Regnens Draaber Solen falder i;
Naar Følelſen er Eet kun med Fornuften,
Og Tanken løſes op i Poeſi:
Saa følte Adam Friheds Puſt at lufte,
Saa Livet op af Alt han mærked dufte.

Og ſom et Skjold og Skjerm omkring hans Bryſt
Hans Moder vandrede om ham saa ſtille.
Hun læſte for ham med ſin søde Røſt,
Og naar han hellere saa tale vilde,
Da ſugede hans Øre Fryd og Troſt
Af hendes Tale, liflig ſom en Kilde.
Hver Dag umærkeligt ſteg mere frem
De brudte Piller i hans Tankes Hjem.

Tidt for hans Fremtid Planer ud de kaſted,
Og eengang da nu Adam ſagde: blot
Jeg kunde klare for mig, Stort og Smaat,
Og Byrden hæve, ſom mig længſt belaſted;
Da til hans Troſt hun at fortælle haſted,
Hvordan ſig Alting her lod jævne godt:
Hans Bedſtefader, før ſin Død, itide
En Gave til ham havde lagt tilſide.

Naar Dagen helder, ofte Arm i Arm
De op og ned ad Gulvet vandre begge,
Og mangen Sandhed hørtes hun at lægge
Ham da paa Hjerte med en Stemme varm.
Ei Religionen til hans Sjæl at skrække
Hun brugte, men til Læge for hans Barm.
Hun søgte kun hans Indre op at lukke
For Aandens uudsigelige Sukke.

Saa leved trofast i Forening de,
Og Dag for Dag af Kræfter fik han flere;
Han alt saa smaat begyndte at studere,
Og i den længe lukte Bog at see.
Hans Moder vidste Alt at arrangere,
Saa Alting let, i Orden kunde skee;
Et Værelse ved Siden af hun leied,
Der Dagen at tilbringe selv hun pleied.

Der komme sammen de hver Aftenstund,
Og til Klaveret ned hun da sig sætter,
Og blidt en Krands af Toner om ham fletter,
Hvis Echo klinger op fra Sjælens Bund.
Tidt sang idyllisk-barnlige Duetter
De med hinanden, da endnu med Grund
Ver Helt for det Romantiske var bange.
Saa lød en stille Aften deres Sange:

Fly fra mig, o Verdens Larm!
Langt fra mig din Jubel svinde!
Bedre Blomster end dit Minde
Spire nu i denne Barm.
Dine Roser har jeg plukket,
Men en Regn tog Glandsen bort;
Dine Torne har mig stukket,
Saa min Glæde kun blev kort.

Det var Vinter i mit Bryst,
Kulden knuged mig med Smerte,
Da kom Stormen i mit Hjerte,
Og jeg zittred ved dens Røst.
Ned i Jorden har den bukket
Dybt mit Hoved som et Straa,
Saa min Sjæl har ofte sukket,
I sin Angst for at forgaae.

Hen til Haabet vil jeg tye!
Vaarens Spirer Jorden skjule,
Jeg har hørt de glade Fugle
Stige syngende mod Sky.
Just som Livet høit de loved,
Og den første Blomst fik Knop,
Har saa sagtelig mit Hoved
Jeg fra Støvet hævet op.

* * *

Paa Mark og Eng, i Skovens Læ,
Staaer Græs og Straa, og Busk og Træ,
Og Duggens Bad paakalde;
Saa mat er Luftens Aandedrag,
Og aldrig bli'er der qvægsom Dag
Naar ei der Dugg vil falde.

Da trakter Taagen sammen kun,
Og snart den klare Morgenstund
Den mørke Sky vil vække:
Da kommer Stormen ofte brat,
Og ofte før den dunkle Nat
De røde Lyn da skrække.

O Morgenbøn! du Sjælens Dugg!
Din Friskhed og gjør Dagen smuk,
Og Verden trindt opliver.
Udsendt fra os, du som et Bud
Snart vender hjem med Svar fra Gud,
Og Hjertet Glæde giver.

Thi aldrig varer ved den Lyst,
Der fødes i vort eget Bryst
Naar Dagens Lys os kalder;
Vor Glæde vindes kun i Suk,
Velsignelsen er Livets Dugg,
Som ned fra Oven falder.

* * *

Jeg rev mig ud af bløde Arme,
Og da paa Veien hen jeg kom,
Endnu engang med Længsels Varme
Jeg mod mit Hjem mig vendte om.

Jeg Solen saae paa Taget blinke,
Mens Røgen op sig stille svang;
I Døren saae jeg Alle vinke
Til mig Farvel for sidste Gang.

Men ud i Verden vidt jeg vandred,
Og mellem Fremmede jeg gik,
Og Livet verled, og forandred
Bestandig Farve for mit Blik.

Ved Stormens Sang jeg Havet pløied,
Jeg stod paa Bjerget mellem Skyer,
Og Nød og Tid min Isse bøied
I fremmed Land og fjerne Byer. —

Det var en Morgen — atter vinke
I Dalens Skjød mit Hjem jeg saae:
Paa Taget saae jeg Solen blinke,
Mens Røgen opsteg i det Blaa.

Og ud i Døren kom de ømme,
De gamle Vidner til mit Held —
Da sagde jeg til Verdens Drømme
Og til dens Herlighed Farvel.

Farvel er Tornen, som os saarer,
Farvel er Blomsten til vor Trøst:
Det samme Ord, hvor rigt paa Taarer,
Hvor fuldt af Lindring for vort Bryst!

* * *

Intet Haab i Verden rigtig grønnes,
Ingen Udsæd ret med Høsten lønnes,
Hver en Sjæl i Tørke smægter mat:
Langs med Livets næsten tørre Kilde
Slæber Menneskет sin Byrde stille,
Af den friske Glæde reent forladt.

Hvor er Trøst? Paa Jorden er den ikke.
Løft mod Himlen op da dine Blikke,
Gud er salig! deri Trøsten boer.
Dybt i ham bestandig Vældet strømmer —
Saligheds Basin, som ei sig tømmer!
Stort nok for en Himmel og en Jord.

Engang dog den store Festdag kommer,
Da den Fylde, som Guds Hjerte rummer,
I hvert Hjertes Rør sig gyder ud:
Da skal alle Glædens Springvand springe!
Hver en Sjæl, den høie med den ringe,
Da skal juble salig, fyldt af Gud.

* * *

Hvor er et dagligt Samliv som en Luft!
Man aander i det, deri sig bevæger
I Vexelvirkning Hjerte og Fornuft.
Det lægger sig om Alt: snart mildt det qvæger,
Selv uden Ord, med en usynlig Duft,
Snart, koldt og stramt, det Bitterheden hæger.
I Alt umærkeligt det trænger ind,
Selv i de sidste Dybder af vort Sind.

Naar det er let, hvor kan man frit sig svinge
Ved fælles Kraft op mod den gyldne Frugt;
Naar det er tungt, hvor lammes Sjælens Vinge,
Saa dunkelt Mismod med dens Kraft faaer Bugt.
Hvor bliver Livet ringe blandt det Ringe!
Hvor bliver blandt det Skjønne Alt saa smukt!
Ja, gjennem alle Aandens Regioner
En stille Gjenlyd af vort Samliv toner.

Det bredte over Adams Sjæl en Fred,
Som ubekjendt ham længe havde været;
Thi Trøstens Blomst, som aabned sig derved,
Blev af dets milde Aande daglig næret.
Den bittre Tvivl blev i sin Rod fortæret,
Og dybt fornemmer han, at Skjæbnens Sted
Et Forsyn i hans Tanke har indtaget:
Miraklet i sig selv han har opdaget.

Et halvt Aar næsten leved saadan nu
Han og hans Moder i den samme Bolig,
I Hjertets Eenhed kun et Jeg og Du.
For Adam Livets Strøm flød atter rolig,
Igjen med Fredens Røst han er fortrolig,
Og Haabet taler stille til hans Hu.
Nu Afskedstimen slaaer — igjen de skiltes;
Men Savnet ved Erindring sødt formildtes.

Thi har endog hans Moder ham forladt,
Med hendes Minde har en blid Fornemmelse
Af Livet i hans Hjerte fast sig sat.
Han syntes nu (maaskee med Uret) at
Hans eget og hvert Menneskes Bestemmelse
Laae i det hele ydre Livs Forglemmelse,
Imedens stille samlet i sig selv
Man lod sig føre ned ad Tidens Elv.

I denne Tro henleved han saa stille;
Hver Dag sin Gjerning trolig gjorde han,
Idet han dyrked Hjerte og Forstand
Ved Læsning, som han gjennemtænke vilde.
Altid han fulgte Religionens Kilde
I Theologiens vildt oprørte Vand.
For Præst at blive han studered ikke,
Men for af Livets Brønde selv at drikke.

Hermed fast tvende Aar for ham hengik.
I dem hans Bryst saa roligt havde slaaet,
Sit Huld igjen hans Ydre havde faaet,
Og om end tankefuldt var klart hans Blik.
Man saae, at over ham en Storm var gaaet,
Hvorved sit Alvorspræg hans Pande fik;
Men paa det Fredens Træk, der laae om Munden,
Man saae igjen at Stormen var forsvunden. —

To Aar jeg altsaa iler ud i Tiden,
Og stiller Adam Homo frem igjen
En Aften paa hans Kammer, hvor en Ven,
Hr. Student Jensen, nu staaer ham ved Siden.
Den samme Jensen var af Vext kun liden,
Men glad hans Blik floi over Livet hen;
Han dertil har det bragt ved Talekraften,
At Adam gaaer paa Bal med ham iaften.

Du vil ei troe det, siger denne nu,
Just som den sorte Kjole paa han trækker,
Der om hans ranke Skabning glat sig lægger:
Du vil ei troe det, i din Friskhed, du!
At det, at gaae paa Bal, mig næsten skrækker,
Og at min Tanke næsten føler Gru,
Og at mit Hjerte ganske modløst sænker sig,
Naar blandt de mange Mennesker jeg tænker mig.

Det kommer af, den lille Jensen svarer,
At du saalænge kukeluret har.
Jeg kunde blive ængstelig som Harer,
Hvis ei saameget jeg paa Farten var.
Jo mindre man af Livet selv erfarer,
Desmeer høitidelig man paa det ta'er;
Naar man kun Verden seer igjennem Ruder,
Man kan tilsidst i Mennesker see Guder.

Jeg gi'er dig Ret, vor Helt bemærker atter,
Men ei desmindre stærkt mit Hjerte slaaer.
Jeg vedder — falder Vennen ind med Latter —
At over snart din Angst paa Ballet gaaer.
Naar man i Diet seer en Evadatter,
Hvad seer man da? Et Lam, og hvist et Faar!
Jeg Ting har kjendt, som meer var frygtelige,
End det, at valse med en lille Pige.

Tro mig, du vil dig ypperligt fornøie.
Naar ei man ſtaaer og maaber ved en Muur,
Naar man, ſom du og jeg, gjør lidt Figur,
Naar man er ſnild af Ord og mild af Die,
Da vindes Damegunſt med liden Møie,
Helſt i et Selſkab af ſaa varm Natur,
Der maaſkee kaldes det venſkabelige,
Fordi man ei det elſkende tør ſige.

De gik, og ſnart i Klubben hen de kom,
Og Adam med et halvbetynget Hjerte
Steg op ad Trappen mod den tændte Kjerte,
Der viſte ham Entréen, ſtor og tom.
Et Øieblik at ſtaae vor Helt begjerte,
Men lille Jenſen brød ſig ei derom:
Ind til den førſte Sal han aabned Døren,
Og Stemmer ſuſed nu om Adams Øren.

Her ſad de troe, de ſtadige Klubbiſter,
Hvem Ballets Nærhed ei forhindred i
At faae en Lhombre og et Whiſt-Parti.
Her ſeer man Kjøbmænd, Pengemænd, Juriſter,
Acteurer, Præſter, Læger, Penſioniſter,
Med Kort i Haanden ſidde vis à vis,
Og hvile ud ſig efter Dagens Byrde,
Idet ved fælles Hjelp de Tiden myrde.

Hvor var det sødt, at see dem her sig hvile,
De trætte Stridsmænd, ved det lette Spil:
De var saa glade! Snakkende de smile,
Og Smiil og Snak bestandig tager til;
Thi selv ei nu, mens de paa Kortet kile,
De Statens Vel affigte tabe vil.
Den egne Fordeel tør ei her forsømmes;
Det Heles Tarv dog Prisen bør indrømmes.

Derfor de Politiken her ei glemme,
Derfor Aviserne omtykkes her,
Derfor mod alle Konger er de slemme,
Paa Ruder, Spar og Klør og Hjerter nær;
Derfor har Borgervel'et her en Stemme,
Saa buldrende, saa klingende, saa skær;
Derfor — mens hist paa Fladen hen man dandser —
Gaaes her tilbunds i Skatter og Finantser.

Følg med mig! til vor Helt nu Jensen siger:
Kun et Par Skridt, hen til det næste Bord.
En Mand jeg skal dig vise, som ei viger
I Klogskab nogen Mand paa denne Jord.
Han i Forsigtigheden er saa stor,
At denne Dyds Begreb han overstiger.
Original han er, men dog man har
Af ham saa mangt et mindre Exemplar.

Med Jensen fulgte Adam nu, og saae
Forsigtighedens Helt, om hvem var Tale:
Det var en Mand tilaars; hans Haar var graae,
Hans Vœxt var høi, hans Træk var ei saa gale.
Bekymringer sig paa hans Pande male,
Og œngsteligt omkring hans Øine gaae.
Det var, som frygted Trœktvind han fra Dørene;
To Totter Bomuld stod ham ud af Ørene.

See, sagde Jensen, hvor han er i Vaanden!
Lad blot os gaae en Smule mere nær.
Jeg seer, at han et stort Spil har paa Haanden,
Og det er det, som nu ham piner her.
Pas paa, hvad han vil klœkke ud i Aanden,
Forsigtighedens Prœg vist Frugten bær' —
I samme Stund saae Manden i sin Kasse,
Og sagde med et Suk: Ja, jeg maa passe.

Der seer du! hvisked atter lille Jensen:
Jeg tœnkte nok, han drev det ei til stort;
Dog troer han vist han grumme klogt har gjort,
Thi handle klogt for ham er Livstendentsen.
See nu, nu staaer han op for Excellencen!
Saa dybt han krummer Ryg, som var den smurt.
Han vilde, troer jeg, œngste sig tildøde,
Hvis han en Excellence skulde støde.

See, hvor igjen han lempeligt sig sætter!
Paa Stolebenene han føler nu:
De kunde være gaaet jo itu.
Den stakkels Mand! hans Bryst kun Døden letter.
At ei han har sig giftet, vist du gjetter;
Paa Tøffelhælen tænkte han med Gru.
Huusholderſken til Gjengjeld staaer for Diſken,
Og holder ham bestandig under Pidſken.

Han ei har Venner — Venner kan bedrage.
Hans mange Penge gjør ham Plage tidt;
Thi altid vender han til det tilbage,
At de jo kunde tabes ved Fallit:
Nu maa paa Renter han af dem forsage.
Om ingen Ting han tør sig yttre frit,
Det kunde komme den og den for Øre;
At gaae i Klub er Alt hvad han tør gjøre.

Saa talt, vor Jensen raſk i Manden farer,
Hvem før han havde seet hos sin Professor,
Og siger: See god Aften, Hr. Assessor!
Jeg haaber, De ved Helbred Dem bevarer.
Jeg takker skyldigst! ham den Anden svarer;
Og Jensen farer fort: Har Hr. Assessor
Avisen læst idag? Man der fortæller,
At Cholera har viist sig i en Kjelder.

Hvad siger De! udraaber Manden kun,
Hvorpaa af Lommen op han sees at tage
Til Modgift strax en Pebermyntekage,
Der bag hans Læber svandt i samme Stund.
Derpaa igjen med sammenkneben Mund
Han efter Jensen vender sig tilbage;
Men denne bort med Adam alt var gaaet,
Nok for iaften havde Manden faaet.

I Dandsesalen Vennerne gik ind,
Hvor Lyset funkled fra en Rad af Kroner.
Her taug just nu Musikens stærke Toner,
Thi første Vals var endt. I Lysets Skin
Sad langs med Væggen smagfuldt klædte Koner
Og unge Piger med en Rosenkind.
Paa dem, der første Vals alt havde dandset,
Steg Brystet hvit, mens Munden gik ustandset.

Ad Gulvet op og ned gik Cavalerer
Med Hat i Haand, med Panden fri og varm,
Snart Een for Een, snart Tvende Arm i Arm.
Af dem i Læ nu Adam promenerer,
Med aabent Blik men med urolig Barm,
Mens Jensen ham om Alting informerer.
Den samme Ven var her til meget Gavn,
Paa hver en Dame strax han vidste Navn.

Hvad hedder hun — nu Adam sagte siger —
Hun, som ved Døren sidder halv i Skjul,
Der allernederst blandt de unge Piger,
Og seer omkring sig som en lille Fugl:
Hun, med en Krands om Lokken gylden-guul.
I Selskab frem hun første Gang vist stiger;
Hun holder sig tilbage jo saa bly,
Som var hun i en Verden splinterny.

Ja hende, svares der, jeg selv ei kjender —
Med disse Ord strax lille Jensen sprang
Hen til en Mand, og ved hans Arm sig hang,
Og med Besked han nu tilbage vender:
Hun Alma hed, og ganske rigtig sender
Sit Blik i Verden hun for første Gang;
Paa Vesterbro hun leved i det Fjerne,
Hos Faderen, den gamle Gartner Stjerne.

Lidt nærmere jeg Stjernen dog maa skue,
Til Vennen siger Adam med et Smiil;
Og denne strax nu skyder som en Piil
Igjennem Salen mod den lille Due.
Slig Voldsomhed ei vilde Adam hue,
Fra Jensens Arm han rev sig los med Jil,
Og stod nu eensom, langtfra i det Fjerne,
Og skued fængslet paa den stille Stjerne.

Thi Uhrets Viser lig, der gjør sin Tour
Paa Skiven, og sig sagtelig kun flytter,
Imedens Værket i det indre Uhr
Til evig Uro hvert Secund benytter:
Saa, hvergang Udtryk Almas Aasyn bytter,
Fremlyser kun en stille Sjæls Natur,
Imedens Hjertet, fyldt med Haabets Tanker,
I yndig Uro og Forventning banker.

I Drøm hun sad om hvad der skulde komme;
Thi skulde det ei komme dog engang,
Hvortil det unge Hjerte føler Trang?
Hiin Illusion, hvis Spil er aldrig omme,
Hiin Fylde, som kan fylde alt det Tomme,
Hiin Slutning paa den gaadefulde Sang,
Hvortil en Piges Øre lytter stille
I Dandsens Toner, og ved Lundens Kilde.

Saa sad hun — da medeet til Dands man spiller,
Og over hendes Kind flod Purpur hen;
I Øieblikket hun sig forestiller,
At hun skal sidde over nu igjen.
Men snart et Haab dog hendes Blik formilder,
Til Hjelp i Noden nærmer sig vor Ven:
Han sporger, om han have tør den Ære,
I Valsen hendes Følgesvend at være.

Da fra sin Tante løs hun let sig river,
Og med en nyfødt Rose paa sin Kind,
Af Adam ført, hun iilsomt sig begiver
I Dandsens hurtig fyldte Rækker ind.
Et yndigt Smiil den lille Mund opliver,
I Diet straaler frygtsomt hendes Sind,
Selv hendes Hjertes Slag vor Helt fornemmer
Igjennem Armen, der i Handsken bly sig gjemmer.

Nu Touren er til dem — gid det maa lykkes!
Paa Gulvet hendes Fod nu følger hans,
Og hendes Haar, som af Fioler smykkes,
Om Kinden gynger yndigt som en Krands.
Molskjolen ikke meer i Folder trykkes,
Den med sig svinger rundt i sneehvid Glands.
O, hvor det dog er deiligt, saa at dandse!
Ak, Touren er forbi — nu maae de standse.

Den kom igjen, og svandt igjen saa fagè;
Og da fra Dandsen tredie Gang de gik,
Da førte Adam Alma let tilbage
Til hendes Plads med et taknemligt Blik.
Han sporger, om Forfriskning hun vil tage —
O nei, Forfriskning hun ved Dandsen fik.
Til Cotillon han forud sig indskriver —
Med Glæde, neppe skjult, sit Ja hun giver.

Men her et Krigspuds faldt nu Adam paa:
Til Tanten nemlig han sit Ord henvender,
Der griber efter det med begge Hænder,
For sin Deel med af Ballet og at faae.
Saadan han Leilighed fik til at staae
I Almas Nærhed til Diskursen ender:
Da med et dobbelt Buk, et dobbelt Blik
For Tante og Niece bort han gik.

De skiltes ad, men blev dog hos hinanden,
I Tanken nemlig; Adams Phantasi,
Imedens ganske stille stod Forstanden,
Det rige Stof sig ret fordybed i.
Han tog sig tidt med Haanden op til Panden,
Naar Almas Billed drog hans Sjæl forbi;
Og for at det i Hvile kunde standse,
Han opgav indtil videre at dandse.

Til Tanker havde Alma ogsaa Tid.
Hun Gaven ei besad, som mange Flere,
Sig og sin Skjønhed ret at producere,
Og nonchalant for Gunst sig gjøre Flid.
Hun over sad, dog sad hun mild og blid;
Hun tænkte — og hun tænkte meer og mere
Paa-hendes For= og Fremtids Cavaleer,
Der ud saa melankolsk og stille seer. —

Nu endelig man Cotillon opfører,
Og atter hun ved Adams Side staaer,
Hvem hun for denne Dands jo nu tilhører,
Mens Fløiten toner og mens Buen gaaer.
Det korte Forhold ham som hende rører,
Og livlig Farve begges Tale faaer.
Som Halvbekjendte mellem Ubekjendte
De lette Ord de her hinanden sendte.

End talte de — men see! at inclinere
En Herre kom, thi Touren Vals nu var;
Og Adam, hvem forladt hans Dame har,
Nu havde Tid, i Frastand at vurdere
Den lette Sylpheskabning, som nu flere
Og flere Blik i Flugten med sig ta'er.
Medeet i Diet sees hun Alle stikke,
Hun, Perlen, som man havde før ladt ligge.

Nu fra sin Udflugt er hun atter hjemme.
De holder af at dandse? Adam spor' —
O, næsten meer end jeg det sige tør,
Hun svarer med en lidt forpustet Stemme.
Og dog har ei paa Bal De været før!
For Deres Flyvekonst saavidt at fremme,
De vist fra lille af alt Vinger fik —
Nei, leer hun, mine Vinger er Musik!

Paany en Cavaleer — hun er i Vinden.
Igjen sin Plads og Adam hun forlod;
Igjen han eensom i Betragtning stod
Af dette Glædens fine Spil paa Kinden,
Imedens hun, i Kredsen rundt forinden,
Saa hurtig svæved paa den lille Fod.
Igjen hun er tilbage — Troskabs Pligter,
(Han nu bemærker) imod mig De svigter.

At give Svar hun skyldig her maa være,
Kun over hendes Mund et Smiil der flød.
Han bliver ved: Jeg faaer mit Kors vel bære;
Et Kors jo her i Verden giver Ære —
"Forund mig Æren!" nu en Stemme lød;
Thi atter op til Vals man Alma bød.
Men rundt der hviskes, da hun dandser atter:
Nei, see mig til den lille Gartnerdatter! —

Forbi var endelig Inclinationen,
En anden Tour med samt en ny Musik
Til Adams store Glæde nu man fik.
Men ogsaa her hun Perlen blev i Kronen;
Det næsten var, som hørte det til Tonen,
At hende ei forbi man mere gik:
Paa Stolen maatte tidt hun tage Sæde,
For ved sit Valg at smerte og at glæde.

Blandt andre Toure den nu ogsaa kom,
At første Par, med Blomsterkurve begge,
Gik til de andre Par i Kredsen om.
Iblinde maatte Alle Loddet trække,
Og de, der havde faaet Blomster, som,
Af fælles Art, man kunde sammen lægge:
De frem i Kredsens Midte skulde vandre,
Og bytte Tegn og valse med hverandre.

Hvor blev der nu en Støien og en Raaben!
Fioler, Nælder, Myrter, raabte man,
Mens Alle stormed ud fra Kredsens Rand
Paa Salens Gulv, med Tvivlen og med Haaben.
Hver holdt sit Tegn tilveirs og Armen aaben,
At den Udvalgte hurtig gribes kan:
Man puffes, stødes, leer, og finder endelig
Den Tvillingsjæl, der ved sin Blomst var kjendelig.

Hver havde fundet Sin, og kun tilbage
Stod Adam og hans lille Dame; hun
Halv skjult i Haanden holdt en Rose rund,
Han til sin Tornequist fandt ingen Mage.
For Deres Rose vil De Tornen tage?
Han spørger bedende, og det med Grund:
De taber jo, men Torn og Rose begge
Et fælles Udspring tør man vel tillægge.

De bytte Tegn, og endelig forlened
Ham Skjæbnen dog det Held igjen engang,
At let i Dandsen hen de fløi, forened
Ved Tonernes og Melodiens Klang.
Det syntes ham som tusind Fugle sang,
Som Lysets Straaler oventil forgrened
Sig i en Glorie om den Pande, som
Ham lyste her imøde fri og from.

Det var den sidste Tour; thi allerede
(Hvor hurtig dog!) er Cotillonen endt.
Par efter Par har alt den Ryggen vendt,
Og nu sin Dame seer man Adam lede
Til hendes Plads, fra før ham vel bekjendt.
Her Tanten siger: Vognen holder nede!
I Hast dit Shvai omkring! For tredie Gang
Har Kudsken meldt, at Tiden blev ham lang.

Rask brød man op — en Sværm af Cavalerer
Her styrted frem, med Tilbud om en Arm.
Men Alma, ført af Adam, bort spadserer,
Og denne seer med Fryd, at end hun bærer
En Qvist af Tornen ved den unge Barm.
Den hele Herreflok, af Iver varm,
Ad Trappen ned til Vognen dem geleider,
Derved fik ogsaa Tanten en Gefreiter.

Nu rulled Vognen bort — og sidst i Halen
Af Slænget op igjen vor Helt da kom.
Med hvor den fyldte Sal ham syntes tom!
Og hvor dog midt i Stuen og i Talen,
Der end som forhen gjenlod høit i Salen,
Ham syntes stille nu det store Rum!
Han stod i Krogen eensom, fyldt i Aanden,
Og saae paa Almas Rose, som han holdt i Haanden.

Da vakte ham en Røst op af hans Drømme,
Og Røsten var den lille Jensens Røst:
Saavidt som jeg din Status kan bedømme,
Saa tynger der en Stjerne paa dit Bryst.
En lille Gud dig holder i sin Tomme,
Og drei'r og vender dig som han har Lyst —
Nu, havde jeg ei Ret til dig at sige:
Man har det hedt i det Venskabelige?

Saa hedt, gav Adam ham til Svar igjen,
At Varmen fast mig nu betager Kraften;
Af Ballet har jeg nok for denne Aften,
Derfor god Nat, og mor dig godt, min Ven!
Til Afsked først et Glas af Druesaften,
Gjensvarer Jensen, som nu springer hen
Til Bordet, og med Viin til Adam iler:
De klinke, og polisk Hr. Jensen smiler. —

Hjem gik vor Helt, hvem Verden havde draget
Igjen saa listelig ind i sit Spil,
Der ei aflade at tillokke vil,
Hvortidt end skuffet Haab man har beklaget.
Sit Lod i Livets Urne Hver har taget,
At løse det igjen ham hører til;
Til Sagens Fremme som en viis Opdrager
For Hver det rette Middel Skjæbnen tager.

Og hvor er Samme dog paa Midler rig!
Een hæver høit den, ved ham ned at trykke,
Een hjelper den til Fred ved blodig Krig,
Een leder den til Lys igjennem Skygge,
Een bringer den til Sandhed gjennem Svig;
Men den, hvis Liv skal Jorden skjønnest smykke,
Ham binder den i Qvinders Ledebaand,
At gjennem Hjertet klares maa hans Aand.

For mangen Een gaaer Læren vel tilspilde,
Saa ikke Hjerte blot, men Aand gaaer tabt;
Saa han kun tørster ved den fulde Kilde,
Og rig dog lever kummerligt og knapt.
Om til at strande saa vor Helt blev skabt,
Maaskee alt nu min Læser vide vilde —
Mit Svar maa skyldes til en anden Gang,
Thi endt — om end ei fuldendt — er min Sang.

Sjette Sang.

Vaaren er kommen! Atter jeg paany
Har Foraarsfuglen seet, den unge Lærke;
Den svang sig op paa sine Vinger stærke,
I Toner qviddrende, mod høien Sky.
De varme Straalers Virkning kan man mærke
Paa Luft og Jord og Hav og Land og By;
Den hvide Vinter sine Kræfter mister,
Den dør — og med dens Død dens Lænke brister.

Den unge Arving, Vaaren, sig indfinder;
Og Skatten, som den Gamle ruged paa,
Og dækked til, saa intet Blik den saae,
Nu flyver rundt, og hvert et Øie blinder.
Det unge Haab staaer op af gamle Minder,
Den dunkle Himmel klæder nu sig blaa,
Sin Nøgenhed nu Jord og Skov tilhyller,
Den ædle Arving Alt med Glands forgylder.

Den gamle Vinter er paa eengang glemt.
Kun de, der selv er gamle, endnu mindes,
Hvor trygt i den der virkes, væves, spindes,
Hvor tidt dens Stjerner har til Alvor stemt.
Men dette Suk af Jubel overvindes,
Af Ungdomshaabet, som ei meer er gjemt:
Nu Solen kommer! Hvad kan ei man vente
Af Vaarens ny og gyldne Regimente!

Og virkelig! Forneden og foroven
Alting nu Glands og Herlighed kun spaaer:
Utømmet, frisk og farvet strømmer Voven,
Og Skyen over den i Purpur gaaer.
Den lyse Flora vandrer gjennem Skoven
Og fletter Blomsterkrandse til sit Haar.
Fuglen besynger Freden, Lyset, Varmen,
Og i Hyrdinden trang nu bliver Barmen.

I Staden selv et andet Liv sig rører:
Den unge Dame kaster Kaaben hen,
Og stiger frem en Sommerfugl igjen,
Mens Cavaleren Kjolen sig ifører.
Paa Politiken knap man mere hører,
Til Gjengjeld griber nu Papir og Pen
Med disse Ord saa mangen en Trompeter:
Nu maae vi til at synge, vi Poeter!

Hvad skal af al den Herlighed der blive?
Af disse tusind Haab, af denne Skat
Af Folélser, som nu befries brat,
Af disse Straaler, som nu Alt oplive? —
Hvor kan man spørge? Stormen skal afrive
Igjen hver Blomst og Blad — igjen en Nat
(Skjøndt ubegribeligt det synes Somme)
Med Mørke, Kulde, over Alt skal komme.

Hvor hurtig døe ei Sjælens Sommersange!
Hvor fattig bli'er fast altid Hjertets Høst!
Hvor mange Gange Vinter, og hvor mange,
Hvor mange Gange Vaar dog i hvert Bryst!
O, Tid! da vi begjere og forlange,
O, Tid! da vi forsage selv paa Trøst,
Som i en Cirkel vender I' tilbage
Med eders Jubel og med eders Klage.

Først naar af Sindet alle Byrder trille,
Først naar vort Bryst er meer end Fjæren let,
Staaer og paa Hjertets Vægtskaal Tungen stille.
Men naar i denne Verden opnaaes det?
Styrt derfor kun dig frem, o Livets Kilde!
Slyng os og gyng os paa din Bølge ret!
Langt bedre dog i Havn sig ind at kæmpe,
End altid luunt med Vinden frem sig lempe.

I Adam Homo var igjen det Vaar;
De gyldne Farver nu hans Himmel male,
Han syntes, at han selv og Alt i Dvale
Dybt havde ligget gjennem mange Aar.
Hans Barndomsfriskhed op af Graven staaer,
Og præger sig i Tanke og i Tale.
Han fatted knap den hele Fylde, som
Han følte som sit Hjertes Eiendom.

Nu var til Menneske først ret han bleven!
Alt hvad han havde prøvet og erfar't,
Hans hele Fortids Virken, Væren, Leven,
Ham syntes af en gal, forfeilet Art.
Det vilde Liv hvori han bort var reven —
Det stille Liv — han kunde begge spart.
Een var kun (saa man nu ham tale hørte)
Een var kun Veien, som til Maalet førte.

Alt det bevirked i ham Sympathi;
Han glemte kun, hvad man fast altid glemmer,
At først naar Trangen dertil man fornemmer,
Først da sig aabner Livets Poesi.
Et dannet Øre hører kun de Stemmer,
Der gaae den grove Sands og Sjæl forbi;
Med andre Ord: hvorefter Hjertet higer,
Det udenfra imøde just det stiger.

Derved man Folk af deres Omgang kjender,
Deraf det Sind, der svæver ind og ud,
Deraf de mange Opslag, mange Brudd
Imellem Kjærester og gamle Venner.
Det er nu eengang Sympathiens Bud,
At mens Contrasten fra Contrasten render,
Skal det, der er af samme Art og Slags,
Sig møde, kjende, og forene strax.

I Adams Hjerte Skaalen altsaa steg.
Ifort sin Sommerfrak han glad og rolig
En Foraarsdag er gaaet fra sin Bolig,
Og bagved ham alt Stadens Volde veg.
I hans Erindring fulgte ham fortrolig
Nu Almas Billed, og som i en Leg
Det kom og flygted, kom igjen tilbage;
Imidlertid sin Vei han sees at drage.

Ham denne Morgenstund det ind er faldet,
(Et Indfald, der ved Foraarssolens Skin
Var til Beslutning modnet i hans Sind)
At spørge — og en Maaned efter Ballet
Sligt ubeskedent ei kan blive kaldet —
Til Damen og til hendes Sundhed ind.
For ei Deeltagelsen dog strax at røbe,
Først nogle Hyacinthløg vil han kjøbe.

Alt efter Ønske gik; bag Havens Grene
Han Tante, Fa'er og Datter juſt traf paa;
Og Alle ham imøde venligt gaae,
De ſyntes ham ſaa godt det ſtrax at mene.
Den ſtore Have ſtrax han kjende maa,
Og her med Alma gik han ſnart alene,
Snart vandred han omkring med alle Tre,
For Drivhuus og for Blomſter at beſee.

Mens udenfor end Flora ſlumred let,
Hvor duſted her ſaa ſødt det ham imøde!
Blandt Crocus ſtod Fiolerne ſaa tæt,
Hos Hanekamme hvide, blaae og røde,
Skovannemon, Aurikel og Terzet.
De førſte Hyacinther alt frembrøde,
Og alt ſit Bæger nu ved Solens Villie
Oplukker let den gule Paaſkelilie.

Den hele Have ſyntes ham et Eden;
Det lille Gartnerhuus, han ſkued hiſt,
Med Ranker dækket til fra førſt til ſidſt,
Et Tempel faſt ham forekom for Freden.
Mens tuſind Blomſter duftede forneden,
Et Vindue aabent ſtod i Huſets Øvſt:
En Roſe der i Urtepotten brammer,
Der havde Alma ſelv ſit lille Kammer.

Der — tænkte han — seer Dagens Sol hun stige,
Og naar om Aft'nen Maanen sagte gaaer
Hen over Himlen, der vist tidt hun staaer
Og skuer ind i Phantasiens Rige.
Der kan til Skyerne god Nat hun sige,
Og naar i Busken Nattergalen slaaer,
Og tryller hende sødt med Sange ømme,
Da kan hun der i Paradiis sig drømme.

Hans Sjæl udvided sig — hans Blik og Stemme
Afspeiled hvad der fyldte nu hans Aand:
I livfuld Tale Tiden Alle glemme,
Paa Tanten nær, hvem Anstand holdt i Baand.
Da husker Adam: Bogen venter hjemme;
Til Afsked rækker Gartneren han Haand,
Og denne til sin Hilsen venligt føier:
See flittig til os hvis det Dem fornøier.

Saa gik vor Helt til Byen atter ind,
Og paa sin stille Vandring nu han tænker:
Jeg eengang bar Forfængelighеds Lænker,
Og atter, for den hele Verden blind,
Igjennem Aar jeg slutted til mit Sind.
Men Ro saalidt som Uro Lykke skjenker,
En lille Pige gjør medeet mig viis:
Kun i Forening er et Paradiis.

Naturen selv mig giver denne Lære:
Alt skal sig slutte sammen, Stort og Smaat;
Man skal i Verden Verdensborger være,
Man virke skal, og ei beskue blot;
Man skal et Hjem sig danne og en Sphære,
Og paa sig selv og Andre gjøre godt;
Ja Livets Maal, om end ei sagt udtrykkelig,
Er det, at gjøre Gavn og være lykkelig.

Og hvor i denne Tid nu Gavn han gjorde!
Thi hans Examen jo for Døren var;
Men naar tilendebragt sin Dag han har,
Og havde gjort sit Arbeid som han burde,
Da lykkelig han ogsaa være turde.
Da fast hver Aften Fod i Haand han ta'er,
Og vandrer ud at see den lyse Stjerne,
Der mægtig drog ham til sig fra det Fjerne. —

Men her for Læseren jeg lidt ham gjemmer.
Han just paa Exegesen Ende fik,
Men lytted end til Kirkefædres Stemmer,
Og svømmed som en Fisk i Dogmatik.
Imens han der for Dybden Hoiden glemmer,
Til Vesterbro jeg vender ud mit Blik;
Thi skjøndt man til Examen der ei læser,
Saa Livets Aande ligefuldt dog blæser.

Ja underligt det er med Livets Aande!
Den blæser tidt juſt ſtærkeſt fra den Kant,
Hvor Livets ſtærke Storme, mangehaande,
Slet ingen Indgang og Paſſage fandt.
Fra Hjerter, fyldt med Lidenſkab og Vaande,
Dens friſke Luftning tidt saa reent forſvandt,
Mens qvægende dens Aandepuſt fremſtiger
Fra Oldinge og Børn og unge Piger.

— Det er i Mai en yndig Morgenſtund,
Der over Gartnerhaven op ſig hæver
Med friſke Straaler og med Guld i Mund.
Fra Træ til Træ hen over Gangen væver
Nu Edderkoppen Traaden, fiin og rund,
Og ſnart i Spindet Duggens Draabe bæver.
Af Havedøren træder Alma ud,
Rødmuſet, friſk, og hvidklædt ſom en Brud.

Hvorfor ſaa feſtlig alt klædt paa itide?
Hvordan mon til det gik, at juſt hun tog
Idag af ſine Kjoler paa den hvide,
Og Haabets grønne Livbaand om den ſlog?
O, hviſt naturligt Tingen til ſig drog!
Det nemlig er, hvad Læſeren bør vide,
Idag den gamle Gartners Fødſelsfeſt,
Thi har hun ſmykt ſig ſom hun kunde bedſt.

Den sidste Haand hun denne Morgen lagt
Har paa sin Gave, de brodeerte Seler,
Hvorom til Ingen hun et Ord har sagt.
Og nu, da Solens Lys hver Sky fordeler,
Mens Alle sove, let hun ud sig stjæler
Her hvor de tause Stammer holde Vagt.
Som i Forventning hendes Øine spille —
Hvad mon saa tidlig her hun vil bestille?

Igjennem Gangen hurtig Veien ta'er hun,
Idet hun ned til Arbeidshuset gik;
Thi der i Taget sine Duer har hun,
Som hun forleden til Foræring fik.
Selv hver en Morgen Føde til dem bar hun,
For ret paa dem at see sig mæt, og Skik
At sætte paa dem, og dem lidt at tæmme,
Ved Hjelp af Ærter og en venlig Stemme.

Paa Stigen alt hun staaer; og ned hun bukker
Sit Hoved imod Dueslagets Dør —
Hør! indenfor det kurrer — nu oplukker
Paa Halv hun Døren, lyttende som før.
Den hvide Due frem sit Hoved dukker,
Og Hannen stod der, bruunrød af Couleur;
Ved Syn af Alma strax de Flugten tage,
Og ile til den mørke Krog tilbage.

En slig Modtagelse ei Alma yndte,
Og deres Skræk hun kunde ei forstaae.
At tale kjælent for dem hun sig skyndte,
Ja selv at fløite faldt hun her nu paa;
Men Intet hjalp — da listig hun begyndte
Sit Spil, for mere tamme dem at faae:
Hun kasted hen til dem lidt Morgenføde,
Og Duerne ei lod sig længe nøde.

Nu nærmere ved sig hun Foden lægger,
Deraf den Hvide frygtsomt til sig tog.
Af Ærter fuld sin Haand da frem hun strækker;
Men strax forknyt den sig tilbage drog.
Da kom den Røde, hvem nu Lysten trækker
Til Ærterne, hvis Glands dens Øie slog.
Fremad mod Haanden bøier den sit Hoved —
Og taus stod Alma, knap hun aande voved.

Hun talte kun med Blik — men hvilke Blikke!
Og Duen, som ved Maalet var nu her,
Begyndte lidt paa Ærterne at pikke;
Da løfted sig medeet i Frygt dens Fjær —
Den vendte sig omkring — men lang Tid ikke,
Thi snart den kom igjen, og mere nær.
Nu stod den stille — og til Almas Glæde
Af hendes Haand den nippede sin Æde.

I saadant Spil en Time hurtig svinder,
Og høiere steg Solen alt i Øst;
Om Dagens Pligter Straalen hende minder,
Og Afsked ta'er hun fra sin Morgenlyst.
I Haven nok at gjøre snart hun finder,
Og der hun streifer om med freidigt Bryst,
Mens Gangene, der revne var i Flammer,
Af hendes lette Fod hvert Spor annammer.

Men disse Gange kjendte dette Spor
Fra den Tid af at det var ganske lille,
Til nu, da det ei mere voxe vilde,
Skjøndt Foden endnu modsat var af stor.
Hun havde altid levet her saa stille
Blandt disse Træer, paa denne Plet af Jord,
Kun af sin Fader og sin Tante hygget,
Thi Døden hendes Moder længst omskygged.

Hun kom kun sjelden ud iblandt Veninder,
Og hvad der kaldes kan Begivenhed,
Deraf i hendes Liv saalidt man finder,
At jeg det ene Bal kun nævne veed.
Alt hvad hun havde lært hun end sig minder,
Og dog jeg tilstaaer, ei hun veed Besked
Om hver en Ting, der ind i Munden puttet
Den unge Pige bli'er i Institutet.

Midt i sin egen Verden her hun stod,
Skilt fra den store, som hun ei tilhørte;
Fri var hun, skjøndt i Alt hun her slog Rod,
Thi hvad i hendes Bryst der dybt sig rørte,
Ei ud i Verdens Uro hende førte,
Og bittre Savn ei Hjertet efterlod.
Sit Haab hun knyttet har, fra hun var liden,
Til Vaaren, Somren, Høsten, Vintertiden.

Saadan fra Inden ud hun dannet var,
Af Ensomhed til Tænksomhed opdragen.
Sig selv hun havde fundet, det var Sagen,
Just mens i Alt om sig hun tabt sig har.
Der skrider nu hun frem saa friskt som Dagen,
I Vinden vifter Kjolen, hvid og klar,
Mens Haven rundt paakryds og tværs hun vanker,
Fyldt af sin Ungdomsfryd og sine Tanker.

Hvert Øieblik hun dog maa see omkring,
Thi om at række Haand bestandig minder
Paa hendes Vandring hende tusind Ting.
Snart hun et Ukrud under Busken finder,
Snart gjør til Sidegangen hun et Sving,
Hvor Grenen, som er løsnet, op hun binder;
Her frier fra Spindelvæv hun Myrters Flok,
Hist reiser hun den faldne Rosenstok. —

Et Ord for ti, min unge Læserinde!
For i dit Hjem dig og at føle rig,
Saa maa som Alma ret du fast dig binde
Til Kredsen, hvori Skjæbnen satte dig.
Du maa en Næring for dit Hjerte finde
I Livet, som det hver Dag viser sig;
Du maa med andre Ord — maaskee jeg feiler —
Ei sidde blot og vente paa en Beiler.

Den kommer snarest jo som ei man venter;
Men selv om ei han kom, dit eget Bryst,
Naar frem for Dagen du dets Skatte henter,
Har rige Spirer nok til herlig Høst.
Du elske skal, det Bud jeg dig indprenter,
Men kun hvori der Liv er, er der Lyst.
Vil du bestandig sidde og brodere?
Dit Hjerte og du selv blev skabt til Mere!

Men staaende vi blev ved Almas Glæde.
Med hendes Ensomhed er det forbi;
Den gode Tante alt jo er tilstede,
Og nærmer pyntet sig paa Havens Sti.
Hvor maatte hun idag med Smag sig klæde,
Paa Moden ret, og dog med Phantasi:
Forlorne Krøller høit en Kappe hæve,
Hvorfra de lyserøde Baand nedsvæve.

Den gode Tante var et ærligt Skind,
Hun havde kun den Orm, at ei hun vilde,
Mens Tiden gik med Kæmpeskridt, staae stille,
Men altid seile med den friske Vind.
Endskjøndt bedaget og med falmet Kind,
Sit Sind fra Verden ei hun kunde skille;
Paa Vesterbro hun deelte Lyst og Sorg
Med Østergade og Amalienborg.

Da hun kom Alma nær, strax denne saae
At der en Sky om hendes Pande svæved,
Og da til Hilsen op sit Blik hun hæved,
End meer Bekymring der i Øiet laae.
Til Regnskab Alma hende venligt kræved,
Og Tanten gav forblommet at forstaae,
Hvordan, skjøndt anvendt Flid og al Umage,
Ei rigtig ud sig Kappen vilde tage.

Den Feil, gjensvarer Alma, ændres let.
Thi Sagen er, saavidt som jeg kan vide,
At Sløifen sidde skal ved venstre Side,
Og ikke midt i Panden saa coqvet.
Lad mig den flytte! Strax tilværks vi skride! —
See saa! Der sidder Sløifen nok saa net!
En Maal! — Det var en ypperlig Forandring! —
Men Tantens Fod alt borte var paa Vandring.

Til Stuen og til Speilet op hun iilte,
At see Forandringen, som klædte net;
Og da i Glasset hun saae sit Portrait,
Med Kappen høielig tilfreds hun smiilte.
I hendes Bryst nu hver Bekymring hviilte,
Og bort fra Speilet skred hun rank og let
I Haven ned, den gode gamle Tante,
Af Verden glemt — men dog blandt de Galante!

Hun vinker Alma — og med Krandse begge
Lysthuset nu til Festen smykke de:
En sneehvid Dug de over Bordet lægge,
Og tilberede Alt til Morgenthee.
Med Servietter Gaverne de dække,
At ei den gamle Mand dem strax skal see;
Hist nærmer han sig alt — hans Haar, de hvide,
I Lokker om de friske Kinder glide.

Hvor mildt er ei hans Die! Hjertets Ro
Paa Panden og paa Mundens Smiil man kjender.
Lidt langsomt gaaer han, men man ei maa troe,
At Stokken er fornøden for hans Hænder.
Knæburer bærer han, og store Spænder
Ei blot paa dem, men og paa sine Skoe.
Saa skrider frem han her i Morgenrøden,
End fuld af Liv, og dog ei langt fra Døden.

Han dyrket har sin Have og sin Gud,
Saa ved en dobbelt Frugt han her er trivet;
Halvfjerdsindstyve Aar ham alt blev givet,
Og nu idag et nyt der springer ud.
Der er hans Datter, Havens bedste Skud —
Hun slynger alt sin Arm ham rundt om Livet;
Den unge Mund er paa hans gamle Haand:
O, hvor den strømmer Varme til hans Aand!

Imode kom nu og den gode Søster,
Og gratulered nok saa pæn og stiv.
Han raaber munter: rask mig Munden giv!
Et Kys af Hjertensgrund mig mest forlyster.
Hvad han begjærer, han da ogsaa høster,
Skjendt Tanten ynded ei sligt Tidsfordriv;
Og ind i Grotten alle Tre nu træde,
Hvor ved det runde Bord de tage Sæde.

Da Thee var skjenkt, ei Alma tvang sig længer.
Hvad nytted ogsaa meer Forhaling til?
Omkring sin Fader Selerne hun hænger,
Idet hun be'er, at ei forsmaae han vil
En Gave, hvortil vist hun troer han trænger.
Naa, siger han, og seer paa hende mild:
Naa, det var en Present! det maa jeg sige!
Det kalder jeg en flittig lille Pige!

Men Tanten taler: Hvor dog Skjæbnen god er!
Hvor heldigt, at du Seler skulde faae.
Et Supplement til dem du ei forsmaa!
Thi ogsaa jeg har dig betænkt, min Broder.
Du veed, at Tiden bringer nye Moder,
Den en Tyran er, som man lyde maa.
Der nytter ingen Modstand, ingen Striden,
Den kloge Mand bør skride frem med Tiden.

Hvad mener du? den gamle Gartner siger.
Til Svar han saaer: min kjære Broder! du
Snart er den eneste af Alle nu,
Som frem i korte Klædesburer stiger.
Knæburer er for Øiet nu en Gru;
Den gode Smag de tynde Been bekriger.
Forsmaa da ei en Gave fix og fjong:
Et Par moderne Sommerpantalon.

Med disse Ord trak Burerne hun frem
Og holdt dem for sin Broder høit i Veiret;
Og Morgensolen, som faldt ind paa dem,
Belyste deres Farve huldt med Skjæret.
Den Gamle loe og sagde: gaa du hjem
Med din Present! Et Kys du har forcæret,
Men Burerne giv til en anden Een;
Jeg vil beholde mine gamle Been!

Du maa, du maa! nu Tanten trænger paa:
Du efter Tidens Fordring bør dig rette.
Nei, siger han, jeg tænker modsat dette,
Den Gamle just bør paa det Gamle staae.
Nei, siger hun, den Gamle frem bør gaae,
Og ei sig fast i gamle Griller sætte.
Pjank, siger han, det er en gammel Nar,
Som Dragt og Mening hos den Unge ta'er.

Til Almas Sorg lidt ivrig her blev Striden,
Da dette Spørgsmaal man paa Bane fik:
Hvorvidt bør Alderdommen følge Tiden?
Thi varm blev Gartneren i Ord og Blik,
Og Tantens Iver var ei heller liden.
Tilsidst med disse Ord den Gamle gik:
Gaa selv med Buxerne, hvis du behager,
Men aldrig jeg paa mine Been dem tager.

Et Suk om Bistand Tanten her udstøder.
Niecen spørger: tør jeg handle frit?
Og da hun strax faaer Lov til hvert et Skridt,
Sin Fa'er at vende om hun venligt nøder.
Saa med sin Sax gjør hun saa dybt et Snit
I Buxerne, at Tantens Hjerte bløder.
Forkortede til Knæet man dem saae,
Og Benene som Stumper hos dem laae.

Den Gamle her brød ud i munter Latter,
Men Alma siger: Striden er forbi!
Til Ære Tantes Gave kommer atter,
Og Fa'er for Nutids Mode bliver fri.
Til lange Nankins-Handsker for hans Datter
Maaskee kan Benene benyttes; thi
Paa denne Viis jo Tante To beriger —
Ja, tag du Skræderlønnen! Tanten siger.

De skiltes ad; Hver til sin Gjerning drog,
Og Dagen hurtig randt for Allesammen.
Ved Middagstid de samledes i Gammen;
Thi Stridens Minde de med Spøg forjog.
Alt mere skraa nedkasted Solen Flammen,
Alt fem i Staden Kirkeklokken slog:
Vandkanden da i Haanden Alma tager,
Og til sin Aftengjerning ud hun drager.

Om hendes Hals det lille Shawl sig breder,
Den gule Straahat sig om Panden snoer;
Igjennem denne tusind Tanker foer,
Blandt hvilke altid een paany fremtræder:
Hvor kommer det, at her, hvor Himmel, Jord,
Og hver en Blomst i Høitidsdragt sig klæder,
At her, hvor Alt til Hilsen er beredt,
I fjorten Dage Adam ei blev seet?

Han var jo med dem Alle saa fortrolig,
Og næsten hver Dag før de saae ham jo —
Saa tænkte hun; men ei min Læser troe,
At hun ved Tanken her just blev urolig.
End var jo hendes Hjerte Friheds Bolig,
Og hver en Lidenskab laae dybt i Ro;
I Verdens Løb hun var for lidt indviet,
Til, før det kom, at søge Sværmeriet.

Men nu det sidste Bed hun just har dugget,
Og i Alleen Porten nær hun stod;
Da hørte hun, at rask den blev oplukket —
Hvad! — Adam Homo sig tilsyne lod.
En Blomst paa Hatten høit han havde stukket,
Sort var han klædt fra Hoved indtil Fod;
Med Øine, hvori Haab og Længsel gløde,
Han fløi som Vinden hende let imøde.

Hun stod som lænket, med Forundrings Smiil
Paa Læben, og i Haanden holdt hun Kanden.
Nu skød han gjennem Gangen som en Piil,
Mens glad han svang sin Hat høit over Panden.
Nu staaer den Ene ganske nær den Anden:
Examen endt er! raaber han med Iil.
I hendes Sjæl confust sig Alting blander —
Da seer medeet hun, at hans Fod hun vander.

Undskyld, hun stammer. Næsten maa jeg troe,
At De for Blomster mine Skoe nu tager,
Bemærkede vor Helt, mens glad han loe.
Sit Misgreb Alma smilende beklager,
Men Adam priser lykkelig sin Sko,
Og til sit Hjerte hendes Haand han drager:
Da ud jeg gik, mig lovte Fuglens Sang.
Et Kys paa denne Haand for første Gang.

I Purpur hendes Kinder sødt sig klæde,
Og før hun vidste hvordan det gik til,
Hun føler alt paa Haanden Lævens Ild;
Han var jo reent forstyrret i sin Glæde.
Ind til min Fader nu De dog maa træde,
Hun siger lidt forlegen skjøndt saa mild:
Hans Fødselsfest endnu er ikke sluttet —
Og Adam svarer: Strax! Strax paa Minuttet!

Een Bøn maa blot endnu jeg her frembære;
Thi skjøndt jeg lige fra Examen gaaer,
Mit Studium dog aldrig Ende faaer,
Jeg strax igjen begynde skal at lære.
Saalænge har jeg ønsket, mig at nære
Af Viisdomskilden, hvorved selv De staaer.
Lær blot mig lidt! Jeg vil ei Alt, kun Noget;
Ikkun Begyndelsen af Blomstersproget!

O, svarer hun, det kjender selv jeg ikke.
Men, siger han, hvis nu — her blev han rød
Og Alma sænked ogsaa sine Blikke —
Hvis nu af Hjertet jeg Dem Haanden bød,
Og føied til: det er for Liv og Død!
Siig, vilde De mig da tilbage stikke?
De gav hinanden Haand, hver med et Smiil,
Og bort fløi Adam saa i Glædens Jil.

Hvorlænge blev han dog hos hendes Fader!
Men end sin Plads hun ei forlade vil,
Fordybet i de rørte Tankers Spil —
Da iilsomt Tanten sig tilsyne lader.
Naa, raaber hun i Frastand Alma til,
At jeg dog eengang traf dig, vist ei skader.
I Stuen ind jeg gjorde nys et Sving,
Der, der forhandler nu man store Ting!

Har Du Hr. Homo seet? — Træk dog lidt længer
Din Strimmel op — Nu er han Candidat!
Nu kan han tjene Konge, Land og Stat —
Nei, hvor forpjusket dog dit Haar nu, hænger!
Sæt Krøllen op, mens Kraven ud jeg krænger —
Nu staaer han til et Præstekald parat.
En Præstekone vil saa lidt ei sige —
Der kommer han! Reis Hovedet min Pige!

I Gangen ud de gaae, og fra det Fjerne
Med raske Skridt kom her dem nu imod
Vor unge Helt og gamle Gartner Stjerne,
Hvem Munterhed i Øiet malet stod.
Vel havde Alma sig unddraget gjerne,
Men tung som Bly hun følte her sin Fod.
Forgjæves for et Smiil hun sig umager,
Da hendes Fader hendes Haand nu tager.

Hvor reent fortabt din Stakkel dog seer ud!
Man skulde næsten tænke du var bange.
Man kunde troe du var Cupido's Fange,
Hvis ei du havde Miner af en Brud.
Men selv om nu saa var — naa, Herregud!
Meer end man kan, man ikke bør forlange.
Amor er Jæger — listig sine Garn
Han stiller for det unge Pigebarn.

Der staaer Hr. Candidaten! Gratulere
Du til den store Dag dog ogsaa maa;
Og — hvis du har et Hjerte at forære,
Saa veed jeg, han vil ikke det forsmaae.
Min lille Alma, lykkelig du være!
Gid det paa denne Jord dig godt maa gaae!
I To er enige; jeg siger Amen;
Og kom nu, Tante! Lad dem ene sammen.

Alene lod de To de da i Ro.
Men hvordan man, skjøndt To, kan ene være,
Og dog Alverden i sit Hjerte bære,
Og hvordan ene man kan være To,
Men hvorfor aldrig Tre man kan sig tro:
Derom vil os en Philosoph belære,
Der ved Begrebet, taget i dets Reenhed,
Kan reducere Dobbelthed til Enhed.

Det Alma var, som havde dybt hun sovet,
Som op til Liv hun vaktes af en Drøm,
Der end ombølged hende frisk og rm,
Men paa hvis Sandhed hun ei stole voved,
Thi Underbilleder gled paa dens Strøm.
At virkelig hun bleven var forlovet,
At virkelig hun Brud var bleven — nei!
Hun ei det fatted, hun begreb det ei.

Og som det Alma gik, saa gaaer det Alle;
Thi hvem blev det vel givet at forstaae,
Hvordan Præmisserne kan over slaae,
Og pludselig et Resultat fremkalde? —
Lidt efter lidt lod dog sin Tvivl hun falde,
Lidt efter lidt med Tro hun om sig saae;
Dog gik undselig hun ved Adams Side,
Alt medens Haven rundt de begge skride.

Men dersom hun var taus, saa talte han.
Hans Hjerte paa hans Læber sig udtømte;
Og sprudlende, som Kildens friske Vand,
I fulde Bølger frem hans Indre strømte.
Snart han tilbage sig i Tiden drømte,
Snart iilte let han ud i Fremtids Land;
Og Almas Sjæl, skjøndt den sin Vinge dulgte,
Ham trofast paa hans Tankeflugt nu fulgte.

Men begge traadte ud de nu fra Gangen
Paa Tæppet af de friske Blomsters Seng,
Hvor først de hørte lidt paa Fuglesangen,
Og derpaa nærmed sig det blaa Basin,
Der speilklart hviilte midt i Havens Eng.
Her ved et Syn sig Adam følte fangen:
I Vandets blanke Speil saa huldt han saae
Nu Almas Billed hos sit eget staae.

See, siger han, og mildt hans Øie luer:
Vor hele Fremtid her jeg finde kan.
Afspeilet i det stille, sølvblaa Vand,
Hvor ingen Bølger, ingen Storm den truer.
Os begge fast forened først jeg skuer;
Men mange flere Ting er jeg istand
Til her om vore Billeder at finde —
See rigtig til! Alt slutter Speilet inde.

Der seer jeg strax en lille Præstegaard
Ved Bondebyen, lænet til en Bakke.
Vel Sidelængden lidt forfalden staaer,
Men en Begynder tage maa tiltakke.
Der seer jeg vore Køer og vore Faar,
Som hjem fra Marken nu til Stalden lakke.
Der kommer Malkepigen med sin Spand,
Og Hyrdehunden springer let foran.

Men Alma smiler, mens hun frem sig bøier
For og af Herligheden lidt at see,
Og nu sit Billede til hans hun føier:
Der Præstehaven ligge kan maaskee;
Der er den lange, dunkle Lind-Allee,
Hvori man vandrer trygt naar Blæsten støier;
Der Blomsterbedet er; og der Syrener
Sig til et Sommerlysthuus tæt forgrener.

Ja tydeligt det staaer der, Adam siger:
Os beggeto jeg kan derinde see —
Ved Bordet sidde vi og drikke Thee,
Mens bagved Lunden Aftensolen viger.
I Osten alt en Stjerne op der stiger,
Og Maanen kommer frem saa hvid som Snee;
Den minder mig alvorlig om at virke,
Thi see, bag Byen hist der staaer min Kirke.

Der skal mig selv og Andre med jeg danne.
Der i en ufordærvet, frugtbar Jord,
Skal Aar for Aar jeg saae det rige Ord,
Beskære, plante, gjøde, luge, vande.
Der til et godt Exempel skal jeg stande,
At Menigheden følge kan mit Spor;
Mens du, min Alma, frem som Mønster stiger
For Byens Koner og for Egnens Piger.

Som han blev ogsaa hun ved Tanken varm,
Og lang Tid stod de, uden at de talte,
Saa stille hos hinanden, Arm i Arm.
De saae mod Aftensolen hen, der dalte
Ned i et Purpurhav, og lifligt malte
Med Rosenfarver Skyens hvide Barm.
Saa skjøn, han siger nu, vor Død vil-komme,
Naar Lyset, som vi vandred i, er omme.

Kort hæved her sig deres Hjerters Bund,
I Himlen halvt, de Jorden heelt forglemme;
Sødt floited Fuglen i den stille Lund,
Som for at tolke hvad de nu fornemme.
Da hørte de desværre Tantens Stemme,
Tilbords hun kaldte dem i samme Stund.
En Omvei gik de til den dunkle Grotte;
Men nu dem Tanten traf — de følge maatte.

Hvor herligt var i Grotten Alt indrettet:
En Lampe lyste for den store Fest,
Af Husets Kjøkken stod hvad der var bedst,
Og trende Krandse havde Tanten flettet.
Hvem der fik Myrterne har alt man gjettet,
Adam fik Hjertensfryd som Brudgomsgjest,
Men Stjerne Krandsen fik af Egeblade;
Saa sad bekrandsede de Tre nu glade.

Den Gamle fuld af Indfald var og Lvier,
Og Tanten mild man og geskæftig saae;
Adam mod Alma lykkelig sig bøier,
Idet sin Krands af Hjertensfryd han foier
Til den af Myrter, som hun havde paa.
Enhver af dem saa yndigt sad paaskraa,
Den skjønne Pande viste de saa tydelig —
O, vist og sandt det var, at hun var nydelig!

Nu Børn! nu la'er jeg snart Champagnen knalde,
Den Gamle siger; af den den bedste Viin
Først eders Skaal skal drikkes, dernæst din,
Og dernæst min, og dernæst Skaal for Alle.
Her just hans Øine hen paa Alma falde,
Der med en Røst saa frygtsom og saa fiin
Til Adam si'er, for hvem det sødt maa lyde:
Tør jeg Dem Kylling eller Due byde?

Hvad! raaber Gartneren: hvad maa jeg høre!
Er ei du kommen længer frem endnu?
Du siger De hvor du skal sige Du,
Sligt skurrer slemt i Amors fine Øre.
Kun Du og Jeg og Vi hans Sjæl kan røre,
Men andet Pluralis er ham en Gru.
Reis Eder, Børn! Pocalen ud maa stikkes.
For Dagen er forbi, der Duus maa drikkes.

Thi stod de To da op fra deres Plads.
Paa samme Tid' et dobbelt Du man hørte,
Men i Discant kun Alma sit fremførte,
Mens Adam gav sit Du med mandig Bas.
End tømtes denne Aften mangt et Glas,
Som Fremtids Held og Planer tidt berørte.
Først efter Midnat gik Enhver til Sit,
Og Alma, den Forlegne, aanded frit. —

O Musa! som fik Kjærlighedens Kaabe
(Et Skjul for Syndere) til Klædebon:
Du, paa hvis Kaabe tusind Skjalde haabe,
Hvergang de Gaasefjæren ta'er i Haand;
Du, paa hvis Hjelp begeistrede de raabe,
Af Aande fyldt', og manglende blot Aand:
O Musa! til et skærpet Blik jeg trængte
Paa dette Sted, derfor paa dig jeg tænkte.

Hvi Alma var forlegen, du mig ſige —
Dog, mens jeg ſpørger, har jeg alt dit Svar,
Thi Svaret er ei af de vanſkelige,
Naar kun lidt Die man for Verden har.
Naar ſaae man vel ſaa fri en Aand fremſtige,
At ei forlegen ved det Ny den var?
Hvo holdt Balancen, Contenancen ideelig?
Hvem ſtemte nye Forhold ei høitidelig?

Ja, gives der et Væſen under Solen
Som under Vægten af det Ny ei led,
Fra Hyrden af til Paven høit paa Stolen?
Svar mig, o Præſt, ſom første Gang i Kjolen
(Den lange nemlig) gik ad Gaden ned:
Hvor var imedens din Frimodighed?
Hang ei dit Die faſt ved Kjolemaven,
Imens din Tanke ſtak i Pibekraven?

Og hvor er din Frimodighed vel bleven,
Du fagre Pige, ſom ved Moderarm
For første Gang fra ſtille huuslig Leven
I Dandſeſalen træder rød og varm?
Og hvilken Skrift er dig paa Panden ſkreven,
Du, ſom fik første Gang Blankſkjet mod Barm?
Og dig, der første Gang bli'er kaldt Madame?
Og dig, der første Gang ſkal ha' en Amme?

Og du, o Yngling! der i Kirken møder
Med Kjole første Gang som Confirmant:
Din Tanke næsten deelt var — ikke sandt?
Imellem Præstens Ord og Kjolens Skjøder.
Og du, o Dreng! hvis Kind nu heftig gløder,
Thi stramt din Halsklud første Gang du bandt:
Mon ei din unge Sjæl er hele Dagen
Af denne Halsklud og din Flip betagen?

Hvad Under derfor vel, at vor Heltinde,
Der jo for første Gang forlovet var,
Det ydre Forhold har saa friskt i Minde,
At for det indre knap hun Tanke har.
Forlegenheden vilde ei forsvinde,
Før der af Dage rundne var et Par;
Men snart sig selv at glemme hun sig skyndte,
Da Eros først sit Mesterspil begyndte.

Thi Echo's Bolig er et Pigebryst,
Den Tone, der slaaes an kun paa dets Strænge,
Tillive vækker en beslægtet Røst,
Der af sit eget Liv kan leve længe.
Endskjøndt den skjælver, er den rig paa Lyst;
Skjøndt fyldt med Lyst, den kan som Smerte trænge
Igjennem alle Hjertets Fibre ind,
Og underfuldt befrugte Sjæl og Sind.

Da vækkes der til Liv et Liv, som daarer
Med Skyer og Regn og Solskin som April;
Da hyller Glæden tidt sig ind i Taarer,
Mens Frygt og Uro viser sig som Smiil;
Da læger det just sødest, hvad der saarer;
Da flyver altid Haabet som en Piil
Op fra Erindringens de spændte Strænge,
For i en bedre Verden ind at trænge.

Og Phantasien, der i fordums Tid
Laae slumrende og med en bunden Vinge,
Hvor faaer den nu en Mark, saa stor og vid!
Snart maa paaØrneflugt den op sig svinge,
Hvor lutter Tordenskyer den omringe,
Snart paa en Blomstereng neddale blid.
Hvor bruger nu den Lys og nu den Skygge,
For Livet med sin Pensel ud at smykke!

Men høist forskjelligt, som vi Alle vide,
Faaer dette ny Liv hos Enhver Gestalt;
Og skjøndt for Paradiis det bliver kaldt,
Ta'er Een dets Lys- og Een dets Skyggeside.
Een lader Luner med i Glæden glide,
Een Torn med Rose ta'er, for at faae Alt,
Een for dets gyldne Vinger bytter Slæbet,
En Anden hænger smægtende med Næbbet.

At frem i Alma der et nyt Liv kom,
Det kjendtes paa det Ydre og det Indre.
For hvad i hendes Hoved der gik om,
Snart ved at haabe, snart ved at erindre,
Behøvedes der nu ei noget Mindre
End Evighedens endeløse Rum.
Bevinget hendes Tanke vilde stige
Bestandig frem i det Uendelige.

Men dersom Hviden høi var, Dybden ikke
Var mindre dyb, som hun forlangte her.
Stod Adams Billede for hendes Blikke,
(Og næsten altid var det hende nær)
Da hendes Sjæl fordybed sig især,
For, lig en Dykker, der tilbunds skal stikke,
At faae hver Perle op, hun kunde see
I dette Billed og i dets Idee.

Og rige Skatte hun bestandig vandt,
Og Perler, som vist Ingen skulde negte,
Var rene, klare, straalende og ægte,
Enhver saa dyrebar som Diamant.
O, hvor i hendes Bryst det Længsel lægte,
Hvergang paany hun hos sin Elsker fandt:
Det Allerskjønneste, det Allerkjærligste,
Det Allerædleste, det Allerherligste!

Min Læser, hvem vor Helt jo er bekjendt,
Maaskee sig undrer, at i Helten inde
Saa store Skatte Alma kunde finde,
Og tænker, kan jeg vide, saa omtrent:
Paa Blindhed Amor selv jo har Patent,
Og at han Andres Øine kan forblinde,
Derom vist Ingen disputere vil,
Der seer, hvordan i Verden det gaaer til.

Dog kan man strides; Blindheden maaskee
Her af det skarpe Syn just komme kunde,
Der kan igjennem Overfladen see,
For først i Sjælens sidste Dyb at grunde.
Hvad Blik blev det vel givet, at udgrunde
(Hvis ei af Kjærlighedens det kan skee)
Den Rigdom, de uendelige Skatte,
Som dog en evig Aand i sig maa fatte?

Men ikke mindre den Forandring var,
Der sig i hendes Ydre aabenbared:
Paa hvad der spugtes tidt hun ikke svared,
Tidt spørgende hun vented ei paa Svar.
Distrait hun er, det Gartneren erfared,
Confus hun er, det Tanten fundet har;
Og begge fandt de, naar de Øiet hævved,
At ei hun mere gik, men at hun svævved.

Naar Læberne til Tale hun oplukked,
En dyb Forundring begge tidt faldt i;
Det var jo næstendeels som Melodi,
Som om paa hendes Mund sig Ordet vugged!
Det og var begge sært, at tidt hun sukked,
Og dog saa munter var, saa frisk og fri;
Og de begreb ei, hvordan hendes Øren
Stod synligt i Rapport med Havedøren.

Naar den sig aabned og vor Helt kom ind,
Da straalende af Blik, med Kinder røde,
Hun gjennem Gangen fløi ham tidt imøde,
Saa let og luftig som en Foraarsvind.
Tidt stod i Følelser, saa milde, bløde,
Hun taus og stille ved den store Lind,
Og saae med Fryd den Skikkelse fremstige,
Som meer hun elsked end hun kunde sige.

Og hvor sig Tiden da for begge skyndte!
I Havens Gange Arm i Arm de gik,
Og verled tusind Ord og tusind Blik,
Thi at meddele sig de begge yndte.
Tidt Adam lidt belærende begyndte,
Men hendes Mening holdt til Slutning Stik
Og han, som meente hendes Aand at slibe,
Begyndte nu sin Sløvhed at begribe.

En ny Anskuelse af Verden danned
Umærkeligt sig for hans indre Blik,
Som til sin Skuen andre Øine fik:
Hiint ydre Held, han først som Maalet sanded,
Hiin dunkle Skjæbne, som ham overmanded,
Hiin blotte Ro, hiin Gjæren Gavn — Alt gik
Tilgrunde nu for Livet i dets Herlighed;
Nu saae han som Princip i Alt kun Kjærlighed.

Den var det, som var hele Verdens Kilde,
Hvoraf hver Skabning og hver Aand udsprang;
Den var det, som i alle Hjerter klang,
Og som til Eet det Spredte samle vilde;
Den var det, som ved Skjæbner, strenge, milde,
Hvert Bryst bestormed til dets Pandser sprang;
Til hvert et Blik oplodes, til at skue
Sig selv og Alt som Straaler af dens Lue.

Den var det, som af Alt i ham tilsidst
Ved eet Slag bragte Livet frem, det sande.
Den var for ham, hvad en electrisk Gnist
Er for de Arter Luft, der Vandet danne.
Det er forgjæves at man dem vil blande,
Thi Resultatet tøve vil forvist;
Men tænd i dem den underfulde Flamme,
Og Elementet til er i det Samme.

Og denne Livsanskuelse saa rige,
Der som en Underblomst med Glands og Duft
Hver Dag tiltalte Hjerte og Fornuft,
Den skyldtes ene til en lille Pige.
Saa kunde da vor Helt nu tryg sig sige
I Almas Selskab som i Livets Luft;
Er han i Byen holdt, da let man gjetter,
At han faaer Luften sendt i smaae Billetter.

Men nu den store Dag er kommen nær,
Da han som geistlig Taler skal staae Prøve;
Da første Gang han practisk skal udøve
Den Theori, som han i Panden bær';
Da han skal vise, at han for Enhver
Den Sjæleføde har, som Folk behøve;
Da han som Document for Aandens Kald
I Helliggeistes Kirke præke skal.

Hos Gartnerens var tidlig Alt i Rore,
Thi forberedt til Dagen man sig har.
Forlængesiden alt det aftalt var,
Hvordan man først skal Adams Præken høre,
Hvordan en Hyrevogn man dernæst ta'er,
For sammen saa i Skoven ud at kjøre.
Der Dagen skal tilbringes, og først hjem
Der kjøres skal naar Maanen kommer frem.

For Almas Øren som til Storm det ringed,
Da ved sin Tantes Arm hun Klokken Ti
Gik Helliggeistes Kirkemuur forbi;
Og hurtig ind ad Templets Dør hun svinged.
Nu, medens Hvælvingen, saa høi og fri,
Til høie Tanker hendes Sjæl bevinged.
Hun sætter sig, svøbt i sin sorte Kjol,
Med Øiet vendt mod Kirkens Prækestol.

Af Frygt og Andagt hendes Bryst sig hæved;
Thi baade var høitidelig hun stemt,
Og dog paa Adams Vegne saa beklemt,
Som selv hun skulde præke fast hun bæved.
Tidt rundt i Kirken hendes Øie svæved,
Men næsten tom den var, og det var slemt;
Den Psalme, som nu spilles, faaer kun Toner
Af en syv, otte gamle Mænd og Koner.

Men tys! Alt Prækestolens Trappe knager.
Sit Blik hun løfter op saa frygtsom, sky;
Den unge Prædikant hun der opdager,
Og heftigt hendes Hjerte slaaer paany.
Ned i sit Skjød hun skuer nu saa bly;
Men Adam frem alvorlig Talen tager,
Saa seer som Hyrde han mod sine Faar —
Men hvor er Hjorden? Hyrden eensom staaer.

Han staaer — men ei han som en Paulus stod,
Der vil paa Alt en høiere Forklaring,
Der lader Alt staae frem af Troens Rod,
Der milevidt gaaer udenfor Erfaring,
Og seer i Verden kun en Aabenbaring;
Paa Jacobs Skulder støtted han sin Fod,
Og — var det ved et Træf af Skjæbnens Tærninger?
Han præked vidt og bredt om gode Gjerninger.

Men at han ved sin første Præken troede,
At Gjerninger i Spidsen burde staae,
Det kom vist af, saavidt jeg kan formode,
At Gjerningen han havde gjort, den gode,
Hvorved han selv sig som forlovet saae.
Desuden var jo nu han ovenpaa;
I saa Fald Gjerninger til Text man tager,
Mens Troen den Fortrykte meer behager.

Paa Gjerninger han støtted sit Beviis
For at Lyksalighed vi tør forvente;
Men ved hans Iver for hans Text sig hændte,
At Textens Bogstav blev dens Aands Forliis.
For Godt han Gjerninger ikkun erkjendte,
Og saadan slutted han til deres Priis:
Af dine Gjerninger din Tro du vise mig!
Din Gjerning skal fordømme eller prise dig.

Dog havde Talen flere skjønne Steder,
Hvori han ret udtømte sit Gemyt;
Og om end ei han sagde meget Nyt,
Hans Følelse dog altid smukt fremtræder.
Herover inderligt sig Alma glæder,
Der ved hans Indgang nys sad lidt forknyt;
Rørt saae hun opad til den unge Taler,
Hvergang med Hjertets Pensel frisk han maler

Men fra sin Gjerning ud han nu sig hviler.
Han fuldendt har, og Almas lille Mund
I Kirkens Forgaard huldt ham Tak tilsmiler,
Hvorpaa de skilles for en stakket Stund.
Ad Gaden til sit Hjem nu let han iler,
For, førend han ta'er ud i Skov og Lund,
Hvor Glædens Zephyr sødt om ham skal vifte,
Sin sorte Klædning med en blaa at skifte.

Og paa sin Vei han tænker: her jeg staaer
Nu paa mit Høidepunkt! thi klared ligge
Jo Livets Veie nu for mine Blikke,
Og i mit Hjerte al dets Fylde slaaer.
Om end jeg skulde døe, forgjæves ikke
Jeg dog har levet, thi jeg Maalet naaer.
Min Læretid for endt jeg maa erkjende;
Hvis jeg en Bog var, maatte her jeg ende.

Som frem i disse Tanker rask han gik
Og mod sit høie Standpunkt Diet hæved,
Et Syn paa Gaden han at skue fik,
Der halv bekjendt, halv ubekjendt, nu kræved
Opmærksomhed af Tanke og af Blik:
Et qvind'ligt Væsen ham imøde svæved,
Saa fri, saa feiende, saa pyntet prægtig,
At strax han hende dømte som fordægtig.

Hvor Kappen flagrede! hvor Kroppen svandsede,
Mens frem med Smiil paa Mund hun monne gaae!
Nu hendes Øine ned som Lynild slaae
I Adam — og medeet de begge standsede.
Forbauset næsten Intet meer han sandsede —
Det var jo lille Lotte, som han saae
Forvandlet til en Nymphe, fix og listig;
Hun, før saa bly, ham nu sig nærmer dristig.

God Dag, Hr. Homo! (her med Knix hun neied)
Jeg troede Dem Skam længst reist bort fra By.
Bekjendtskab haaber jeg De vil fornye,
Den Plads er end Dem fri, som før De eied.
Tidt Deres Godhed har jeg overveiet,
Ved Deres Penge fandt i Nød jeg Ly.
De træffer mig ved Holmen, Nummer 4.
Hun gik, og Adams Hjerte aanded friere.

Men uvilkaarlig vendte han sig om,
Og med et Suk han efter hende kikked,
Og fulgte saa med Øiet Staklen, som
Sit Blik paa Fangst til alle Sider skikked.
Han saae, hvordan til Peer og Poul hun nikked,
Hvordan hun, uden Frygt for Verdens Dom,
En gammel Cavaleer strøg tæt paa Ærmet,
Der ved sit svage Syn dog blev beskjermet.

Der sank en Byrde ned paa Adams Bryst,
Hvis Vægt han følte vilde aldrig vige:
Han følte just det Uudsigelige,
Hvorfor paa denne Jord der ei er Trøst.
Ved sig fortabt han vidste denne Pige,
Og derhos klang som Dom hans egen Røst:
Af dine Gjerninger din Tro du vise mig!
Din Gjerning skal fordømme eller prise dig.

Ak, sukker han, hvor var dog mine Blikke
Tilsvorte reent ved Prækenen idag,
Saa jeg i Gjerninger kun fandt Behag,
Og lod vor Frelse, Sindelaget, ligge.
Foruden dette reent var tabt min Sag,
Og Redning meer for hende var der ikke.
Til Hjemmet kom han, angerfuld, beklemt,
Her gjorde ham et Brev end meer forstemt.

Hans Fader nemlig ſkrev, at hvis han vilde
Endnu engang ſin gode Moder ſee,
Saa var der ikke megen Tid at ſpilde,
Og ſnareſt muligt maatte da det ſkee.
I lang Tid alt hun havde følt ſig ilde,
Og ſyg hun nu laae ned i Dage tre;
Paa Lægens Ord det lod ſom Haab var vmme,
Saa Adam ſnareſt muligt maatte komme.

Thi gjorde han til Reiſen Alt da klart.
Den næſte Morgen vilde bort han drage,
Og flyve til ſit Hjem med Fuglens Fart;
Men Afſked nu idag med Alma tage.
Saa var hans Henſigt; ſaadan lød hans Klage:
Hvor blev min Horizont fordunklet ſnart!
Endnu den Synd er til, jeg troede ſvunden;
End er min Sjæl ei fri, end er den bunden!

Og hvorfor ſkulde han og være fri? —
See, Flammen, der blev tændt ved Friheds Kjerte,
Boer i ſaamangt et ædelmodigt Hjerte,
Og hundred ſtærke Tunger ſtaae den bi.
For den ſig Tuſind gav til Dødens Smerte,
Tituſind ſelv til Dagbladsſkriveri, .
Ret ſom os nær nu Frihed maatte være:
Dog blev den en Idee, ſkjøndt ei Chimære.

Dog blev den fjern som Stjernen, der os sender
Et Lys, der ikke hører Jorden til,
Om end ved Straalen Jordens Hjerte brænder.
Dog blev den kun en Gnist, men ei en Ild;
Thi skjøndt dens Herlighed Enhver erkjender,
Ikkun en enkelt Aand den pleie vil.
Ja, rinder tusind Aar endnu paa Jorden,
End Slægtens Eiendom er ei den vorden!

See, hvor en Slange lig en Lænke slynger
Sig om Alverden og enhver Gestalt,
Og om Befrielse hør Suk af Alt:
Af Tanken, hvorpaa haardt Systemet tynger,
Af Ordet, hvortil fast sig Censor klynger,
Af Handlingen, hvis Kraft ved Hensyn faldt;
Af Dyr og Mennesker, hvem Aaget bukker,
Selv af Naturen, der i dybest Trældom sukker.

Alt vil befries: Pressens spændte Bryst,
Naar selv det presses under Politiken;
Og Handelen, naar med en høflig Røst
Den rækker Tolderen i Tanken Strikken;
Og Ægtemanden, naar med Fryd og Lyst
Han lader Hymen og hans Baand istikken;
Selv Elskeren, hvis Kjæder blev de bedste,
For Frihed tidt slaaer op som unge Heste.

Men faldt end alle ydre Kjæder af,
Selv Guldets med, der blev dog nok tilbage:
Synd, Sorg, Begjering, Lidenskab og Plage
Ved uvis Leven nær den visse Grav.
Lænker af Fortids og af Fremtids Dage,
Lænker, som Tiden os om Halsen gav,
Af Haab og Frygt, af verdslig Skam og Ære,
Saa dybt nedtyngende, saa centnersvære. —

Har du i Vaaren seet naar Isen brast?
Naar Havet, medens Stormens Vinger suste,
Frem i sin Ungdomskraft med Vælde bruste,
Og sprængte tordnende sin Vinterlast;
Naar sig i Frihed Vandene beruste,
Og Skummet floi ved hvert et Bølgekast:
Hvor stort, hvor stolt et Syn for vore Blikke!
Men saadan kommer Sjælens Frihed ikke.

Har du den lille Bæk fulgt fra dens Kilde,
Og seet den ud og ind at bugte sig,
Med tusind Hindringer i evig Krig,
Idet for sig en Vei den bane vilde?
Snart flød den sagte — stod dog aldrig stille;
Snart brød den frem i Kraft og bølgerig,
Indtil dens Hjem, det store Hav, var fundet:
Saadan har og en Sjæl sig Frihed vundet.

Thi derpaa juſt er Aandens Frihed kjendelig,
Saavel ſom Kjærlighed, ſaavel ſom Tro,
At i den ſnevre Form den ei kan boe,
Der ikkun er forgængelig og hændelig.
Den har en Stræben i ſig, en uendelig,
Saa den i Tidens Kar ei finder Ro.
Her Tuſinde man Karret ſeer tilbede —
Dog Aanden er paa Vandring allerede!

Men af dens Frihed jeg mig her benytter,
Idet jeg ud i Skovens køle Lund
Nu Læſeren til Helten hurtig flytter.
Det alt er Aftenrødens ſidſte Stund,
Og Solens Kys gaaer, ſom fra Mund til Mund,
Fra Blad til Blad, der hurtig Farve lytter.
Det ſtunder mod den dybe Nat, den ſtille,
Det Skjønnes og det Nødſelfuldes Kilde.

Hiſt ved det lille Skovhuus Vognen ſtaaer;
Deri med Tanten Gartneren nu ſtiger,
Idet et varmt Farvel han Adam ſiger,
Der næſte Morgen jo paa Reiſe gaaer.
Nu ruller Vognen bort — og ſnart den viger
Bag Løvets Skjul, hvor Veien nedad ſkraaer.
Til Alma, hvem et Suk juſt ſteg fra Barmen,
For frem at vandre gi'er vor Helt nu Armen.

Hvor sørgelig og trist var Dagen gaaet!
I mørke Tanker Adam var som gjemt,
Og Alma ret var bleven saa beklemt
Ved Reisens Budskab, som hun havde faaet,
Og ved at see sin Elsker saa forstemt.
Af denne var om Aftnen foreslaaet,
At de sig skulde anbetroe til Boven,
Og seile hjemad i en Baad fra Skoven.

Thi gik de ned da gjennem Løvets Gange
Ved Aftenskumring til den nære Kyst,
Hvor Baaden gyngede paa Bølgens Bryst.
Alt mens de vandred skjælved Alma bange,
Thi hendes Sjæl sig følte som en Fange,
Men ogsaa Adams Hjerte søgte Trøst.
For dog at dølge hvad i ham der boede,
Han talte nu som var han let tilmode:

Hvor underligt gaaer det i Verden til!
Man selv maa virke mod sin egen Lykke;
Man selv maa blande Kortene, de stygge,
For at beklage saa det tabte Spil.
Her ile vi nu frem i Skovens Skygge,
Og ei vi tøve, ei vi standse vil;
Hvi staaer paa Vandringen vor Fod ei stille,
Da disse Skridt tilsidst dog vil os skille?

O, svarer Alma med bevæget Stemme:
At skilles er det Tungeste ei her;
Ethvert Farvel maa som et Gjensyn gjemme,
Der gjør den sidste Stund end mere kjær.
Hvad en Forening er vi da fornemme,
Man vil i Alt sig slutte mere nær;
Derfor den Bøn sig paa min Læbe trænger:
Siig hvad dig ængster — dølg det ikke længer!

Vi skulde først nu rigtig til at leve,
Og allerede Afskedstimen slaaer;
Men hvis nu deelt i Sind du fra mig gaaer,
Før alle Skyer svandt, der sammen dreve,
Før ret i Alt forenede vi bleve,
Det Sørgeligste dit Farvel mig spaaer.
Naar mellem dig og mig staaer Muur og Volde,
Hvor kan vi sammen da i Alting holde?

Thi hvad er stort og ringe? Stedse gjelder
Det her i Livet jo om Liv og Død;
Men tidt imodstaae To det haarde Stød,
Som, hvis det naaer den Enkelte, ham fælder.
Om end dit svundne Liv mig Ting fortæller,
Der nu en Kilde synes os til Nød:
Igjennem Ordet luttres Sorgens Draaber;
Vi skilles, men Enhver det Bedste haaber.

Paa slig en sanddru og oprigtig Tale
Undvigende dog Svar gav Adam her,
Thi Lottes Billed Claras stod saa nær,
Og endnu andre bagved dem sig male.
Han tænkte — men hans Tanker her var gale —
Hvorfor bedrøve den, som jeg har kjær?
Min Sag det er, at bringe selv i Orden,
Hvad ved min egen Skyld er uklart vorden.

Thi angav for sit Mismod han som Grunden
Sin Moders Sygdom, og med Sandheds Skin;
Men skjøndt han ikke gjorde Alma blind,
Og skjøndt ei hendes Tvivl var her forsvunden,
Saa trængte hun ei længer paa ham ind.
De stode nu ved Grændserne af Lunden,
Hvor Nattens Telt sig hæved blankt og lyst,
Og Bølgen slog melodisk Landets Kyst.

I Baaden steg de, og den gamle Fisker
Ved Roret da slap løs de hvide Seil.
De satte sig hvor Vindens Pust forfrisker,
Foran i Stavnen, der sig hæved steil.
Paa Natten Stjerne som til Stjerne hvisker
Mens Baaden let gled hen paa Vandets Speil,
Og Maanens Skive hviilte sig paa Skoven,
Og kasted hen sin Glimmer over Voven.

Saa sad de vuggede nu Favn i Favn,
I Adams Kappe beggeto indhylled,
Og lytted til det friske Hav, der skylled,
Af Kolen klovet, op mod Baadens Stavn.
Den stille Nat, de milde Lys dem trylled,
Og kaldte frem i begge Drøm og Savn;
I deres Blik, der mødes, det sig maler,
Og til sin Elskede nu Adam taler:

Du sidder saa fordybet og saa stille,
Som lytted du til Luftens Aandekor;
Har du til Afsked her da intet Ord,
Som med paa Reisen du mig give vilde?
Luk ikke til dit Hjertes friske Kilde,
Men lad den qvæge sødt den tørre Jord:
Giv mig et Ord, som fast i hver Forandring,
Kan følge som en Stjerne mig paa Vandring.

Vi talte sammen dog saa mangen Gang!
Ja, samlede forbi min Tanke drage
Den nu forsvundne Sommers rige Dage,
Som fulde Toner af en deilig Sang.
Dens Indhold bliver her med dig tilbage,
Men mig dog følge skal dens rene Klang;
Den vil mit Savn, den vil min Fryd forhøie —
Har ei en Tone her du til at føie?

Men frem af Adams Kappe, mørkeblaa,
Nu Alma skuer med de lyse Blikke,
Og vort hun svarer: klage vil jeg ikke!
Og intet Suk til Afsked skal du faae.
Af Haabets Bæger lad os begge drikke,
Og tillidsfulde fra hinanden gaae.
Vort Savn vi som en Mynt vil over bryde;
Den hele skal den fulde Fryd betyde.

Dog til du atter mig din Halvdeel giver,
Jeg vil ei see omkring mig paa min Gang;
Jeg vil ei spørge om hvad Dag vi skriver,
Thi ellers blev mig Tiden altfor lang.
Men naar igjen det Vaar og Varme bliver,
Naar Haabet kommer frem med Fuglesang,
Da vil jeg hver Dag gaae til Havets Strande,
Og see om Skibet dog ei snart vil lande.

O, hvordan det end gaaer, glem ingensinde,
At dig en Tilflugt er hos mig beredt;
Formørkes end vor Udsigt, gjem mit Minde,
Gjem paa den Tid, som har os sammen seet!
Den Samme vil bestandig du mig finde,
Hvad end vil skee, og hvad der end er skeet.
Men Adam svarer: Gud mit Hjerte kjender!
Vi samles snart igjen, og Brev jeg sender.

Og tro ei, Elskede! at Tiden dølger
For os en Skygge, som vil stige frem.
Gaae stundom i mit Bryst end høie Bølger,
Dit Billed speiler altid sig i dem.
Hvor end jeg vandrer, dig min Tanke følger,
Thi nær ved dig har ogsaa jeg mit Hjem.
Kun der jeg reise kan den stille Hytte,
Hvis Tag skal os forene og beskytte.

Saa verled begge nu i Nattens Stund
De varme Ord, der alle Sorger tvinge,
Og som Accorder i hverandre klinge,
Flød begges Tale sammen Mund fra Mund.
Foroven Himlen slog sin lyse Vinge,
Forneden toned Havets dybe Bund,
Og som 'igjennem rene, stemte Strænge,
Løb Luftens Aande zittrende og længe.

Det var, som i den klare Sommernat
Naturen al sin Herlighed oplukked,
Og som paa samme Tid den dybt dog sukked,
Fordi forgængelig var kun dens Skat.
Op imod Stjernen Bølgebarmen dukked,
Men neppe greb den Straalerne, før brat
Paany den skjælvende tilbage viger —
Saadan et Hjerte synker, naar det stiger.

Men her det hændes vist, det kan ei feile,
At mangen Læser, medens nu de To
Paa Sundets Vover hjem fra Skoven seile,
For dette Spørgsmaal ei kan finde Ro:
Hvor kan en lille Reise blot til Veile
Saa rig paa Sorg man og Begeistring troe?
Hvor kan saa dybt et Savn, saa høi en Længsel,
Gaae frem af en saa lillebitte Trængsel?

Mit Svar er Almas: Hvad er stort og ringe?
Og for en Sjæl, der elsker, hvad er smaat?
Er det kun tragiske Figurer blot,
Der røres tør, naar de Farvel frembringe?
Blev hvert et Hjerte skabt ei til at klinge,
Naar Eros' Helligdomme bli'er betraadt?
Skal man nødvendig Mads og Mette ligne,
Fordi man ikke Hagbarth er og Signe?

Skal man bestandig ud kun Braadden vende,
Og vise frem det Laadne kun i Kiv,
Og trække kun til Slagsmaal ud sin Kniv,
Men tør af Kjærlighed man aldrig brænde?
Tør aldrig himmelsk Blus for sig man tænde
I dette jammerlige, dunkle Liv,
Der føres mellem Brødre kun i Trætte?
Svar mig, o tause Læser, dog paa dette!

Og saa til Adam! Dagen efter sad
I Vognen han, der frem ad Veien iilte.
Om Aft'nen, medens Kudsken beded, hviilte
Han sig hvor tvende Veie skiltes ad.
Her tog han frem af Barmen Blad paa Blad,
Og atter lytted han, mens rørt han smiilte,
Til Almas Røst fra Fortids smaae Billetter,
Der for hans Øre toned som Sonnetter.

I.

At ret jeg lever skylder dig jeg kun,
Af alle Mennesker kun dig alene!
Før i min Tanke boede jeg saa ene
Som en Delphin paa Dybets stille Bund.
Da hørte jeg din Røst en Aftenstund,
Da Stilhed syntes Havet at forstene,
Og Røsten lokked mig med Toner rene
Paa Bølgefladen op, saa stor og rund.
Din Stemme klang for mig i Luftens Sale,
For Livet klart i Toner frem at stille,
Og gjennem dine Ord blev Verden min.
O, vedbliv altid saa til mig at tale!
Du er min Sanger, som jeg hører spille,
Jeg er din tro, din lyttende Delphin!

II.

Tidt naar jeg her gaaer om i Havens Gange,
Hvor hvert et Træ ſtaaer ſmyk't paa Sommerviis,
Hvor hver en Morgen til Vorherres Priis
Sig hæve høit de glade Fugleſange:
Tidt Tanken da paa dig mig ta'er tilfange;
Det er mig, ſom jeg gik i Paradiis,
Alting er ſaa complet, at til Forliis
Af Herligheden ſelv jeg har en Slange.
Og Slangen er den Lyſt, ſom vil mig friſte
Med Løftet, at tilbunds jeg ſkal dig kjende,
Hvis óp for mig dit ſvundne Liv du lukked —
Siig, ſkulde vel mit Paradiis jeg miſte,
Og ſkulde vel min Herlighed faae Ende,
Hvis Frugt af dette Kundſkabstræ jeg plukked?

III.

Jeg drømte — hvor kan Drømme dog bedrage!
Saa levende blev mig i Drøm fremſtilt,
At Alting var ſom fordum, dødt og mildt,
Dit Navn var ſlettet ud af mine Dage.
Dybt følte jeg en Tomhed mig betage,
Som var et Kar jeg, ved ſit Indhold ſkilt,
Som om den koſtelige Viin var ſpildt,
Og jeg, det tørre Træ, kun var tilbage.
Da vaagnede jeg op. — omkring jeg ſkued,
Den unge Dag dit Billed ſtrax forgyldte,
Og i ſin Skjønhed for min Sjæl det lued.
Medeet det tørre Kar igjen ſig fyldte!
Op til mit Hjerte ſteg i fulde Bølger
Den Strøm af Fryd, der i dit Navn ſig dølger.

IV.

Her sidder jeg og skriver. Det er silde,
Bag Horizonten ned er Solen dukket,
Og Blad og Busk, af Vinden sagte vugged,
Med Nattens tætte Slør snart dækkes ville.
Men standset er den hele Vellugts-Kilde,
Thi hvert et Blomsterbæger har sig lukket,
Og hver en Plante har sit Hoved bukket,
Og ikkun Natsiolen dufter stille.
Engang, min Adam! naar vor Dag er runden,
Naar Verdens Herlighed og Glands er svunden,
Og Livet staaer for os som Aftensolen:
Da skal endnu en Drøm vor Sjæl bevæge,
Da skal vor Kjærlighed endnu os qvæge,
Og sende os sin Duft som Natsiolen.

V.

Min Grund for kort at skrive vil du høre.
Jeg kunde svare dig, at lange Breve
Tidt Lysten til at læse dem fordreve;
Men her en anden Grund jeg vil anføre:
Saae du Familier ud i Skoven kjøre?
De smaae Børn, som vil ogsaa gjerne leve,
Men som i Husets Dør tilbage bleve,
Med Bøn da søge Moderen at røre:
O, lad os op i Vognen blive baarne!
O, tag os med! — Mama til Svar da giver:
I er endnu for smaae og for uvorne.
Saadan af Tanke-Puslinger jeg plages;
Enhver vil med, hvergang til dig jeg skriver,
Men de maae vore — de maae først opdrages.

VI.

Siig mig, om sig min Tanke har forvildet
Ved Løsning af det store Spørgsmaal her:
Hvi har af alle dem, der kom os nær,
Vort Hjerte allersværst Een just stillet?
Og hvorfor bli'er vort Blik af Glands ei hildet?
Hvorfor er den Fuldkomne, og især
Den Skjønneste ei altid mest os kjær? —
Her er mit Svar: Vi skabtes i Guds Billed.
Den, som af Alle nu os mest behager,
Er den, i hvem det Træk af Gud har hjemme,
Der just til sig vort Hjerte stærkest drager.
I dette Træk stod Gud for os i Herlighed,
Og hvor vi see dets Afglands, vi fornemme
Den os saa kjære Lighed eller — Kjærlighed.

VII.

„Amor og Psyche" har jeg læst tilende.
Tilsidst forenede de Lykkelige
Sig vende udad imod Stjerners Rige,
Og Grunden dertil troer jeg at erkjende.
Naar først i Hjertet ret forent er Tvende,
Som et Farvel de maae hinanden sige,
I Livet ud maa deres Tanke hige,
I Verden ud maa deres Blik sig vende.
Saasnart de fjernes, Længsel atter fødes,
Og Savnet, der kun ved Forening stilles,
Og med den første Friskhed da de mødes.
Mens evig saa de mødes og de skilles,
Bli'er Kjærligheden i sit Liv evindelig,
Og altid nyfødt, som den var oprindelig.

VIII.

Her følger Bogen, som igaar du sendte,
Og som det andet Liv os vil forklare:
Forfatteren vil for et Gjensyn svare,
Men evigt Samliv tør vi ei forvente.
En bedre Trøst dog længst mit Hjerte kjendte;
Thi som i os vi Tankens Liv erfare,
Hiin lette Fugls, hvis Vinger er saa snare,
Hvis Stigen aldrig ender eller endte:
Saa fast sig vort Gemyt bestandig hænger,
Thi Rod i andre Hjerter vil det fæste,
Og som til Hvile det til Samliv trænger.
Den, som i os nu to Naturer blandte,
Han skabte vist sin Himmel paa det bedste
For Menneskет — paa eengang Fugl og Plante.

IX.

Hvergang vort Fremtidsliv jeg tænker paa,
Omskinner Haabet mig, det morgenrøde;
I fælles Stræben seer jeg os at gløde,
Jeg seer os snart at høste, snart at saae.
Bestandig rigere vi fremad gaae,
Bestandig Livet nyt i os vi føde,
Saa ile vi Fuldendelsen imøde,
Til vi Lyksalighed i Hvilen naae.
O, er ei dette Haab dog meer end Drøm?
Til Seir og Fremgang jeg dig møde skulde,
Thi hidtil var mit Liv en stille Strøm.
Du tog mig op i dig, du stærke Flod!
Forenede nu vore Bølger rulle
Med større Kraft det store Hav imod.

X.

Du gav mig nök at tænke paa forleden.
Du spurgte mig: hvordan det vel mig gik,
Naar pludselig du andre Tanker fik,
Og tog for mig en anden Brud isteden;
Naar af dit Hjerte bortsvandt Kjærligheden
Med alle Draaber af dens Lødskedrik;
Naar med tilbagevendte, tunge Blik,
Jeg stod, bersvet Adam, for mit Eden —
Ak, hvis saa dybt mit Hoved her blev bøiet,
Hvis som en Piil, der farer frem med Hvinen,
Saa skarp en Smerte traf mit Bryst engang:
Da vilde det mig gaae som Violinen,
Der, sønderslagen, atter sammensøiet,
En bedre Tone gi'er, men svag're Klang.

XI.

Undskyldninger du gjør, fordi dit Brev
Ved alle Skyggesider dvælte længe,
Fordi du op mig fra den blode Gænge
Ved dine sørgelige Tanker rev.
Skriv altid saa oprigtigt som du skrev!.
Du er for mig som Harpens gyldne Strænge:
Hvad Toner dig berøre, altid trænge
Ned i mit Hjerte, som din Sangbund blev.
Vil glad du klinge, jeg skal glad dig svare;
Har du for Sorgens Toner Glædens glemt,
Jeg skal den dunkle Gjenlyd tro bevare.
I Alt at følge dig jeg vil mig skynde;
En Sangbund er til alle Tider stemt,
Men den kun svare kan — du maa begynde.

XII.

Hvad end du angrer — i hvor stor en Gjeld
Til Gud og Mennesker du end maa være,
O, lad ei denne Gjeld din Sjæl besvære,
Og staae som Skrækkebilled for dit Held!
Din Eiendom er ingen Bagatel,
Du har en større Skat, end du kan bære,
Du har endnu en Debitor, du Kjære!
En fattig Sjæl, med hvem du gjorde vel.
Hvad Skat af Fryd og Lykke her i Livet
Har ikke gratis du mit Hjerte givet!
Hvad Rigdom deelte ei din Aand med mig!
Hvis derfor eengang Regnskab skal opgjøres,
Lad frem med dig din Skyldner da kun føres;
Med hvad du gav, hun klare vil for dig!

Sin Læsning maatte Adam her afbryde,
Hvor nødig han endogsaa vilde, men
Han Postillonens Horn just hørte lyde.
Mens ud i Purpur Solens Straaler flyde,
I Aftnens Stilhed nu han kjører hen.
Snart — hviskер han — snart, Alma, skal igjen
Dit Blik jeg møde, og hver Tvivl opklare. —
Hvad er et Forsæt? — Man vil det erfare.

Ende paa første Deel.

Trykfeil.

Side	8	Linie	6: e læs et
—	11	—	14: Alvorsky læs Alvorssky
—	20	—	20: svoer læs svor
—	45	—	4: Kik læs Kik!
—	75	—	6: nys læs Nys
—	107	—	24: idetsamme læs idetsamme.
—	159	—	9: forinden læs forinden!
—	162	—	22: . læs :
—	210	—	19: maa læs maae
—	210	—	22: maa læs maae
—	211	—	13: Boc læs Boet
—	244	—	21: eget læs egen
—	270	—	13: Edderkoppen læs Edderkoppen

